Evangélikus Élet

EVANGÉLIKUS HETILAP 76. évfolyam, 3. szám ■ 2011. január 16. ■ Vízkereszt ünnepe után 2. vasárnap Ára: 250 Ft

Ökumenikus imaheti melléklet

▶ 7–10. oldal

„Ám a városban mindig maradtak, akár életüket is kockáztatva, Krisztust követő tanítványok. Az ő leszármazottaik Jeruzsálem mai keresztényei."

Három Jeruzsálem ▶ 3. oldal

„Ma már világosan látom, hogy eszközök vagyunk az Úristen kezében. Ez azt jelenti, hogy ő hív el a feladatra, nekünk pedig azon a területen kell megpróbálnunk – a képességeinkhez és lehetőségeinkhez mérten – a maximumot nyújtani."

Beszélgetés dr. Blatniczky László gyermekorvossal ▶ 13. oldal

Választás előtt…

Bemutatkoznak a nyugati kerületi püspökjelöltek

▶ 5. oldal

FOTÓ: LUKÁCS GABI

„…kitartóan részt vettek az apostoli tanításban…" (ApCsel 2,42)

Imahét a Krisztus-hívők egységéért 2011

Az ez évi ökumenikus imahét megnyitó istentiszteletére január 16-án, vasárnap 18 órakor kerül sor a budapest-fasori református templomban. Szentbeszédet mond *dr. Erdő Péter* bíboros, prímás, esztergom–budapesti érsek. Igét hirdet *Gáncs Péter* evangélikus elnök-püspök. Az istentisztelet liturgiájában a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa (MEÖT) tagegyházainak püspökei, vezető lelkipásztorai, valamint külföldi vendégeink vesznek részt. Minden érdeklődő testvérünket szeretettel várjuk!

Dr. Bóna Zoltán, *a MEÖT főtitkára*

Parkolási lehetőség ingyenesen áll az ünneplő gyülekezet rendelkezésére a Városligeti fasorban, az evangélikus gimnáziumtól a Városliget felé a második telken.

Magánügyből *köz*-ügy

Korzenszky Richárd OSB

Ismét együtt vagyunk. Szokásból? Megszokásból? Lehet-e imádkozni csak úgy, mert ez a szokás? Imahét a keresztények egységéért: van-e értelme egyáltalán? Közelebb kerülünk-e egymáshoz, mi, különböző közösségekhez tartozók, akik keresztényeknek nevezzük magunkat?

Valamikor kaptam egy levelet egy tekintélyes, általam is nagyra becsült evangélikus lelkésztől. A levél lényege tulajdonképpen egy kérdés volt: van-e értelme annak, hogy egy héten keresztül – talán már rutinból – találkozunk egymás templomaiban, majd utána nem történik semmi változás se bennünk, se a környezetünkben?

Egy alkalommal egy csoport katolikus hívővel meglátogattunk egy Balaton-parti evangélikus templomot, egy hagyományos katolikus zarándokhelyről visszatérőben. Meglepett a meglepődésük: az evangélikusoknál is van oltár? S kérdezték: vajon mi történik az istentiszteletükön vasárnap?

Több mint tizenöt évvel ezelőtt kaptam egy aggódó telefonhívást. „Sajnálom, nagyon sajnálom magát – mondta egy női hang. – El fog kárhozni. Mert bálványimádó. Szobrok vannak a templomában." (Szobrot, képet sohasem imádtam…) Ugyanő mondta nagy csodálkozva, amikor a helyi kábeltelevízió képújságjában fölfigyelt a hétről hétre megjelenő vasárnapi igére: „A katolikusok is olvassák a Bibliát?"

Sok történetet tudnánk kölcsönösen elbeszélni, mi mindent gondolunk, feltételezünk egymásról. Furcsa kérdéseket is tudunk föltenni egymásnak. Nem a teológusok kifinomult és művelt gondolatmenetei vannak most előttem, hanem a hétköznapokban egymás mellett élő és egymásról nem sokat tudó különböző keresztények elképzelései.

De azon is gyakran eltűnődöm, amikor az Úr asztalához járulók sorát látom, hogy micsoda különbség lehet az egyes hívők hitbéli ismeretei és meggyőződése között, annak ellenére, hogy ugyanannak az Úrnak a vendégségébe megyünk. És mennyi közös van az én legbensőbb meggyőződésem, hitem és annak a nem katolikus testvérnek a meggyőződése és hite között, akivel egyházfegyelmi okok miatt nem vehetek részt ugyanannak az Úrnak meghívására az Úrnak asztalánál – akitől pedig mindannyian kérjük a tőle tanult imádságban, hogy adja meg nekünk ma, mindennap azt a Kenyeret, amely reményünk szerint ajándékunk lesz majd a mennyek országának örök vendégségében.

Nem az a kérdés, hogy miben hasonlítunk és miben különbözünk. A kérdés lényege: mi, akik hisszük, hogy a názáreti Jézus legyőzte a halált, és a sírban lévőknek életet ajándékozott, tudunk-e, képesek vagyunk-e, akarunk-e egyáltalán mondani valamit arról, hogy igenis lehetséges és érdemes élni?

Ilyenkor, amikor egymás templomait látogatjuk, amikor közösen imádkozunk, el tudjuk-e mondani először egymásnak, hogy mit jelent nekünk, nekem személyesen Jézus? Van-e bátorságom, hogy megvalljam: ha befogadom őt, átalakítja az életemet.

Nekem magamnak kell először igaz emberré válnom, kiirtva az életemből minden képmutatást és hazugságot. Nekem magamnak kell megtalálnom a békét, úgy, hogy rendet teremtek magamban, kapcsolataimban. Nekem magamnak kell felelősen élnem, úgy, hogy jó gazdája legyek a rám bízott világnak. Nekem magamnak kell lerombolnom a körülöttem lévő bálványokat. Tudnom kell világosan, mi szolgálja az életet. Meg kell tudnom különböztetni a jót a rossztól, az igazat a hamistól. Nem kimenekülnöm kell ebből a világból, hanem szembe kell fordulnom bátran, elszántan a gonosszal.

Szokták mondani régebben – de ma sem hiányoznak, akik ezt hangoztatják –, hogy a vallás magánügy. Valóban így van. Az Istenhez való kapcsolatom a legszemélyesebb döntésem, a legszemélyesebb magánügyem. De ha valóban az Isten az úr az életemben, meg kell, hogy változzék az életem. És ettől a pillanattól kezdve a vallásos embernek, a keresztény embernek a létezése nem magánügy már. *Köz*-ügy, a szó legtisztább értelmében a közösség, a város, a *polisz* (= politika) ügye.

Hol vagyunk mi, keresztények ebben a politikai szabadságban, de mégis valamiképpen erkölcsi bénaságban tengődő, reménytelen társadalomban, ahol mindenki mástól, legfőképp a politikai hatalom birtokosaitól várja a változást?

Különbözőségeink, hagyományaink ellenére a közös Úrban, Jézus Krisztusban való hitünk egységében jelen kell lennünk az emberek között. Elkötelezetten. Velük és értük. Miként Jézusban kézzelfoghatóan megjelent közöttünk Isten jósága és emberszeretete.

Közös imádságunknak, találkozásunknak igenis van értelme. Föl kell szítanunk elkötelezettségünket. A kereszténység nem elvont eszmerendszer, amely különböző csoportok eltérő hagyományaiban másként jelenik meg. A kereszténység: élet. Odaadás. Elkötelezettség. Kenyérré válni a világ életéért. Igazságot, békét, örömöt hozva egy igazságtalanságtól, békétlenségtől, örömtelenségtől szenvedő, botladozó világban. A mi társadalmunkban. A mi hazánkban.

A közös imádság hetében van a magyar kultúra napja. Nemzeti imádságunk keletkezésének évfordulója január 22-e. Istent említjük *Himnuszunk* első szavaként. Ne felejtsük: csak az tud megállni egyenes gerinccel az emberek előtt, aki képes arra, hogy leboruljon a végtelen Isten előtt.

A szerző bencés szerzetes, a tihanyi apátság perjele

Püspökjelöltek: Bencze András és Szemerei János

Rendkívüli tanácskozásra gyülekeztek a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület szavazati és tanácskozási joggal rendelkező tagjai múlt szombaton a révfülöpi Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központban. A közgyűlés legfőbb feladata a püspökválasztási jelöltlista véglegesítése volt. *Ittzés Jánosnak*, az egyházkerület püspökének nyugdíjba vonulása miatt tavaly november elsején kezdetét vette a püspökválasztási eljárás, az ajánlásra vonatkozó felhívás kiküldésével. A jelölési eljárás a megadott határidőig, 2010. december 2-ig befejeződött. Az egyházkerületi jelölőbizottság ezután konzultált a jelöltekkel, és ennek a konzultációnak az eredményeként készítették el jelentésüket, illetve a jelöltlistát.

A rendkívüli egyházkerületi közgyűlés Ittzés János püspök áhítatával kezdődött. *Kissné Kárász Rózsa,* az egyházkerületi jelölőbizottság elnöke tájékoztatta a közgyűlési tagokat arról, hogy a kerület mindegyik egyházmegyéje, sőt több gyülekezeti tag is élt jelölési jogával, és ajánlott püspökjelölteket: a püspöki tisztségre tizenegy lelkész kapott ajánlást.

A személyes megkeresések során kiderült, hogy a jelöltséget ketten vállalják: *Bencze András* székesfehérvári lelkész, püspökhelyettes, illetve *Szemerei János* kaposvári lelkész, a Somogy-Zalai Egyházmegye esperese.

A két püspökjelölt önéletrajzának ismertetése után nyílt szavazással döntött a közgyűlés arról, hogy a püspökválasztási jelöltlistára Bencze András és Szemerei János neve kerüljön fel.

▶ Folytatás a 3. oldalon

Istentiszteletek az éter hullámain

Előkészítő megbeszélés a rádióban szolgáló lelkészekkel

A rendszerváltozás környékén váltak lehetővé és rendszeressé az élő istentisztelet-közvetítések a Magyar Rádióban, illetve a Televízióban, az egyházak pedig azóta is örömmel élnek ezzel a lehetőséggel. Ennek megfelelően az évek folyamán a Magyarországi Evangélikus Egyház számos gyülekezete egészülhetett már ki a rádióhallgatók, illetve televíziónézők közösségével. Az idei esztendő rádiós istentiszteleteinek igehirdetői január 5-én gyűltek össze *Fabiny Tamás* médiáért felelős püspök és *Nagy László* szerkesztő hívására, hogy előkészítsék a közvetítési alkalmakat. Az Északi Egyházkerület püspöki hivatalában tartott megbeszélés meghívott vendégelőadója *Szentesi Zöldi László* újságíró, a Protestáns Újságírók Szövetségének (Prúsz) korábbi titkára, a *Magyar Hírlap* főszerkesztőhelyettese volt.

▶ Folytatás a 3. oldalon

Oratio œcumenica

[Lelkész:] Mennyei Atyánk, aki Jézus Krisztusban mérhetetlen szereteted jelét adtad nekünk, hallgasd meg könyörgésünket!

[Lektor:] Mennyei Atyánk, könyörgünk egyházadért. Add, hogy minden megpróbáltatás között meg tudjon maradni szereteted vonzerejében. Tartsd meg egyházadat a benned való hit világosságában. Ne engedd, hogy szeretetlenségünk akadályozza azt, amit te egyházadban és egyházad által adni akarsz ennek a világnak. Jézus Krisztusért kérünk…

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Mennyei Atyánk, könyörgünk azokért, akik nem érzik mérhetetlen szereteted valóságát az életükben. Köszönjük neked, hogy Fiadban közösséget vállaltál velünk az emberlét minden mélységében, és ott is velünk vagy, ahol mi már tehetetlenek vagyunk. Segítsd meg azokat, akik a szenvedés, a magány, a meg nem értettség terhétől nem látják szereteted jeleit. Jézus Krisztusért kérünk…

[Gy.:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Mennyei Atyánk, könyörgünk hazánkért. Taníts minket a békesség útján közeledni egymás felé, hogy a nekünk adott lehetőségekkel és felelősséggel építeni tudjunk. Áldd meg mindazok munkáját, akik itteni életünk tisztaságán, egészségén fáradoznak. Jézus Krisztusért kérünk…

[Gy.:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Mennyei Atyánk, Fiadban emberré lettél közöttünk; kérünk, add továbbra is szereteted éltető jeleit az egész teremtett világban. Gátold meg a gyűlölet, a közöny, a békétlenség hatalmát. Oltalmazd azokat, akik mások bűnei, hibái miatt szenvednek. Jézus Krisztusért kérünk…

[Gy.:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lelkész:] Mennyei Atyánk, köszönjük neked, hogy szeretetedből mindannyiunk életét és üdvösségét munkálod, és szüntelenül velünk vagy Jézus Krisztus, a mi Urunk által.

[Gy.:] Ámen!

„Az a [törvény] feladata és hivatala, hogy a tudatlannak és a vaknak fényt gyújtson, de olyan fényt, amely betegséget, bűnt, gonoszságot és halált, poklot és az Isten haragját tárja szeme elé. De nem segít, és nem szabadít meg ezektől, hanem megelégszik azzal, hogy ez nekünk kinyilatkoztatott. Ekkor a bűnének nyomorúságát felismerő ember megszomorodik, elcsügged, sőt kétségbeesik. A törvény rajta nem segít, a szabad akarat még kevésbé. Egy másik világosság szükséges, amely az üdvösséget tárja szeme elé. Ez az evangélium hangja, amely Krisztust mindezekből való megváltójaként neki kinyilatkoztatja. Ezt sem az értelem, sem a szabad akarat nem mutathatta volna meg. Hogyan is tehetné, amikor ő maga is sötét, és a törvény világosságára szorul, amely szeme elé tárja betegségét, amelyről azt hiszi, hogy egészség, és amelyet saját világosságától képtelen meglátni."

▶ *Luther Márton:* A szolgai akarat *(Jakabné Csizmazia Eszter, Weltler Ödön, Weltler Sándor fordítása)*

VÍZKERESZT ÜNNEPE UTÁN 2. VASÁRNAP – ZSID 13,20–21

Emberformáló isteni akarat

Mit akar Isten? Mit akar a világgal, az emberiséggel, személyesen velünk? A körülöttünk történő események, a körülöttünk élő emberek élete, gyakran saját életünk egy-egy fordulata újra meg újra felszínre hozza ezeket a kérdéseket. Kérdezünk, mert véges értelmünk nem tudja a végtelen dimenziójában látni azokat az eseménymozaikokat, amelyek kiadnak egy egészet, azokat az eseményláncszemeket, amelyek egy hosszú folyamatba illeszkednek.

Könnyen megszületik a vád: Isten nem szeret, hanem ver minket. Könnyen felébred a kétségbeesés: Isten magunkra hagyott bennünket. Könnyen úrrá lesz rajtunk a rémisztő bizonyosságérzet: üres ég alatt küszködünk – egyedül.

A vízkereszti ünnepi idő azonban az égen ragyogtat egy csillagot, amely jel örök időkre: Isten akaratát – ahogyan a napkeleti bölcsek is rátaláltak – a betlehemi jászol kisgyermekében láthatjuk meg! Őbenne rejtőzik a csoda: Istennek van szava, van kinyújtott, segítő keze a tőle elsodródó ember számára. Egyetlen akarata az, hogy az ember visszataláljon teremtőjéhez, mert ott van a helye, ott teljesedhet ki, ott van igazi élete.

Vízkereszt ünnepi időszakának ez a világossága ragyogja be a *Zsidókhoz írt levél* szerzőjének búcsúmondatait. Amikor elköszön, minden jóra, Isten akaratának teljesítésére hívja gyülekezetét, de tudja, hogy ez nem emberi nagyságból kell hogy fakadjon. Imádsággá formálódik a felszólítás: az tegye képessé az embert a jóra, akinek hatalma van arra, hogy igazi megújulást hozzon. Nem felszínes cselekedetekre, nem kényszeredett törvényességre, hanem a szeretet és a hit szabadságára tette képessé az embert a hozzá lehajló Isten. Ő az, aki rövid igeszakaszunk tanúságtételében úgy mutatja meg magát, mint a békesség, a szövetség és a megújítás kiapadhatatlan forrása.

Már a betlehemi éjszakában angyalának hirdette a békességet. Nem az akkori kor embere számára ismerősen csengő „pax romanát", amely nem volt több a birodalom hatalmi kompromisszumaitól és az isteni magasságba emelt császártól függő, ingatag látszatnyugalomnál. Nem is békediktátumról vagy fegyverszünetről hallhattak a pásztorok. A békesség Istene valódi megbékélést küldött a világnak, hiszen ő maga tette meg az első lépést afelé, hogy ne félelemmel, gyűlölettel, de ne is kétségekkel teljen meg az ember szíve, ha arra gondol: mit akarhat Isten a világgal?

Az igazi békesség az, ha láthatjuk a felénk kegyelemmel, erővel, bátorítással közeledő Urat. Az a felismerés vesz el minden félelmet, hogy valóban minden áldozatot megérünk Isten számára. Elveszi kívülről támadó és belülről marcangoló félelmeinket, békességünk legnagyobb ellenségeit.

Ez a békesség szabadít fel arra, hogy olyan önzetlenséggel, áldozatos szeretettel cselekedjük a jót, amilyennel a békesség Istene viseltetett irántunk, amikor ígérete szerint cselekedett, és az ember örök sorsára vonatkozó akaratát kinyilvánítva Megváltót küldött a világnak. Ezt az akaratát már nem kell kutatnunk: ez az isteni békeakarat megjelent a világban, és számunkra is az élet forrásává lett.

A békesség mellett igénkben a szövetség gondolata is fontossá válik. Krisztus dicsőségének megjelenése nem egyszeri történelmi szenzáció. A rátalálás örömét átélő bölcsek, a békesség hírét vevő pásztorok, később pedig a Jézussal találkozók minden gyógyulása is kevés lett volna ahhoz, hogy célba érjen Isten embermentő akarata.

Nagyobb távlatot kapott a tér és az idő, amelyben Isten találkozni akar az emberrel, és amelyben meg akarja tartani őt maga mellett. Palesztina helyett az egész földkerekség, messze történelmi homályba vesző néhány év helyett az idők végezetéig hátralevő minden perc: ez az a távlat, ez az a valóság, ahol felragyoghat az emberiség számára és számunkra is a világ világossága. Ha kell, itt és most, mert élő közösséget találni Istennel örök lehetőség.

A golgotai kereszt nem pusztán az önfeláldozó szeretet mindent felülmúló bizonyítéka. Az örök szövetség jele is egyben: előremutatott, hogy ne legyen kor és ne legyen hely a földön, ahol ne érezhetné meg a kereső, hogy közel van hozzá a megoldás.

A bizalomvesztést egyre több helyzetben megélő ember számára nagy ajándék, ha biztosan maga mellett tudhatja azt, aki igazán fontos a földi élet teljességéhez. A világ Megváltójában, aki övéi Pásztoraként fordul hozzánk, „örök szövetségesre" találhatunk. Ő nem ismeretlen, bizonytalan létező, hanem életünk Megtartója, akire életünket, hitünket és cselekedeteinket naponta bátran alapozhatjuk.

Békességünk van tehát, de nem azért, mert belenyugodtunk a változtathatatlanba, hanem mert állandó, eleven közösségük van Istennel. Ez tesz alkalmassá arra, hogy életünket naponta őrá hangoljuk. Az emberek számtalan szellemi és fizikai technikát alkalmaznak azért, hogy életük, személyiségük külső és belső harmóniát találjon az őket körülvevő világgal. Példaképnek kikiáltott személyek életének egyszerű utánzásától a lélek mélységéig hatoló meditáción át az egészségesebbnél egészségesebb életmódok váltogatásáig minden szerepel a palettán.

A békességet hirdető, örök szövetséget kötő Úr azonban itt egészen mást kínál fel: életformát. Olyan életformát, amelyet nem nekünk kell kimunkálnunk, hanem a vele való közösségből fakad, és éppen így válik az egyedül az övéit jellemző belső tulajdonságunkká. Lehet, hogy idegenül, lehet, hogy idejétmúltan hangzik: olyan életformát kínál, amely „kedves őelőtte". Botladozunk ezen az úton is, és újra kell tanulnunk a jó irányt? Igen, emberségünk esendősége megmarad. De a megújulás, az újrakezdés csodája mindennap átélhető.

Nem un ránk az Isten? Nem elégeli meg, hogy minden ajándéka ellenére képesek vagyunk akárhányszor rosszul dönteni, rossz úton indulni? Amikor válaszainkban már lemondanánk magunkról, ő konok szeretettel megint csak a csillag fénye felé fordítja tekintetünket, és szeretetének minden hatalmával munkálja bennünk az új életet, az élhető életet, Isten gyermekeinek megváltott, boldog életét.

■ Ördög Endre

A VASÁRNAP IGÉJE

Imádkozzunk! Mennyei Atyánk! Kérünk, hogy életünk mindennap tükrözze azt a világosságot, amelyet Jézus Krisztus hozott a világba: a kegyelem, a békesség, az örök élet világosságát. Ámen.

Bízom benned, szent Úristen

▶ **A vízkeresztet követő második hét igéje: *„A törvény Mózes által adatott, a kegyelem és az igazság Jézus Krisztus által jelent meg."* (Jn 1,17) Ahogy ez az ige egymás mellé helyezi a törvény és a kegyelem gondolatait, úgy áll párban a vasárnap graduáléneke (*Ki dolgát mind az Úrra hagyja* – EÉ 331) és a heti ének (*Bízom benned, szent Úristen* – EÉ 437): kegyelemre hagyatkozás és igyekezet a törvény megtartására. A vasárnap témája e szavakkal teremti meg a gondolatok közötti egyensúlyt: *Jézus Krisztusban látható Isten akarata*.**

Tagadhatatlan, hogy a *Bízom benned, szent Úristen* enyhén moralizáló stílusban emlékeztet arra, hogy keresztény életünk zsinórmértéke ma is a *Tízparancsolat.* Az eredetileg harminc versszakos ének mára jócskán megrövidült, de így is kiolvasható belőle szerzője szándéka: figyelmeztetni akarja az egyház népét, hogy a törvényszegés kárhozatra visz.

De mi is volt az eredeti harminc versszakban? A bevezetés a mindent tudó Istent szólítja meg, majd hosszasan sorolja a vers az ószövetségi Szentírás sok-sok borzalmát, büntetését, amelyet tisztességes életvitellel szeretnénk elkerülni. Olvashatunk itt Nóétól kezdve a kegyetlen Jezábelen keresztül s a félelmetes Góliáton át egészen a borivástól gutaütött Nábálig sokféle isteni büntetésről. Találkozhatunk a sóbálvánnyá vált Lótné nevével és Jeroboámmal, akit a bételi oltár felavatásakor ért büntetés: „száraz kolika (értsd: görcs) karjába löveték". A komoly üzenet ellenére ma már megmosolyogtató fogalmazású versszakok így sorakoznak egymás után és érkeznek el a kérésig: „Tsatold lántzra az ördögöt, / tartsd száján a poklos dögöt, / ne próbáljon gyarló embert, / mint szent Jóbot, kinn erőt nem vehetett."

A versfők megőrizték a szerző nevét: a költemény *Sármelléki Nagy Benedek* alkotása. Nagy Benedek a 17. század elején kőszegi tanítóként heves vitában volt *Pázmány Péterrel,* s írásaikat olvasgatva bizony nem lepődünk meg ezen a kemény stíluson: egymást is olyan jelzőkkel illették, mint itt magát a sátánt.

Az ének dallamáról keveset tudunk. A *Zengedező mennyei kar* című énekeskönyv nótajelzése azt írja, hogy e szöveget a *Hatalmas Isten, könyörgünk* dallamára (RÉ 456) kell énekelni. Dallami összevetéssel kimutatható, hogy az általunk használt újabb kori változat valószínűleg ebből a régi, 1590-ben már ismert énekből származik. Az igen ritka sorszerkezeten kívül (8 + 8 + 8 + 11) megegyeznek az énekek sorvégi kadenciái is. A dallam alkalmazkodott az időközben megváltozott zenei ízléshez, a barokk dallamossághoz (A, A5; kupolás dallamvonal, egyértelmű irányú dallamvezetés) és az újabb kori ritmikai igényekhez.

■ Bence Gábor

Vízkereszti bizalom

Tudom, hogy mit kell tennem. Tudom, hogy miként kell élnem. De legfőképpen azt tudom, hogy amikor számvetést készítek, annyiszor, de annyiszor elbizonytalanodnak biztosnak tűnő mondataim. Tudom, hogy mit kellene tennem. Tudom, hogy miként kellene élnem. De nem sikerült, mert mást cselekedtem, mert más úton indultam, mert másban bíztam. A törvény, a Mózes által adatott ige kíméletlen, torzítás nélkül való tükröt tart elém, és én meglátom: hiába tudtam az élet rendjét, nem azt hittem, nem azt tettem.

Mégis, mindennek ellenére felzeng a bizalom éneke, amely egy egész élet imádságává válik. Honnan a ráhagyatkozásnak ez a bátorsága? Honnan az a merészség, hogy abba kapaszkodom, akinek annyiszor hátat fordítok, akinek kinyújtott, segítő kezét annyiszor ellököm, akinek hangját meghallva befogom a fülem? Nem saját bátorság ez, nem is a végső pontra jutott ember halálos szerencsejátéka: dupla vagy semmi. Ez a vízkereszti örömüzenet felemelő ereje: megjelent a kegyelem, mindenkinek.

Lehajolt az emberhez az Isten kegyelme. Nem szabott feltételeket, nem válogatott, nem zárt ki senkit. Jött, mert ez maradt az ember egyedüli lehetősége.

Az Isten emberre találása olyan távlatot nyitott, amely egy igazán emberhez méltó élet után még a mulandóság feletti győzelmet is felajánlja. Végre tudunk olyan dolgokért könyörögni, amelyekre igazán szükségünk van nekünk magunknak, de környezetünknek, az egész világnak is.

Az égi csillag tiszta fénye mutat rá arra, hogy elsősorban nem nagy emberi eszmékre, hanem a Szentlélek erejére van szükség. A világba érkezett Isten világosságában látjuk, hogy irigység és kevélység helyett az áldozatos szeretet és önzetlenség fog békét teremteni ember és ember között. A vízkereszti ragyogásban lesznek vállalhatatlanná szavaink és tetteink, amelyek könnyűnek találtatnak az igazság és a tisztesség mérlegén. Életünk zsinórmértéke – „amint szól az Úr törvénye" – sokszor irgalmatlan nehezet, bukást hozót parancsol. De szívünkben felragyog a remény, hogy az irgalom mindig felemel, és a bukás után újra lehet kezdeni.

Az ének egyszerű, erős hite a végére visszatér a kezdő sorok Istenre hagyatkozó felkiáltásához. A Szentháromság megjelenése olyan, mint egy liturgikus forma a gyülekezet istentiszteletében: az Atya, Fiú, Szentlélek nevében vagyunk együtt. De itt már az élet-istentiszteletet fejezi ki az éneklő ember szava: a bölcsőtől a koporsóig a Szentháromság teljessége hordoz, mert ő adott életet, ő váltott meg, és ő nyitotta rá szememet erre a csodára.

■ Ördög Endre

CANTATE

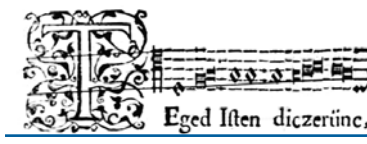

Istentiszteletek az éter hullámain

Folytatás az 1. oldalról

Az immár hagyománnyá vált előkészítő alkalom most is áhítattal kezdődött, amelyet a házigazda püspök Kol 3,7 alapján tartott.

Igei gondolatait képes összeállítás követte: a jelenlévők megtekinthették azt a képmeditációt, amely tavaly a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet szervezésében megtartott ökumenikus hálaadó istentiszteletre készült (október 27-én Fabiny Tamás képmeditációs igehirdetésében a *Jelenések könyvének* 8. fejezete alapján a néhány évvel ezelőtti cunami, a 2010-es nyári árvizek és a vörösiszap-katasztrófa képeit vetítette ki a szendrői templomban). Ez, valamint *Steinbach József* dunántúli református püspöknek a Magyar Református Szeretetszolgálat *Ez nem mese* című videós kampányához készült karácsonyi áhítata készítette elő Szentesi Zöldi László előadását.

FOTÓ: BODA ZSUZSA

A református médiaszemélyiség az *Egyház és média összefüggései kommunikációs szempontból* témacím köré csoportosította mondandóját. Arra kereste a választ, hogy miként lehet eljuttatni a számunkra fontos hírt az emberekhez. Egyáltalán: minek van hírértéke a világi és az egyházi médiában?

Napi szinten tapasztaljuk, hogy a rendszerváltás óta csak úgy ömlik ránk és gyerekeinkre az agresszió és a kilátástalanság üzenete még a hírműsorokból is. Keresztényként az a feladatunk – hangsúlyozta az előadó –, hogy a jó hírek terjesztésével próbáljuk meg ellensúlyozni a minket körülvevő „negatív klímát".

Előadásában Szentesi Zöldi László ugyanakkor arra is felhívta a figyelmet, hogy a megváltozott technikai viszonyok között az egyházak tagjai sem maradhatnak le a modern eszközök kínálta lehetőségekről. A református zsinaton elhangzott szemléltető példát hozta fel érvként: tudomásul kell vennünk – mondta –, hogy a kereszténység bölcsőjeként számon tartott Európában a kereszténység már csak *egy* a sok árucikk között egy képzeletbeli áruház polcán. Mi hiába tudjuk, hogy ez a legértékesebb áru, ha nincs megfelelően „csomagolva", akkor nagyon nehéz eljuttatni a célközönséghez. Magyarországon is megváltoztak a viszonyok. Ötven vagy száz évvel ezelőtt ismeretlen volt az, ami ma természetes: szinte lélektől lélekig haladva kell elvinni az evangéliumot és elmagyarázni Isten szavát. Ezt pedig csak úgy tehetjük, ha kellő alázattal fordulunk az emberek felé – tette hozzá az előadó. Befejező gondolataiban emlékeztetett rá: *Luther* vagy *Kálvin* követői a maguk idejében nagyon is modern felfogású emberek voltak. Mi is tartozunk azzal elődeinknek, hogy a magunk keretei között, a modern kor technikai eszközeit felhasználva visszük, terjesztjük a jó hírt, az evangéliumot – zárta témafelvezetőjét a szerkesztő-újságíró.

A bevezető előadást követő beszélgetés és rövid szünet után az alkalom másik házigazdája, az istentiszteletközvetítésekért felelős szerkesztő, Nagy László látta el technikai és praktikus tanácsokkal a jelen lévő lelkészeket. (A televíziós istentiszteletközvetítések időpontjai és helyszínei még szervezés alatt vannak.)

Annak a kilenc evangélikus gyülekezetnek a rövid bemutatkozó írásával, ahonnan rádiós istentiszteletet közvetítenek, a korábbi gyakorlathoz híven ez évben is találkozhatnak olvasóink a közvetítést megelőző lapszámunkban, a hanganyagok pedig – utólag – letölthetők lesznek egyházunk honlapjáról.

■ – BODAZS –

Püspökjelöltek: Bencze András és Szemerei János

Folytatás az 1. oldalról

A tanácskozás további részében meghatározták a püspökjelöltek bemutatkozásának ütemezését. A két jelölt mindegyik egyházmegyét fel fogja keresni a következő menetrend szerint:

FOTÓ: MENYES GYULA

- Január 15., 10 óra: Somogy-Zalai Egyházmegye – Kaposvár
- Január 15., 16 óra: Fejér-Komáromi Egyházmegye – Székesfehérvár
- Február 5., 10 óra: a Vasi és a Soproni Egyházmegye közös alkalma – Bük
- Február 5., 16 óra: Veszprémi Egyházmegye – Veszprém
- Március 5., 10 óra: Győr-Mosoni Egyházmegye – Bőny

Ezenkívül a február 26-án Pápán megrendezendő egyházkerületi napon, 14 órától is lesz lehetőség találkozni – fórum keretében – a két püspökjelölttel. A választásra március 17–27. között kell a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület gyülekezeteiben sort keríteni. Az új püspök beiktatása június 25-én Győrött lesz.

A közgyűlési tagok ezt követően még döntöttek a győri gyülekezet kérvényéről. Az egyházközség a konvent épületében újít fel egy lakást. A költségek megterhelik a gyülekezetet, amely ezért egymillió forintos támogatást kért az egyházkerülettől. A közgyűlés méltányolta a kérést, és a támogatás megadása mellett döntött.

■ KISS MIKLÓS

A két püspökjelölt bemutatkozó írása lapunk 5. oldalán

Három Jeruzsálem

ÉGTÁJOLÓ

A 2011-es ökumenikus imahét kísérő füzetét a jeruzsálemi keresztények munkaközössége állította össze. Az ő tolmácsolásukban ismerjük meg a különböző bibliai olvasmányokat, és ebben a nyolc napban az ő útmutatásuk alapján folynak világszerte az istentiszteleti és imaalkalmak.

Az imahét mottója stílusosan a jeruzsálemi keresztények közel kétezer évvel ezelőtti életét mutatja be: *„…kitartóan részt vettek az apostoli tanításban, a közösségben, a kenyér megtörésében és az imádkozásban."* (ApCsel 2,42) A mai jeruzsálemi keresztények arra mutatnak rá, hogy milyen volt a szent város tegnapi élete – ugyanakkor kitekintenek a holnapra is, a mennyei Jeruzsálem ajándékára.

Az első a bibliai Jeruzsálem. Nincs még egy város, amely ennyire mélyen gyökerezne a vallási hagyományban. Tudósok szerint már a Krisztus előtti 14. században létezett Urusalim kánaáni település, amelyet a zsidóság a szövetségláda odavitelével tett a maga fővárosává. Jeruzsálemet Dávid király erősítette meg igazán, majd a város Salamon templomépítésével kapott immár végleges vallási szerepet. Számos drámai esemény – mint például az ország két részre szakadása, a templom lerombolása és idegen hódítók bevonulása – veszélyeztette Jeruzsálem létét, ám a szent város a legmostohább körülmények között is megmaradt.

Jézus életében is döntő szerepet játszott: az újszülöttet itt mutatták be, majd a tizenkét éves Jézus is ide zarándokolt szüleivel, később pedig ebbe a városba vonult be szamárháton. A Megváltó többször utalt arra, hogy neki itt kell szenvednie, mégsem önmaga miatt sírt, hanem azért, mert Jeruzsálem nem ismerte föl meglátogatása idejét. Itt telt Jézus életének utolsó hete a templomtisztítással, az utolsó vacsorával és a gyalázatos koncepciós perrel. És igen, e város határában magasodott a Golgota – ám éppen ezért Jeruzsálem volt Jézus feltámadásának, majd mennybemenetelének színtere is. A szent város volt Jézus ígéretének kiindulópontja: *„…tanúim lesztek Jeruzsálemben (…) a föld végső határáig."* (ApCsel 1,8)

Ezek után természetesnek tekinthetjük, hogy Jeruzsálemben volt az első pünkösd, majd itt szerveződött – Jézus testvérének, Jakabnak a vezetésével – az ősgyülekezet. Pál apostol is döntő jelentőségűnek tartotta a jeruzsálemi keresztények támogatását, ezért gyűjtött a jeruzsálemiek számára kollektát, vagyis adományt. A pogányok közötti misszió megerősödésével aztán csökkent, majd néhány évszázaddal később, az iszlám térhódításával szinte teljesen meg is szűnt Jeruzsálemben – egy időre – a keresztény egyházi jelenlét.

Ám a városban mindig maradtak, akár életüket is kockáztatva, Krisztust követő tanítványok. Az ő leszármazottaik Jeruzsálem mai keresztényei. A lakosság egy-két százalékát alkotják csupán, többségükben arab nyelvűek. Az egész Közel-Keleten kisebbségben, számos országban pedig – Irakban, Iránban, Szaúd-Arábiában – pedig kifejezetten üldöztetések közepette élnek. Vértanúik is vannak, akárcsak az első keresztényeknek. Újév napján az egész világ megdöbbenve értesült arról a merényletről, amelynek során iszlám szélsőségesek felrobbantottak egy kopt keresztény templomot az egyiptomi Alexandriában. Több mint húszan meghaltak az ünneplő gyülekezetből. Felkavaró volt a kép: az áldozatok vére a kitárt karú Krisztust ábrázoló mozaikpadlón…

A jeruzsálemi kereszténység ma talán nincs ilyen közvetlen életveszélynek kitéve, ám a palesztinok jogfosztottságának ismeretében mély értelműek az imaheti programfüzetnek ezek a sorai: „Hallgasd meg a szent városért, Jeruzsálemért elmondott imáinkat. Vess véget szenvedéseinek, és tedd újra egésszé. Tedd megint otthonoddá, a béke városává és minden nép világosságává."

A jeruzsálemi keresztények többsége izraeli megszállás alatt vagy menekültként él. Ezért szerepel a város egyházi vezetőinek imájában a palesztinok és izraeliek közötti ellenségeskedésre is utalva ilyen kérés: „Imádkozunk a menekültekért, akik e miatt a konfliktus miatt szóródtak szét a világban." A Lutheránus Világszövetség elnöke, *Munib Younan* szentföldi püspök maga is menekült családból származik, így nem csoda, hogy szinte minden alkalmat megragad, hogy szót emeljen az arab keresztények érdekében.

A kicsi, de élni akaró szentföldi evangélikus egyháznak számos gyülekezete van Jeruzsálemben, Rámalláhban, Gázában és máshol, sőt óvodákat és iskolákat is működtetnek. A imahétre kiadott füzetből pedig arról értesülünk, hogy milyen testvéri módon összetartanak a jeruzsálemi keresztény egyházak. Ezért is erőt adhat a liturgikus imádság visszatérő sora: „Jeruzsálem gyülekezeteivel együtt könyörögjünk az Úrhoz".

Jeruzsálem több mint egy város. Azt a szent helyet jelképezi, ahova minden ember vágyódik. *Dsida Jenő* megrendítő versében, a megalázott magyarsággal való, feltétel nélküli sorsvállalását megszólaltató *Psalmus Hungaricusban* olvashatók a következő sorok: „Mérges kígyó legyen eledelünk, / ha téged elfeledünk, / ó, Jeruzsálem! / Nyelvünkön izzó vasszeget / verjenek át, / mikor nem téged emleget, / ó Jeruzsálem! / Rothadjon el lábunk-kezünk, / mikoron hozzád hűtlenek leszünk, / ó, Jeruzsálem, Jeruzsálem!"

A metafora átvezet minket egy harmadik Jeruzsálembe, amelyről az *Újszövetség* költői szakaszai szólnak. A *Zsidókhoz írt levélben* az eljövendő Jeruzsálemről olvasunk, amelynek főpapja Jézus, aki megnyitotta a mennyei szentély kapuját (Zsid 12,22). Ez az az „eljövendő város" (Zsid 13,14), amelyet a hívő ember keres. A *Jelenések könyvének* egyik látomása szerint pedig a szent város, az új Jeruzsálem úgy száll alá a mennyből, mint egy férje számára felékesített menyasszony (Jel 21,2). E város ura, az élő Isten *„letöröl minden könnyet a szemükről, és halál sem lesz többé, sem gyász, sem jajkiáltás, sem fájdalom"* (Jel 21,4).

A bibliai Jeruzsálem, bár *„a nagy király városa"* (Zsolt 48,3) volt, gyakran cserélt gazdát, és sok feszültség forrása volt. A mai Jeruzsálem fájdalmasan megosztott, és sok szenvedést is ismer. Csak a harmadik Jeruzsálemben szűnnek majd meg az ellentétek és az indulatok. Ott már valóban béke lesz. Isten lesz minden mindenekben.

Az imahéten azt a vágyunkat fogalmazzuk meg, hogy egykor majd ez lesz a mi osztatlan és közös városunk.

Jeruzsálem, Jeruzsálem!

Fabiny Tamás püspök
Északi Egyházkerület

Jegyzetlapok

(Napló 2011)

Január. Az ünnep harangjai elnémultak; a hajnal mély csendjében az ablakhoz álltunk, s a múló időben az életre és a halálra gondoltunk. Iszonyú és csodálatos volt az előző évem. Mit akarok még? A magam dolgai már nem érdekelnek, inkább gyerekeim jövője izgat. E kis ország sorsa. Mi az élet értelme? A kristálytiszta igazság! Az örök kérdések és feleletek mögött közös értelem sugárzik. Már nem hiszek semmi másban. Emelt fővel viselem a világ ostromát. Imával, kéréssel mondom: Vegyél karjaidba, idő, úsztass végtelen óceánodban, és hagyj ott sziklák között az örvényes part közelében.

* * *

Éjszakai olvasmány. Mindennap egy-két oldal a Bibliából. Az apámtól kapott öreg, kopott könyvből. Csak úgy találomra fölütve valahol és – régi szokás szerint – az ujjammal követve az ódon szépségű sorokat. A mélyrétegei ennek a csodálatos műnek mindig titokzatosak és szívszorítóak. Itt nem az apostolok, az emberek beszélnek, hanem Isten mondja millió év alatt megfogalmazott üzenetét.

* * *

Megdönthetetlen emlékek. Újabb fájó-szép könyv a halálon túlról. A négy éve eltávozott *Sütő Andrásról* az Officina '96 Kiadó jelentetett meg igényes életrajzi albumot. A 20. század erdélyi magyar irodalmának jeles alkotóját újból nyomon követhetjük, színes és fekete-fehér fotók idézik fel a sokáig veszélyek közelében kanyargó életutat. Pusztakamarásról indulunk, az egyszerű szülőháztól, hallgatva az édesanya történeteit. Azután a kisiskolást kísérjük; ott vagyunk a híres nagyenyedi kollégiumban… Látjuk a mindig loholó újságírót, a szerkesztőt… 1970-et írunk: megjelenik az *Anyám könnyű álmot ígér,* 1986-ban bemutatják Budapesten az *Advent a Hargitán* című színművét. Három évre rá kitör a romániai forradalom, majd márciusban Sütő elveszti egyik szemét. Új, összegző drámák születnek; szállóigévé válik mondata: „Maradtam, aki voltam." Maradt a magyar irodalom egyik legnagyobb vigasza. Mind a határon belüli, mind az azon kívüli magyarságnak üzent reményszavakkal.

* * *

A virágárus. Az üzletben a régi, kedves hölgy. Valami különös közösség tagja: hajában kis kendő, mellette bibliai válogatás. Sokáig nézegetem, mi is legyen az egy szál virág a szépen becsomagolt könyv mellé. Rózsa, de milyen színű? Fizetéskor most is beszélgetünk. „Milyen volt a mai forgalom?" – kérdezem. „Néhány szegény szerelmes" – feleli hűvös egyszerűséggel. „Fiatalok?" – folytatom a faggatást. „A tegnapi nap jó volt" – csukja be a pénztárfiókot. „Négy temetés! Az egyik a város szépfiúja." És ábrándosan néz maga elé elkomoruló arccal.

* * *

Kései ajándék. A posta zsúfolt raktáraiban kallódott, aztán végül megérkezett a dunántúli kedves barát csomagja. Saját öntésű gyertyák, aszalt gyümölcsök illatoznak a hosszú papírdobozban. Mézeskalács fenyők, házikók, harangok, csillagok ragyognak. Aki beleszippant az édes, fehér szegélyes, végtelen türelemmel elkészített remeklésekbe, boldogan látja: vannak még, akik őrzik őseink ügyes kezét és türelmét. „Nem is mester a mézeskalácsos, hanem poéta – írta *Mikszáth A fekete városban.* – Hangulatot ébreszt, mosolyt fakaszt az ajkakon, elpirulásra kényszeríti az arcokat a süteményeivel." Egy kicsit mi is újra gyerekké változtunk, töprengtünk, mivel is tudnánk viszonozni a távol élő barát figyelmességét.

* * *

Csillagüzenet. Rokonok, barátok emlékeztek tavaly novemberben az egy éve elhunyt *Lossonczy Tamásra.* A Párizsi Kék Szalonban újra megcsodálhattuk a jeles festőt: túl a századik évén is fáradhatatlanul lobogott teremtő képzelete! Sokan idézték utolsó beszélgetését: „A festő meghal, elfelejtik. Azután eltelik egy idő, és egyszer csak felfedezik. A felfedező művészettörténésznek óriási érdemei vannak. Persze az már egy más festő lesz: másként értik, másként értelmezik. És talán ez így helyes. Akár igen, akár nem, ilyen a világ." Egy biztos, szüntelen munkálkodása, pályatársai iránti szeretete, a legapróbb részletekre is kiterjedő érdeklődése a világ iránt örök példa marad a fiatalok számára.

* * *

Gyász. Az ezermester meghalt. Öreg volt már, álmában érte a jó halál. Most üres és elárvult a környék, a hosszú utca, ahol naponta végigsétált, hogy figyeljen és javítson. Mert egész élete az észrevétlen jobbítás volt. Fölszedte a letört ágakat, az eldobott szemetet, lépcsők mozgó tégláit rögzítette, olcsón vállalt favágást, drótkerítés-javítást. Legjobban azért a gyerekeknek hiányzik: mindig volt nála zacskóban csokoládés-mogyorós cukorka, abból vehettek néhány szemet, s szaladtak tovább vidám hangoskodással.

* * *

Pihenő szemek. Éjjel keveset pihenek. Álmodom néha, újakat és visszatérő gyötrő régieket. Azt a másikat, a nappalit, egyre többször látom. Villamoson, autóbuszon, tereken és könyvtárakban, templomokban és színháztermekben. Leülnek az emberek, és behunyják a szemüket. Pihentetik fáradt arcukat. Iszonyatosan elcsigázott az ország. Reményvesztett a nemzet!

* * *

Keresők. Mindig messze keresik Istent. Hatalmas dolgokban, a mindenség legtávolabbi csillagán a legnagyobb távcső segítségével. Pedig az egészen kis dolgokban van, a jelentéktelenekben, az örökké tartó pillanatokban. Emlékszem a régi decemberi éjjelre, mikor egy hónap után hazatértem Varsóból. Fáradtan jöttem át a téren, repülőtéren átvirrasztott két éjszaka után, hatalmas hátizsákot cipelve. Hirtelen megpillantottam a távoli erkélyablakból kiszűrődő fényt, azután anyám integető kezét! És megvillant a világ, megenyhült a téli hideg is: ez az a perc, mikor egyszerű és tiszta lett minden. Fölénk hajol Isten. És tudjuk azt is, elmondhatatlan csoda ez. Több mint hit és tagadás. Talán nincs is erre szavunk, csak a szelíd némaság.

* * *

Téli szélvihar. Néha jólesik kiállni a viharba, fedetlen fővel, kigombolt kabátban. Várni a jeges szél ostorcsapását, farkasszemet nézni az elsötétülő éggel. Érezni, hogy Valaki kezében tartja a világot, tenyerével óvja a csillaggyertyák millióit, a kisvárosokat, az apró falvakat a behavazott völgyekben.

■ Fenyvesi Félix Lajos

Üstökös az orgona felett

Ostermayer Jeromos emlékére

Az emberiség történelmének legnevezetesebb üstököse a *Halley-üstökös.* Legutóbb huszonöt esztendeje járt felénk. A jeles eseményre mind a szakemberek, mind az amatőr csillagászok, mind pedig a csillagászat szépségei iránt érdeklődők nagy várakozással készülődtek. A *Neoton família* elnevezésű popegyüttes még fülbemászó slágert is komponált a kométa visszatérésének tiszteletére.

Mindez azt mutatja, hogy 1986-ra talán megváltozott az üstökösökhöz való viszonyulás – feltűnésüket korábban ugyanis rossz előjelnek, háború, éhínség, járványok hírnökének tekintették. A Halley ezt megelőző, 1910-es látogatásakor az akkor ötesztendős *Kulin György* – később országosan ismertté váló csillagász – esténként elbújt rémületében, mert olyan hírek kaptak szárnyra, hogy a Föld áthalad az égi vándor mérges gázokat, többek között ciánt tartalmazó csóváján, és biztos pusztulás vár az emberiségre.

Ezek a baljós képzetek az ókortól a középkoron át az újkorig meghatározták az üstökösökről kialakult képet. S bár a keresztény vallással összeegyeztethetetlenek a babonás képzetek, az efféle gondolatok nemcsak a széles néprétegek, hanem a középkori uralkodó osztály és az egyházi hierarchia szintjén is mélyen beivódtak a közgondolkodásba.

A Halley periodikus visszatértének egyik középkori lejegyzője *Ostermayer Jeromos* (Hieronymus). Születési dátuma az idő homályába vész, születési helye történészi viták tárgya. A Szinnyei-féle *Magyar írók élete és munkái,* illetve a *Deutsche Biographie* az erdélyi Szeben vármegyében található Nagycsűrt (németül Großscheuern, ma Sura Mare, Románia) említi. Újabb kutatási eredmények ezt kétségbe vonják; Ostermayer életrajzírója, *Lőkös Péter* a népszerű internetes lexikonnak, a *Wikipédiának* e témában folytatott szerkesztői vitájában megjegyzi, hogy ez valójában a bajorországi Scheyern városa. A Deutsche National Bibliothek regisztere alapján a 15. század utolsó esztendejében született, de a legtöbb forrás nemhogy hónapot vagy napot, még pontos évet sem ad meg. Ne feledjük, ekkor még a kötelezően előírt anyakönyvezés korszaka előtt járunk.

Brassó város tanácsa a zenei tehetséggel megáldott Ostermayert 1530 adventjének első vasárnapjától az ekkor már evangélikus Fekete-templom orgonistájaként alkalmazta.

Mint minden bibliofilnek, e sorok írójának is vannak a könyvtárában olyan kötetek, amelyekre a legféltettebb kincseiként tekint. Az egyik ilyen egy Ostermayerhez is kapcsolódó kiadvány. Annak ellenére a féltve őrzött könyvek közt szerepel, hogy fakszimile kiadásról van szó, nem pedig több száz éves relikviáról. Ráadásul a Ceausescu-időszak romániai könyvkiadására jellemző, finoman szólva nem túl jó minőségű papírra, nem kifinomult nyomdatechnikával készült. Hazánkban kuriózum, mégis ezer szállal kötődik hozzánk, evangélikus gyökereinkhez: az 1983-ban németül és románul a bukaresti Musikverlagnál megjelent *Odae Cum Harmoniis* ez a kötet.

Az 1548-as eredetű reprint tartalmazza *Honterus* iskolai énekgyűjteményét, az első magyarországi hangjegyes nyomtatványt, amely harminckét latin énekszöveget és huszonegy négyszólamú egyházzenei kompozíciót foglal magában. Szerkesztője *Astrid Philippi,* valamint napjaink legelismertebb határon túli Honterus-kutatója, *Gernot Nussbächer* brassói levéltáros, muzeológus, történész; az utóbbinak személyes ajánlását és dedikációját is tartalmazza a könyv.

A kötetet a *Régi magyar nyomtatványok 1473–1600 71B Brassó. 1548.* azonosítójú bejegyzése alapján mind nyomtatott, mind a fametszetes formában *Csomasz Tóth Kálmán* vizsgálta a dallamok szempontjából. Honterus szerepét a gyűjtemény összeállításában nem látta egyértelműen bizonyítottnak, ezért még több, a zenében járatos brassói személy, *Georg Helner, Andreas Lucillus,* továbbá az orgonista Ostermayer közreműködésének lehetőségét vetette fel.

Ostermayer nemcsak muzsikusként él a köztudatban. A zene mellett krónikaíróként is számon tartják. A *Chronik des Hieronymus Ostermayer* című, az 1520–1561-es esztendőket felölelő, német nyelvű mű Szinnyei leírása alapján *„krónika, melyet az eredetiből 1796. Teutsch János rektor másoltatott* Benkő József *számára s melyből az 1540. és 1541. úgy az 1551. események hiányzanak, ebből adatott ki és különösen azért nevezetes, mert az egykorú brassói eseményeket mint szemtanú írta le (…). Ezen történetet* Hedjesch *folytatta 1562–1570."*

A krónika a Magyar Királyság és az önálló Erdélyi Fejedelemség, Brassó városa, az erdélyi szászok és az erdélyi reformáció vonatkozásában tartalmaz ma már forrásértékű feljegyzéseket. Mindemellett pedig megismételhetetlen természettudományos jelenségekről közöl adatokat. Ostermayer művében ugyanis nemcsak a Halley-üstökös feltűnéséről írt. (Itt érdemes megjegyezni, hogy e csóvás égi vándor jóval később nyerte az elnevezését, a neves angol csillagász, *Edmond Halley* után, aki megállapította, hogy egy és ugyanazon kométa látszik hetvenhat évenként periodikusan visszatérve.)

A brassói krónikás több látványos csillagászati, légköroptikai és földtani jelenséget jegyzett le. *Farkas Gábor Farkas* (az Országos Széchényi Könyvtár Régi Nyomtatványok Tárának munkatársa) gyűjtése alapján tudjuk, hogy személyesen látott több üstököst, vagy megbízható forrásból tudósított róluk: az 1P/1531 P1, a C/1556 D1, a C/1558 P1 jelű és egy manapság már csak bizonytalanul azonosítható, csak koreai források által megerősített 1549-es üstökösről van szó. A bibliai párhuzam miatt fontos szivárványokat (1536, 1549), illetve a felsőlégkörben lebegő kristályokon megtörő fény okozta halojelenséget, úgynevezett melléknapokat és a Napot övező érintő íveket említ (1536, 1546, 1561), valamint egy 1550. október 2-án éjjel 2-kor Brassóban látható jelenséget, melynek mivoltát ma már nem lehet megállapítani. Talán fényes meteor vagy a Nap halojelenségeivel rokon, de az éjszakai égen a Holdat övező halo lehetett.

A *Vasárnapi Hírek* 1910. május 29-i száma a Halley-megfigyelés kapcsán említi az Ostermayer által feljegyzett 1531-es földrengést, melyet 1880-ban a neves geológus, *Koch Antal* az *Orvos-Természettudományi Értesítőben, Az erdélyi földrengések összeállításában* megerősít: „Brassóban erős f. rengést éreztek."

Ostermayer Jeromos négyszázötven esztendeje, 1561-ben Brassóban hunyt el. Fia, *Ostermayer György (Georgius, Georg)* lépett örökébe, ugyancsak orgonistaként folytatva apja mesterségét az erdélyi városban, utóbb német földön, Tübingenben. Életére vonatkozó – nagyon szerény – adatokat *gróf Apponyi Sándor Hungaricájában,* az 1782-es sorszám alatt találunk.

Akit mélyebben érdekel az üstökösmegfigyelő orgonista személye, bele-beleolvasna krónikájába, annak ajánljuk a *Lőkös Péter* előszavával a Kriterion Kiadó gondozásában 2005-ben megjelent kiadást (*Erdélyi krónika 1520–1570 – Dácia rövid története 1143–1571*).

■ Rezsabek Nándor

BEMUTATKOZNAK A NYUGATI (DUNÁNTÚLI) EGYHÁZKERÜLET PÜSPÖKJELÖLTJEI

Köztudomású, hogy a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke, *Ittzés János* június 18-án nyugalomba vonul. Az utódjául ajánlott lelkészek közül ketten vállalták a jelölést. Az egyházkerületi jelölőbizottság január 8-án hozta nyilvánosságra a két püspökjelölt nevét a Révfülöpön megtartott rendkívüli egyházkerületi közgyűlésen. *Bencze András* és *Szemerei János* – betűrendben közölt – bemutatkozását az alábbiakban közöljük. A választást a kerület gyülekezeteinek március 17–27. között kell lebonyolítaniuk. Az új püspök beiktatására június 25-én Győrött kerül sor.

Bencze András

„A vadállatokat inkább ösztökéljétek, hogy sírommá váljanak, és semmit ne hagyjanak meg testemből, nehogy halottként bárkinek terhére legyek.”

Ignatios levele a rómaiaknak

Szeretett Testvéreim a Jézus Krisztusban!

Bemutatkozásomat Antiókhia második püspökének, *Ignatiosnak* a szavaival kezdem, aki leveleiben bizonyságot tesz a püspöki szolgálat Jézustól kapott küldetéséről, és akinek leveleiben a püspöki, presbiteri, diakónusi tisztség egysége, egymásra épülése is hangsúlyt kap. Egyházszervezeti modellje mellett inkább példa számomra az Ignatiosban élő vágy, hogy sem életében, sem halálában Krisztust el ne takarja.

Családom

Budapesten születtem 1960. november 5-én, négygyermekes család harmadik gyermekeként. Ha áldásokról emlékezem meg, ha nem is ezer ízig, ám három nemzedékre visszalátok, és hálával fedezem fel magamban és testvéreimben szüleim, nagyszüleim örökségét. A lelkészi hivatást is, mint példát és életformát, tőlük kaptam. A Biblia-olvasás, az imádság, a vendégszeretet és az alázattal ékesített elkötelezettség példái ők számunkra.

Hálás vagyok Istennek, hogy ifjúkori élményeimet újra átélhetem feleségem és gyermekeim körében. 1988-ban kötöttünk házasságot *Varga Tímeával.* Feleségem tanító. Iskolai munkája mellett hitoktatóként szolgál gyülekezetünkben. Gyermekeink közül *Réka* gyógyszerészhallgató, *Veronika* tanítóképzőbe jár Budapesten, *Anna Rebeka* idén a gimnázium 9. osztályát végzi.

Nemcsak egyéni életemben, hanem szolgálatomban is meghatározó számomra a család. Ezért köszönetet mondok az Úrnak, hogy elhívatásomat erősítik és gazdagítják gyermekeink, és hogy a *Házas Hétvége* lelkiségi mozgalmon keresztül feleségemmel közösen tapasztaltuk meg a Lélek egybeszerkesztő erejét.

Gyülekezet

Isten háza népébe hívott engem keresztségemben, és ezt a konfirmációban is megerősítette. Így vált családom mellett családommá mindenkori gyülekezetem. Hálás vagyok Istennek azért, mert Lélekkel megáldott emberekkel vett körül ebben a tágabb családban is. Ők tudatosságot, gondolkodó, gyakorlati keresztyénséget adtak példának. A kelenföldi gyülekezet mellett a fóti kántorképző tanfolyam volt lelki formálódásom helye.

Székesfehérvárra kerülvén *Nagy Tibor* elődöm áldott munkájára építve a gyülekezeti alkalmak mellett házi bibliaórákat is szerveztünk. Ebben az időben ugyanis nem volt a

gyülekezetnek saját otthona. Ma a tisztségviselőkön kívül sokan vesznek részt aktívan és kreatívan a gyülekezet életében. Az elmúlt években öt fiatal kapott elhívást a lelkészi szolgálatra. A hittanórákon kívül tíz közösség működik a gyülekezetben.

A szórványmunka is megerősödött. Az elmúlt huszonhat évben felépítettük gyülekezeti házunkat, templomunk teljesen megújult, orgonát építettünk, létrehoztuk az Egymásért Élni Alapítványt, amely jelentős szociális munkát végez, és családi napközit indítottunk el. Tizenöt éve negyedévente kiadjuk gyülekezeti körlevelünket. Testvéri kapcsolatot ápolunk a finnországi és a németországi testvérgyülekezeteinkkel.

Ezek a szolgálatok szükségszerűen erősítik a gyülekezeti közösséget, és csak úgy működhetnek, ha Krisztustól kapott hivatással, egymás iránti szeretettel dolgozunk, tudva, hogy eszközök vagyunk Isten országának építésében.

Elhívatás

Ha visszatekintek lelkészi indulásomra, csakugyan arra kaptam elhívatást, amit a fehérvári gyülekezetben próbálunk megélni: jó Jézus körül együtt lenni. A régi elhívás nem változott, a szavak tartalma kapott pontosabb értelmet. Amit régebben kellemesnek, kívánatosnak mondtam – a jót –, azt most inkább üdvösségesnek, jövőre tekintőnek, a valósághoz igazodónak mondanám. Azért ma is hozzátartozik ehhez lehetőség szerint a derű, a vitalitás.

Iskoláimat Budapesten végeztem. A József Attila Gimnáziumban tettem érettségi vizsgát. Az Evangélikus Teológiai Akadémia végzése mellett szereztem középfokú nyelvvizsgát francia nyelvből. Teológiai évfolyamtársaim körében formálta Isten a hitemet, személyiségemet. Magaménak érzem, amit Pál apostolnak így mondott az Úr: *„Elég neked az én kegyelmem, mert az én erőm erőtlenség által ér célhoz.”* (2Kor 12,9)

Lelkésszé *dr. Nagy Gyula* püspök avatott 1984 augusztusában. Fiatal lelkészként szerkesztettem az *Evangélikus Élet* ifjúsági rovatát, az egyházmegye ifjúsági, majd missziói előadója voltam. A Magyar Evangélikus Ifjúsági Szövetség (Mevisz) alakuló ülésein vettem részt Budapesten, Szegeden és Székesfehérváron.

Az 1989–90-es tanévben ösztöndíjat nyertem Genfbe, ahol egyháztörténeti és újszövetségi előadásokat hallgattam. Hazatérve a zsinat tagja lettem. A második ciklusban a szolgálati bizottság elnöki tisztét is betöltöttem. 2000-től – esperesi szolgálatom miatt – nem vállaltam a zsinati tagságot. Meggyőződésem ugyanis, hogy nem szabad az egyházban tisztségeket halmozni, hanem a feladatokat meg kell osztanunk egymás között.

2006-ig egyházmegyénk esperese voltam. Ez a szolgálat érdekes kihívások elé állított, ezen keresztül Isten sok értékes emberrel ajándékozott meg, és megmutatta, hogy ha én tehetetlen vagyok is, őneki nincs lehetetlen. Több, régóta konfliktusos helyzetből mutatott kiutat úgy, hogy közben az egymás iránti szeretetet megőrizte bennünk.

A következő ciklusban nem vállaltam az újbóli jelölést. Úgy véltem, hogy váltott emberekkel lendületesebben működhetnek az egyházmegyék, és láttam, hogy esperesi szolgálatom mellett hátrányt szenved gyülekezeti szolgálatom, elsősorban a személyes lelkigondozás.

A most folyó ciklusban egyházmegyénket képviselem az egyházkerületi közgyűlésben. Az utóbbi másfél évben püspökhelyettesként újból bekapcsolódtam az esperesi tanács munkájába.

Kedves Testvéreim Jézus Krisztusban!

Röviden igyekeztem bemutatkozni, abban a tudatban, hogy nem én végeztem, amit végeztem, hanem Krisztusnak bennem élő Lelke. Egyedül ő tesz alkalmassá minket a szolgálatra. Hogy a püspöki szolgálatra jelöltséget kaptam, az azt a reményt is kelti bennem, hogy minden hibám ellenére meglátszik rajtam a Krisztus dicsősége. Hála legyen ezért Istennek! Őbenne bízva fogadtam el a jelöltséget.

Erős vár a mi Istenünk!

■ Bencze András

Szemerei János

„Nem azé, aki akarja, és nem is azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené.” (Róm 9,16)

Gyökereim

1963-ban születtem a Fejér megyei Lajoskomáromban, egy tízgyermekes család hetedik tagjaként. Édesapám kertész agronómusként dolgozott, édesanyám főállású édesanyaként a nagy családot látta el. Mindketten kántori szolgálatot végeztek a lajoskomáromi gyülekezetben.

Felmenőim között találhatók dunántúli német és magyar ajkú, de alföldi szlovák evangélikusok is.

Tanulmányaim

Általános iskolába szülőfalumban jártam, a középiskolát Székesfehérváron, a Ságvári Endre Gép- és Híradástechnikai Szakközépiskola számítástechnikai tagozatán végeztem. 1982-ban jelentkeztem az Evangélikus Teológiai Akadémiára. Tanulmányaim befejeztével 1987-ben szigorlatoztam.

Családom

1987-ben kötöttem házasságot *Szigethy Enikővel.* Feleségem gyógypedagógus, vak szakos tanár. Jelenleg a dél-dunántúli régióban élő felnőtt vakok és gyengénlátók rehabilitációját segítő Ki-Látás Alapítvány szakmai vezetője. Emellett részmunkaidőben vak és szellemi fogyatékos gyermekek utazó tanáraként dolgozik. Három gyermekünk van: *Márton* (1988) és *Eszter* (1989) Budapesten egyetemista, *Gergő* (1993) pedig Kaposváron középiskolás.

Lelkészi szolgálatom

Tordas–Gyúró (1987–1994)

Dr. Nagy Gyula püspök 1987 júliusában ordinált, majd a Fejér megyei Tordasra helyezett segédlelkésznek. Megbízatásom a szomszédos Gyúró gondozására is kiterjedt. Mindkét gyülekezetben megválasztottak és be is iktattak. A lelkészi szolgálat mellett bőségesen volt alkalmam belekóstolni a „gyakorlati teológiába” is. Ottlétem ideje alatt renováltuk mindkét gyülekezet templomát, és mindkét parókián komoly korszerűsítési munkákat végeztünk el. A két gyülekezetben eltöltött hét gyönyörű év élményei, emlékei folyamatosan kísérnek.

Kaposvár (1994-től)

1994-ben a kaposvári evangélikusok meghívására a somogyi megyeszékhelyre kerültem lelkésznek. Fizikai és lelki építkezést egyszerre kellett végezni. Első feladatul egy közösségi élet gyakorlására alkalmas gyülekezeti házat kellett kialakítanunk, ami a gyülekezetnek a templomépítés óta dédelgetett terve volt. A régi parókia átalakításával és egy új lelkészlakás létesítésével sikerült kiépíteni egy kedves gyülekezeti központot, amelyet azóta gyermekek, énekkarosok, bibliaórások és ifjak csoportjai népesítenek be. A lelkész igazi örömét az adja, amikor a rábízottak megértenek és megéreznek valamit Isten sze-

retetéből. Ezért nagy öröm számomra, hogy gyülekezetünkből három fiatal tanul az Evangélikus Hittudományi Egyetemen, egy negyedik pedig most készül felvételizni.

Főiskolai oktatásban

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem és a kaposvári Csokonai Vitéz Mihály Tanítóképző Főiskola közötti megállapodás alapján kihelyezett evangélikus hitoktatóképző szak működött Kaposváron. Ennek a tagozatnak kilenc évig (1994–2003) tanára, tagozatvezetője és egyszemélyi felelőse voltam. A hitoktatójelölteknek bibliai, egyháztörténeti, egyházismereti, rendszeres és gyakorlati teológiai tárgyakat, valamint hitvallási irataink ismeretét tanítottam. Végzőseink valamennyien megállták helyüket az Evangélikus Hittudományi Egyetem professzorai által tartott záróvizsgán. Büszke vagyok arra, hogy ezt a kicsi, vezetésem alatt működő tagozatot a Magyar Akkreditációs Bizottság (MAB) 2001-ben komoly vizsgálat után akkreditálta. Sajnos a tagozat nem volt rentábilis, ezért a képzést 2003-ban megszüntettük.

Esperesi szolgálatom

A Somogy-Zalai Egyházmegye gyülekezetei először 2000-ben választottak esperessé. Székfoglalómban a bizalom erősítését, a tiszta viszonyok kialakítását és a hatékonyabb működés segítését jelöltem meg kiemelt teendőként.

E szerint élünk. Egyházmegyénkben őszinte kommunikáció és bizalmi légkör van. Sikerült felszámolni a gyülekezeteinkben észlelt összes „beteg” helyzetet. A problémákat nem söpörtük a szőnyeg alá, hanem kezeltük. Úgy ítélem meg, hogy gyülekezeteink hatékonyabb működéséhez is komoly segítséget tudtunk nyújtani. Gyülekezeteink és lelkészeink a szakmai ismereteket igénylő területeken igénybe vehették az egyházmegye által felkért (és részben finanszírozott) segítőket, például az adminisztráció, az adóbevallások, valamint a beruházásaik területén.

Gyülekezetcentrikus gondolkodásom szerint az egyházban mindennek a ránk bízott emberekért és velük harmóniában kell történnie. Ezért kényszerültem arra, hogy szót emeljek a liturgiai reform egyoldalúsága és a gyülekezeti tagok érzékenységének rendszeres figyelmen kívül hagyása ellen. A 2006-os általános tisztújítás alkalmával egyházmegyénk gyülekezeteinek egyhangú támogatása újabb hat évre esperessé választott. Jelenleg egyházkerületünkben én vagyok az egyetlen esperes, aki második ciklusban, immár tizenegyedik éve végzem ezt a szolgálatot.

A közelmúltban két országos jelentőségű ügy helyes irányba terelésében vállaltam szerepet.

A Szolidaritási Alap bevezetése gyülekezetek tucatjait lehetetlenítette volna el. Egyházmegyénk lelkészeivel közösen egy működőképes, „gyülekezetbarát” megoldást ajánlottunk a törvényalkotók figyelmébe.

A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal által kiírt pályázatok ügyében egyházmegyénk elnökségének kezdeményezésével (kerületünk elnökségének és egyházmegyéinek támogatásával) sikerült a zsinaton elérni olyan döntést, amely a nyertes gyülekezeteknek kaput nyitott a pályázatokon elnyert több mint 700 millió forintos pályázati összeg gyülekezeti felhasználására. E nélkül a már elnyert támogatások elvesztek volna!

Országos presbitériumi tagság

Egyházunk legfőbb végrehajtó testületében 2006-tól a kerület lelkészi képviselőjeként veszek részt. Ebben a szolgálatban közelről látom egyházunk működését, gazdálkodását, döntéshozatali mechanizmusait. Azóta folyamatos rálátásom van minden fontos és aktuális közegyházi ügyre.

További információk

Ha többet szeretne tudni rólam és gondolkodásomról;

ha érdekli, milyen más közegyházi, társadalmi szolgálatokat végeztem;

ha szívesen olvasna publikációimból és igehirdetéseimből;

ha kíváncsi püspökjelölti terveimre,

akkor tekintse meg a *www.szemereijanos.hu* címen elérhető honlapomat.

Tisztelettel:

■ Szemerei János

V. EVANGÉLIKUS NÉPZENEI TALÁLKOZÓ

„KOSSUTH LOVA...”

BALATONSZÁRSZÓ – EVANGÉLIKUS KONFERENCIA- ÉS MISSZIÓI OTTHON

2011. MÁRCIUS 11–13.

Immáron ötödik alkalommal rendezzük meg a találkozót, melyre várjuk a népdal, népzene és hagyományőrzés kedvelőit és művelőit. A találkozó fő témája a katonaélet és a hozzá kapcsolódó népdalok (Kossuth-nóták) és hagyományok megismerése. A gyermekeket népi játszóház és népi hangszerekkel való ismerkedés várja, a programban szerepel majd mesemondó és néprajzkutató is. (A részletes program a későbbiek során megtalálható lesz a Menyegző Értékőrző Egyesület és a balatonszárszói Evangélikus Konferencia- és Missziói Otthon honlapján.)

Részvételi díjak: felnőtteknek 12 800 Ft, gyermekeknek (3–14 éves korig) 7 000 Ft. A részvételi díj péntek vacsorától vasárnap ebédig a teljes ellátás és a szállás költségét is tartalmazza.

Jelentkezni a http://balatonszarszo.lutheran.hu oldalon keresztül lehet.

Érdeklődni a 06 20 824 3143-as telefonszámon lehet.

Mindenkit szeretettel várunk.

Menyegző Értékőrző Egyesület

Evangélikus Konferencia- és Missziói Otthon Balatonszárszó

Grafikai terv: www.kreativflotta.hu

ÖKUMENIKUS IMAHÉT

a Krisztus-hívők egységéért
2011. január 16–23.

Részletek a Magyar Katolikus Püspöki Konferenciának és a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának kiadásában megjelent imafüzet anyagából

Kedves Testvérek!

Minden fontos emberi közösségnek vannak alapelvei, és tudatában van a saját történetének. A Krisztus-hívők közösségének, Krisztus egyetemes egyházának az első nyilvános megjelenése a pünkösdkor Jeruzsálemben létrejött ősgyülekezet. Azok alkották e gyülekezet magját, akik elfogadták Péter apostolnak a Szentlélektől sugallt tanúságtételét arról, *„hogy Úrrá és Krisztussá tette őt az Isten: azt a Jézust, akit ti keresztre feszítettetek”* (ApCsel 2,36b). Akik ennek a beszédnek a hatására megtértek és megkeresztelkedtek, azok alkották az első népes gyülekezetet, az ősegyházat.

Az *ősegyház* kifejezés nem csak a közösség korára, hanem arra a tekintélyére is utal, amely ma is érvényes a következők szerint. *„Ezek pedig kitartóan részt vettek az apostoli tanításban, a közösségben, a kenyér megtörésében és az imádkozásban.”* (ApCsel 2,42) Ez az egyszerű leírás Krisztus híveinek, tanítványainak a minősített összetartozását hangsúlyozza egy minősített részvétel által. Ez a különleges részvétel azt jelenti, hogy akik Krisztushoz tartoznak, azok egymáshoz is tartoznak. Az összetartozásnak alapja, eszköze és célja a Krisztus ajándékaiban való részesedés.

Részvétel a hiteles, apostolok által megőrzött és megosztott tanításban s ennek alapján részvétel egy anyagi és szellemi, valamint érték- és imaközösségben. Akik pedig így tartoznak egybe, azok Krisztushoz is tartoznak. Ez az egyház lényege, küldetése és nagy ajándéka ma is.

Az emberi társadalom globalizálódása és atomizálódása a maga dialektikus egységében szinte teljes mértékben reménytelen jövőképet fest. Ezzel szemben nekünk a krisztusi hitben és szeretetben, a vele és egymással való egyetemes közösségben lehet bizonyosságunk a megmaradásról és a megváltásról. Ez az egyetemes, időben és örökkévalóságban egyaránt érvényes közösség pedig áldott gyümölcsöket hoz életünk minden területén. A széthulló családok, a bizalmatlan munkahelyi légkör, egy nemzet érdekek mentén történő elherdálása, földrészek és nemzetek közötti feszültségek diadalmaskodása, a természet és a társadalom sóhajtozása mind-mind gyógyulást meríthet abból a közösségből, amelyet Krisztus kegyelme és szeretete határoz meg.

Az ez évi imahét estéin az ősegyház közössége elevenedhet meg, ha együtt figyelünk az apostolok tanítására, és együtt elmélkedjük át, hogyan is történt ez az első pünkösd után. Erő töltötte el a tanítványokat, a Szentlélek ereje. Ezt kell sugároznunk ma is mindenhol, ahol az összetartozók a bűnös gyarlóság miatt széthullanak. Hisszük, hogy Krisztusban való egységünk megélése jótékony hatással lesz magunkra, egyházunkra és nemzetünkre egyaránt, s kihat az európai népek közösségére is, amelynek elnökségét éppen imahetünk napjaiban veszik át országunk vezetői. Az ősegyház tagjaihoz hasonlóan mi se fáradjunk bele a tanításba, az áldozatos közösség gyakorlásába és az imádságba. Ez hozzon áldást az új esztendőben mindannyiunknak.

D. Szebik Imre *nyugalmazott evangélikus püspök, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának elnöke*
Dr. Erdő Péter *bíboros, prímás, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke*

Bevezetés az imahét gondolatkörébe

A jeruzsálemi egyház tegnap, ma és holnap

Kétezer évvel ezelőtt Krisztus első tanítványai Jeruzsálemben gyűltek össze, ahol pünkösdkor megtapasztalták a Szentlélek kiáradását, és mint Krisztus teste egy egységben élő közösséget alkottak. A keresztények – bármely korban és helyen éltek is mint hívő közösség – ebben az eseményben látták eredetüket, akik arra hívattak, hogy hirdessék: Jézus Krisztus az Úr és a Megváltó. Bár a jeruzsálemi ősegyháznak sok nehézségben volt része – mind külső, mind belső problémákkal küzdöttek –, tagjai kitartottak a hitben, a testvéri közösségben, a kenyér megtörésében és az imádságban.

Könnyen felfedezhetjük, hogy a szent városban élő első keresztények helyzete hasonló a mai jeruzsálemi egyházéhoz. A jelenlegi közösség sokszor átéli a korai egyház örömét, szomorúságát, igazságtalanságát, egyenlőtlenségét, megosztottságát, de hűséges kitartását is, és felismeri az őskeresztények közötti szélesebb egységet. A mai Jeruzsálem egyházai saját látásukat osztják meg velünk arról, mit jelent egységre törekedni különösen nagy megpróbáltatások között. Megmutatják, hogy az egységre szóló felhívás több a puszta szónál. Ez elvezet minket abba a várva várt jövőbe, amikor előmozdítjuk a mennyei Jeruzsálem építését.

Valóságérzés is szükséges ahhoz, hogy ezt a látomást valóra váltsuk. Megosztottságunk felelőssége ránk nehezedik, hiszen ez saját cselekedeteink következménye. Imádságainkon is változtatni kell, arra kérve Istent, hogy úgy formáljon át minket, hogy aktívan dolgozhassunk az egységért. Arra már készen állunk, hogy az egységért imádkozzunk, de ez az egység megvalósítása helyett pótcselekvéssé is válhat! Vajon nem mi magunk gátoljuk a Szentlelket? Nem mi vagyunk az egység akadályai? Nem lehet, hogy a mi önhittségünk akadályozza az egység létrejöttét?

Ebben az évben a világ minden egyházába Jeruzsálemből, az anyaegyházból érkezik az egységre szóló felhívás. A Jeruzsálemben élő egyházak – tudatában saját megosztottságuknak és annak, hogy többet kellene tenniük Krisztus testének egységéért – arra hívnak minden keresztényt, hogy újra fedezzék fel azokat az értékeket, amelyek közösséggé formálták az első keresztényeket Jeruzsálemben, ahol kitartóan részt vettek az apostolok tanításában, a testvéri közösségben, a kenyér megtörésében és az imádságban. Ez előtt a kihívás előtt állunk. Jeruzsálem keresztényei arra hívják testvéreiket, hogy ezt az imahetet olyan alkalommá formálják, amelynek során a korai egyház tapasztalatán újul meg az igazi ökumenizmus/ökumené melletti elkötelezettségünk.

Az egység négy eleme

A 2011-es egyetemes imahét imádságait a jeruzsálemi keresztények készítették, akik az *Apostolok cselekedeteiből* választották a biblikus mottót: *„Állhatatosan kitartottak az apostolok tanításában, a közösségben, a kenyér törésében és az imádságban.”* (ApCsel 2,42) Ez a híradás az első jeruzsálemi egyház eredetéhez vezet vissza. Ihletet ad, megújulásra hív, és a hit lényegéhez való visszatérést jelenti. Emlékeztet arra az időre, amikor az egyház még egy volt. Négy elemet látunk, amelyek az első keresztény közösség ismertetőjelei voltak, és amelyek minden keresztény közösség életében alapvetőek. Először is: az apostolok továbbadták az igét. Másodszor: a korai hívők fontos ismertetőjele volt a testvéri közösség megélése, amikor egybegyűltek. A korai egyház harmadik ismertetőjele az eucharisztia/úrvacsora ünneplése, a kenyér megtörése volt. Ekkor emlékeztek arra az új szövetségre, amelyet Jézus szerzett szenvedésével, halálával és feltámadásával.

> *„…kitartottak az apostolok tanításában…”* (ApCsel 2,42)

A negyedik elem a kitartó imádság gyakorlata. Ez a négy elem jelenti az egyház életének és egységének pilléreit.

A Szentföld keresztény közössége kiemelkedően fontosnak tartja ezeket az ismérveket, amikor az egyház egységéért, a világon mindenütt való életképességéért fohászkodik Istenhez. Jeruzsálem keresztényei arra hívják a világ bármely részén élő testvéreiket, hogy csatlakozzanak hozzájuk imádságban, amikor az igazságért, a békéért, a nemzetek boldogulásáért küzdenek.

A nyolc nap témakörei

A nyolc nap témáin keresztül egy hitbeli utazáson vehetünk részt. A felső teremben átélt első élményektől kezdve a korai keresztény közösség megtapasztalja a Szentlélek kiáradását, ami képessé teszi őket a hitben és egységben, az imádságban és a cselekedetekben való növekedésre, hogy valóban a feltámadás közösségévé válhassanak. Krisztussal egyesülve legyőznek mindent, ami elválaszt. A jeruzsálemi egyház így maga is a remény jelévé válhat, a mennyei Jeruzsálem előízévé, amely nemcsak egyházaink, hanem minden nép kiengesztelődésére hivatott.

Ezt a hitbeli utazást a Szentlélek irányítja, aki az első keresztényeket eljuttatja az igazság Jézusban való ismeretére. A Lélek sokak ámulatára jelekkel és csodákkal tölti meg az ősegyházat. Amint Jeruzsálem keresztényei ezen az úton járnak, áhítattal gyűlnek össze, hogy Isten igéjét hallgassák az apostolok tanításában, és hitüket testvéri közösségben ünnepeljék a szentségekben és az imádságban. A feltámadás erejével és reményével eltelve a közösség a bűn és a halál feletti győzelmet is megünnepli. Ez adhat bátorságot és új látást ahhoz, hogy maga is a megbékélés eszköze lehessen. Ezzel ösztönöznek és hívnak minden embert arra, hogy legyőzzék a megosztottságot és az elnyomó igazságtalanságot.

Az *első nap* a jeruzsálemi anyaegyház hátterét mutatja be. Világossá teszi a máig tartó folyamatosságot. Emlékeztet az ősegyház bátorságára, az igazságról való merész tanúságtételére. Ma is ugyanígy kell tennünk az igazságért Jeruzsálemben és a világ többi részén.

A *második nap* emlékeztet arra, hogy a pünkösdkor létrejött közösség sokféle emberből állt, csakúgy, ahogy a mai Jeruzsálemben is mindenféle keresztény hagyomány képviselteti magát. Ma az a feladatunk, hogy egy nagyobb, látható egységet hozzunk létre a különbségeink és hagyományaink tiszteletben tartásával.

A *harmadik nap* az egység első lényeges elemére, az apostolok tanításában megszólaló Isten igéjére tekint. A jeruzsálemi egyház emlékeztet arra, hogy bármilyen is megosztottságunk, ezek a tanítások arra biztatnak, hogy szeretettel forduljunk egymás felé, és hűségesek legyünk az egy testhez, amely az egyház.

A *negyedik nap* az egység második kifejeződését, a javakban való közös osztozást hangsúlyozza. Ahogy az első keresztényeknek mindenük közös volt, a jeruzsálemi keresztények arra hívnak minden keresztény testvért, hogy örömmel és nagylelkűen osszák meg javaikat és terheiket egymással, hogy senki ne szenvedjen hiányt semmiben.

Az *ötödik nap* az egység harmadik eleméről beszél, a kenyér megtöréséről, ami reménységben egyesít minket. Egységünk túlmutat a liturgikus úrvacsorai közösségen. Etikai üzenete is van, mégpedig az életmódunkra és az emberek egymáshoz való viszonyulására nézve. A jeruzsálemi egyház arra ösztönzi a keresztényeket, hogy ma is legyenek egyek a kenyér megtörésében, mert a megosztott egyház nem tud hitelesen szólni az igazságosság és a béke kérdéséről.

A *hatodik nap* az egység negyedik ismérvét mutatja be, amely szerint Jeruzsálem egyházával együtt az imádsággal töltött időből nyerhetünk erőt. Az Úrtól tanult imádság kimondottan arra hív mindannyiunkat itt, Jeruzsálemben és szerte a világon – gyengéket és hatalmasokat –, hogy együtt dolgozzunk az igazságosságért, a békéért és az egységért, hogy minél előbb eljöjjön Isten országa.

A *hetedik nap* az egység lényegére mutat, amint a jeruzsálemi egyház örömmel hirdeti a feltámadást, miközben még a kereszt fájdalmát hordozza. Jézus feltámadása a mai jeruzsálemi keresztények számára is reményt és erőt ad, amely képessé teszi őket arra, hogy tanúskodásukban kitartóak legyenek, és a szabadságért és a békéért dolgozzanak a Béke Városában.

A *nyolcadik nap* zárja a hitbeli utazást, amikor a jeruzsálemi keresztények a békéltetés tágabb szolgálatára hívnak. Még ha a keresztények maguk között elérik is az egységet, munkájuk nem ér véget, mert mindenkivel ki kell békülniük. Jeruzsálem összefüggésében ez Izraelt és Palesztinát jelenti. Más közösségekben a keresztényeknek az a dolguk, hogy saját környezetükben keressék az igazságosságot és a megbékélést.

Témaköreink nemcsak az első keresztények történetére emlékeztetnek, hanem a mai Jeruzsálem keresztényeinek tapasztalatát is hordozzák. Mindannyiunkat az elé a kérdés elé állítanak, hogy vajon mi hogyan élhetjük meg ezeket a tapasztalatokat a saját, helyi keresztény közösségeinkben. A nyolc nap során Jeruzsálem keresztényei hívnak, hogy hirdessük és tanúsítsuk, hogy az egység – az apostolok tanításához és testvéri közösségéhez való teljes hűségben, a kenyér megtörésében és az imádságokban – képessé tesz bennünket arra, hogy együttesen legyőzzük a gonoszt, nemcsak Jeruzsálemben, de az egész világon.

A NYOLC NAP

1. nap

A jeruzsálemi egyház

- Jóel 2,21–27; 3,1–5: *„Azután kiárasztom majd lelkemet minden emberre…”*
- Zsolt 46: *„A Seregek Ura velünk van…”*
- ApCsel 2,1–12: *„Amikor pedig eljött a pünkösd napja…”*
- Jn 14,15–21: *„Az igazság Lelkét, akit a világ nem kaphat meg…”*

A keresztyének egységéért tartott ez évi imaheti utazásunk anyaszentegyházunk történetének kezdetével, Jeruzsálemből indul pünkösd napján. A hét fő témája így hangzik: *„Ezek pedig kitartóan részt vettek az apostoli tanításban, a közösségben, a kenyér megtörésében és az imádkozásban.”* Azokról van szó, akik az első jeruzsálemi gyülekezetet jelentik, amely pünkösd napján született, amikor a Szószóló, az igazság Lelke leszállt az első hívőkre úgy, amint azt Isten ígérte Jóel prófétán keresztül és úgy is, ahogyan Jézus ígérte a szenvedését és halálát megelőző éjszakán. Mindazok, akik az első pünkösd jelenlétében élnek, azok az első jeruzsálemi egyházzal és annak vezetőjével, Szent Jakabbal is közösséget vállalnak. Ez az egyház mindannyiunk anyaszentegyháza. Ez a folytonosság a keresztény egység ragyogó képe, amelyért ezen a héten imádkozunk.

Egy ősi keleti hagyomány szerint az egyház folyamatossága a jeruzsálemi első keresztyén közösséggel való kapcsolatot is jelenti. A jeruzsálemi egyház az apostoli korban összekapcsolódott a mennyei Jeruzsálem egyházával, amely innentől kezdve minden keresztyén gyülekezet ősképe. A jeruzsálemi egyházzal való folytonos kapcsolat jele, hogy minden egyház hűségesen ragaszkodik az első keresztyén közösség ismérveihez, az apostolok tanításához és közösségéhez, a kenyér megtöréséhez és az imádsághoz.

Jeruzsálem mai egyháza folyamatos kapcsolatban él az apostoli kor jeruzsálemi egyházával, különös tekintettel az igazságról szóló áldozatos tanúságtételén keresztül. Az evangéliumról való bizonyságtétele, valamint az egyenlőtlenség és az igazságtalanság elleni küzdelme arra emlékeztet bennünket, hogy a keresztyén egységért elmondott imádság elválaszthatatlan a békéért és igazságosságért való imádságtól.

Imádság

Mindenható és kegyelmes Istenünk! Az első keresztyéneket hatalmas erővel gyűjtötted össze Jeruzsálem városában, hogy a Szentlélek segítségével ellenálljanak a Római Birodalom földi hatalmának. Engedd, hogy a jeruzsálemi gyülekezethez hasonlóan mi is bátran együtt legyünk a bizonyságtételben, a béke és kiengesztelődés jó hírének megélésében, szemben a mindenkori egyenlőtlenséggel és igazságtalansággal. Jézus Krisztus nevében imádkozunk, aki megszabadít bennünket a bűn és a halál fogságából.

2. nap

Sok tag, egy test

- Ézs/Iz 55,1–4: *„…jöjjetek a vizekhez…”*
- Zsolt 85,8–13: *„Mert közel van a szabadulás az istenfélőkhöz…”*
- 1Kor 12,12–27: *„Hiszen egy Lélek által … egy testté lettünk a keresztséggel…”*
- Jn 15,1–3: *„Én vagyok az igazi szőlőtő…”*

A jeruzsálemi egyház az apostolok cselekedeteiről szóló könyv szerint modellje annak az egységnek, amelyet mi munkálunk. Mint ilyen, arra emlékeztet bennünket, hogy a keresztyének egységéért mondott imádság nem az egyformaságért hangzik fel, hiszen az egységet a kezdetektől fogva gazdag különbözőség jellemezte. A jeruzsálemi egyház a különbözőségben való egység őstípusa és modellje.

Az apostolok cselekedeteiről írott könyvben olvasható pünkösdi elbeszélés világossá teszi számukra, hogy azon a napon Jeruzsálemben az akkori mediterrán világnak, sőt még az azon túlinak is minden nyelve és kultúrája képviselve volt. Azok az emberek, akik a maguk különböző nyelvén hallották az evangéliumot, akik Péter prédikációja során bűnbánatban, a víz keresztségében és a Szentlélek kiáradásában közel kerültek egymáshoz, sokfélék voltak. Vagy – amint később Szent Pál apostol írja –: *„Hiszen mindnyájan egy testté lettünk a keresztséggel, akár zsidók, akár görögök, akár rabszolgák, akár szabadok, és mindannyiunkat egy Lélek itatott át.”* (1Kor12,13) Nem a hasonlóan gondolkodók, az azonos kultúrájú és nyelvű emberek uniformizált közösségét alkották, akik egyek voltak az apostolok tanításában és közösségében, hanem egy sokféleségben gazdag közösség, ahol a különbözőség könnyen ellenségeskedésbe fordulhatott. Ez történt a hellenista és a zsidó keresztyének között a görög özvegyasszonyok figyelmen kívül hagyásakor, amiről Szent Lukács evangélista beszámol az ApCsel 6,1-ben. És mégis! A jeruzsálemi egyház egységben maradt önmagával és a feltámadott Úrral, aki így szól: *„Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők: aki énbennem marad, és én őbenne, az terem sok gyümölcsöt…„* (Jn15,5)

Gazdagító sokszínűség/különbözőség jellemzi az egyházat az ősi Jeruzsálemtől kezdve a mai napig, amint az a világban bárhol megjelenik. Ez Jeruzsálemben könnyen ellenségeskedésben törhet ki, amit az ellenséges politikai klíma is elősegít. Amint az első jeruzsálemi egyház, a jeruzsálemi keresztyének ma is arra emlékeztetnek bennünket, hogy egy testnek vagyunk sok tagja, egység a különbözőségben. Régi hagyományok arra tanítanak bennünket, hogy még a mennyei Jeruzsálemben is létezik különbözőség és egység. Arra emlékeztetnek bennünket, hogy a keresztény egység, amiért mi imádkozunk, mindig megőrzi az alapvető különbözőségeket.

Imádság

Isten, akitől minden élet származik a maga gazdag különbözőségében, te arra hívod egyházadat mint Krisztus testét, hogy a szeretetben eggyé váljon. Engedd, hogy igazán megértsük a különbözőségben való egységet, hogy arra törekedjünk, hogy együtt prédikáljunk, együtt építsük a te bővölködő szeretetednek országát. Sose felejtsük életünk közös forrását, Jézus Krisztust. A Lélek egységében ezért imádkozunk!

3. nap

Egységben az apostolok tanítása által

- Ézs/Iz 51,4–8: *„…hallgassatok rám, nemzetek!”*
- Zsolt 119,105–112: *„Lábam előtt mécses a te igéd…”*
- Róm 1,15–17: *„…szívem szerint kész vagyok az evangéliumot hirdetni…”*
- Jn 17,6–19: *„Kijelentettem a te nevedet…”*

A jeruzsálemi egyház egységét – az apostolok cselekedeteiről írott könyv szerint – az *apostolok tanítása* iránti elkötelezettség adta tagjai nyelvi és kulturális különbözősége ellenére. Az *apostolok tanítása* pedig az Úr Jézus Krisztus életéről, tanításáról, szolgálatáról, haláláról és feltámadásáról szólt. Ezt a tanítást Szent Pál apostol egyszerűen „evangéliumnak” nevezi. Az apostolok tanításának klasszikus példája Szent Péter apostol jeruzsálemi prédikációja pünkösd napján. Jóel prófétára való hivatkozással összekapcsolja az egyházat Isten népének bibliai történetével. Elbeszélése, amelybe bennünket is bevon, az egyház születésével kezdődik.

A különbözőségek ellenére Isten igéje összegyűjt és egyesít bennünket. Az *apostolok tanítása* és a *jó hír* a maga teljességében állt minden különbözőség ellenére az első jeruzsálemi egyház középpontjában. A mai jeruzsálemi keresztyének emlékeztetnek bennünket, hogy nem egyszerűen az apostolok tanítása az, ami egyesítette az ősgyülekezetet, hanem a tanítás iránti elkötelezettség is. Ez az elkötelezettség tükröződik abban, ahogy Szent Pál apostol azonosítja az evangéliumot az *„Isten üdvözítő erejével”* (Róm 1,16).

Ézsaiás próféta arra figyelmeztet bennünket, hogy Isten tanítása elválaszthatatlan Isten *„igazságosságától, amely világosság a népek számára”.* Vagy amint a zsoltáros imádkozik: *„Lábam előtt mécses a te igéd, ösvényem világossága. Esküszöm és fogadom, hogy megtartom igazságos döntéseidet.”* (Zsolt 119,105–106)

Imádság

Világosság Istene! Köszönetet mondunk az igazság kijelentéséért Jézus Krisztusban, a te élő Igédben, amelyet az apostolok tanításán keresztül kaptunk. Szentlelked folytassa megszentelő munkáját rajtunk Fiad igazságában, hogy vele egyesülve növekedhessünk az ige iránti elkötelezettségben, és együtt szolgálhassuk a te országodat alázatban és szeretetben.

Krisztus nevében imádkozunk. Ámen.

4. nap

Javaink megosztása egységünk jele

- Ézs/Iz 58,6–10: *„Oszd meg kenyeredet az éhezővel…”*
- Zsolt 37,1–11: *„Bízzál az Úrban, és tégy jót…”*
- ApCsel 4,32–37: *„…mindenük közös volt.”*
- Mt 6,25–34: *„…keressétek először Isten országát…”*

A jeruzsálemi apostoli egyházzal való kapcsolat folytonosságának jele az apostolok tanításához és közösségéhez, a kenyér megtöréséhez és az imádsághoz való hűség. A mai jeruzsálemi egyház azonban ennek az elkötelezettségnek a gyakorlati következményére, javaink önzetlen megosztására is emlékeztet bennünket. Az apostolok cselekedeteiről írott könyvben egyszerűen ezt olvassuk: *„Mindazok pedig, akik hittek, együtt voltak, és mindenük közös volt. Vagyonukat és javaikat eladták, szétosztották mindenkinek: ahogyan éppen szükség volt rá.”* (ApCsel 2,44–45) A mai napra rendelt ige összekapcsolja a javaknak ezt a radikális megosztását a hathatós apostoli bizonyságtétellel, amellyel tanúságot tettek Krisztus feltámadásáról, és *„nagy kegyelem volt mindannyiukon”.* A késő Római Birodalom egyházüldözői így adtak hangot csodálkozásuknak: „Nézzétek, mennyire szeretik egymást!”

A javaknak ez az önzetlen megosztása ma is jellemzi a jeruzsálemi keresztyének életét. Ez az egyik jele annak, hogy fenntartják a folytonosságot az első keresztyénekkel. Ez fontos jel és kihívás minden egyház számára. Ez kapcsolja össze a keresztény közösség igehirdetését, az eucharisztia, az úrvacsora ünneplését, a gyülekezet közösségét a mindenkire vonatkozó egyenlőséggel és a mindenkinek járó igazságossággal. A javaknak ez a megosztása tanúságtétel az Úr Jézus feltámadásáról és jele az apostoli, jeruzsálemi egyházzal való folytonosságnak, de jele a mi egységünknek is.

Sokféleképpen történhet a javak megosztása. Az apostoli egyházban ennek olyan radikális formája valósult meg, hogy senki nem maradt szükségben.

Beszélhetünk még egymás terheinek, küzdelmeinek, fájdalmainak és szenvedéseinek közös hordozásáról is. Ugyanakkor egymás örömében, sikereiben, áldásaiban és gyógyulásaiban is osztozhatunk. Tudunk az egyes elkülönülő egyházi hagyományok ajándékainak és meglátásainak megosztásáról is. Ezeket nevezzük a lelki ajándékok ökumenikus „cseréjének”. Javaink ily nagylelkű megosztása az apostolok tanításához és közösségéhez való ragaszkodásunk gyakorlati következménye, valamint a keresztyének egységéért mondott imádságaink gyümölcse.

Imádság

Igazságosság Istene! A te ajándékozó kedved határtalan. Megköszönjük, hogy megadod, amire szükségünk van, hogy táplálsz, ruházol, és hajlékot adsz nekünk. Óvj meg bennünket az önző kapzsiság bűnétől, és tégy alkalmassá, hogy a szeretet eszközei legyünk azáltal, hogy megosztjuk egymással mindazt, amit tőled kapunk. Mert ezzel is a te nagylelkűségedről és igazságosságodról teszünk bizonyságot. Mint Krisztus követőit vezess bennünket, hogy együtt cselekedjünk ott, ahol szükség van. Ahol családokat elűznek az otthonaikból. Ahol a sebezhető ember a hatalmaskodó kezétől szenved. Ahol szegénység és munkanélküliség rombolja az életeket. Jézus nevében imádkozunk a Szentlélek egységében.

TEMATIKÁJA

„…kitartottak az apostolok tanításában…” (ApCsel 2,42)

5. nap

A kenyér reményteljes megtörése

- 2Móz/Kiv 16,13b–21a: *„…ez az a kenyér, amelyet az Úr adott nekik eledelül…”*
- Zsolt 116,12–14; 16–18: *„Hálaáldozatot mutatok be neked…”*
- 1Kor 11,17–28; 23–26: *„Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre…”*
- Jn 6,53–58: *„Ez az a kenyér, ami a mennyből szállt alá…”*

Az első jeruzsálemi egyháztól kezdve mindmáig a „kenyér megtörése” központi jelentőséggel bírt a keresztények számára. A mai jeruzsálemi keresztények életében a kenyér megtörése hagyományosan a barátságról, a megbocsátásról és a közös elhívatásról beszél. A kenyér ilyen megtörése azt a kihívást jelenti számunkra, hogy keressük az egységet, amely prófétai erővel tud szólni a megosztott világhoz. Ez az a világ, amely – különböző módokon – mindannyiunkat formál. A kenyér megtörésében a keresztyének megújulnak, hogy az egész emberiség számára hirdessék a reménység prófétai üzenetét.

Ma mi is megtörjük a kenyeret örömteljes és nyitott szívvel. Ugyanakkor az eucharisztia ünneplésének minden alkalmával átéljük megosztottságunk fájdalmát is. A keresztyének egységéért tartott imahetünk ötödik napján a jeruzsálemi keresztyének a felső szobában jönnek össze, azon a helyen, ahol az utolsó vacsora történt. Itt – bár nem ünnepelhetik együtt az eucharisztiát, az úrvacsorát – reménységben törik meg a kenyeret.

Ezt a reménységet akkor éljük meg, amikor elégedetlenségünk pusztaságaiban Isten közeledik felénk. A zsidó nép vándorlásának leírása elbeszéli, hogy miképpen válaszol Isten az általa megszabadított, elégedetlenkedő népnek azzal, hogy megadja nekik mindazt, amire szükségük van – nem többet és nem kevesebbet. A pusztai manna Isten ajándéka, amelyet mi magunktól nem szerezhetünk meg és nem is érthetünk igazán. Ez az a pillanat – miként zsoltárunk ujjongva hirdeti –, amely egyszerűen hálaadásra indít, mert Isten *„meglazította kötelékeinket”.*

Szent Pál apostol felismeri, hogy a kenyér megtörése nem egyszerűen az eucharisztiának/úrvacsorának az ünneplése, hanem egy eucharisztikus, úrvacsorai közösségnek a létrejötte, ami azt jelenti, hogy Krisztus teste vagyunk a világban. Ez a rövid olvasmány a maga összefüggéseivel (1Kor 10–11) arra emlékeztet, hogy a keresztyén közösségnek hogyan kell élni, nevezetesen: közösségben Krisztussal, törekedve a helyes viselkedésre a nehéz világi környezetben, s a mindennapi életünk valóságát az ő irányítására bízni. A Krisztusra való folyamatos emlékezésben élünk.

Mint a kenyér megtörésének népe, az örök életnek, a teljes életnek a népe vagyunk, amint arra *Szent János evangéliuma* tanít ma bennünket. Az eucharisztia/úrvacsora ünneplése felszólít bennünket, hogy gondolkozzunk el arról, miként tükröződik az élet bőséges ajándéka mindennapi életünkben, reményben és kudarcok közt egyaránt. A napi megpróbáltatások ellenére a jeruzsálemi keresztyének tanúságot tesznek arról, hogy miképpen lehetséges a reménységben való örvendezés.

Imádság

Reménység Istene! Dicsőítünk téged az úrvacsora, az eucharisztia ajándékáért, ahol a Szentlélek által újra és újra találkozunk Fiaddal, Jézus Krisztussal, a mennyből alászálló élő kenyérrel. Bocsásd meg érdemtelenségünket, töredezett életünket, egyenlőtlenségeinket és a megosztottságba való beletörődöttségünket. Urunk, azért imádkozunk, hogy hozd el azt a napot, amikor egész egyházad közösen töri meg a kenyeret. S amíg ezt a napot várjuk, hadd tanuljuk meg újra és újra – az eucharisztia által formált népként – szolgálni a világot. Ezt kérjük Jézus nevében. Ámen.

6. nap

A cselekvésre indító imádság

- Jón 2,1–11: *„Az Úrtól jön a szabadulás…”*
- Zsolt 67,1–7: *„Magasztaljanak a népek, ó, Isten…”*
- 1Tim 2,1–8: *„…tartsatok könyörgéseket … minden feljebbvalóért”*
- Mt 6,5–15: *„…jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod!”*

Az apostoli tanításban, a közösségben és a kenyér megtörésében való elkötelezettség után a jeruzsálemi egyház negyedik tulajdonsága az imaélet. Ma is mindennapos felismerés a jeruzsálemi keresztyének számára – ugyanúgy, mint bárhol máshol –, hogy a hatalom és erő forrására van szükségük. A jeruzsálemi keresztyének mai bizonyságtétele azon helyzetek mélyebb megértésére hív bennünket, amelyekkel szembesülünk az egyenlőtlenség és igazságtalanság állapotában. A keresztyéneket mindezekben az imádság erősíti meg a közös misszióra.

Jónás számára az intenzív imádkozás a cet gyomrából való drámai szabadulást eredményezte. Imádsága szívből és bűnbánatból fakadt, amiért el akarta kerülni Isten akaratát. Elhagyta az Úr prófétai meghívását, és ez reménytelen helyzetbe sodorta. S ebben a helyzetben Isten meghallgatta imádságát, és felszabadította a küldetés betöltésére. A zsoltár szerint azért kell imádkoznunk, hogy Isten ragyogtassa ránk orcáját – nemcsak a mi javunkra, hanem az ő uralmának elterjedése érdekében – *„minden nép között”.*

Az apostoli egyház emlékeztet bennünket, hogy az imádság része a világ javát szolgáló missziónak és prófétaságnak. *Pál apostolnak Timóteushoz írt levele* szerint különösen is imádkoznunk kell azokért, akiknek hatalmuk van a világban, hogy békében és méltóságban éljünk. Különböző társadalmaink, országaink egységéért imádkozunk, sőt az egész emberiség Istenben való egységéért. A Krisztusban való egységünkért mondott imádság az egész világot eléri.

Az imádságnak ez a dinamizmusa az Úr tanítványainak adott tanításában gyökerezik. *Máté evangéliumából* ma azt halljuk, hogy az imádság titkos hatalom. E hatalom lényege nem a külsőségekben, hanem abban áll, hogy alázatosan az Úr elé járulunk. Jézus tanítását a *Miatyánk* foglalja össze. Amikor ezt együtt imádkozzuk, akkor mint az Atya akaratát kereső nép az ő országát munkáljuk itt a földön.. Ez az imádság a megbocsátás és a megbékélés gyakorlására hív mindannyiunkat.

Imádság

Atyánk és Istenünk! Örömmel köszönjük meg neked, hogy mindig, mindenhol és minden kultúrában vannak és voltak olyanok, akik imádsággal fordulnak hozzád. Mindenekfölött köszönjük Fiadnak, Jézus Krisztusnak a példáját és tanítását, aki arra hívott minket, hogy imádságban várjuk az ő országának eljövetelét. Taníts bennünket jobban imádkozni. Taníts bennünket együtt imádkozni, hogy mindig felismerjük vezetésedet és bátorításodat örömünkben és bánatunkban a Szentlélek ereje által. Ámen.

7. nap

Élet feltámadáshitben

- Ézs/Iz 60,1–3; 18–22: *„Isten szabadítását nevezed kőfalaidnak, és dicséretét kapuidnak…”*
- Zsolt 118,1; 5–17: *„Nem halok meg, hanem élek…”*
- Róm 6,1–11: *„…eltemetkeztünk vele a halálba, hogy … új életben járjunk.”*
- Mt 28,1–10: *„Jézus így szólt hozzájuk: Ne féljetek!”*

Az első keresztyének elkötelezettsége az apostoli tanítás, a közösség, a kenyér megtörése és az imádság iránt a feltámadott Jézus élő hatalma miatt volt lehetséges. Ez a hatalom most is él, és a mai jeruzsálemi keresztyének erről tesznek tanúságot. Bármilyen nehézségben találják is magukat, hitük által tudják, hogy minden megújul Jézus valós feltámadása által.

A feltámadás fénye és reménysége mindent átalakít. Amint Ézsaiás/Izaiás próféta hirdeti: ez a sötétségnek a világosságba való átalakulása, minden nép megvilágosodása. A feltámadás ereje Jeruzsálemből, az Úr szenvedésének helyéről árad ki, s ez minden népet áthat. Ebben az új életben megszűnik az erőszak, s mindenki biztonságra talál a megváltásban és a dicséretmondásban.

A zsoltár szavaival a kereszténység központi élményét, a halálból az életbe fordulást ünnepelhetjük. Ez az Isten állhatatos szeretetének megtartó jele. A halál rémületétől az új élet felé fordulás minden keresztyént meghatározó valóság. Mert – amint Szent Pál apostol tanítja – a keresztségben eltemetkeztünk Krisztussal, és vele együtt fel is támadtunk. Meghaltunk Krisztussal, és élünk vele, hogy osztozzunk az ő feltámadott életében. Ezért másként látjuk a világot: együttérzéssel, türelemmel, szeretettel és reménységgel. Hiszen Krisztusban a jelen szenvedéseivel nem fejeződik be történetünk. Még megosztottságban élő keresztényekként is tudjuk, hogy a bennünket összekapcsoló keresztség – a feltámadás fényében megvalósuló kereszthordozás.

A keresztény evangélium szerint ez a feltámadás nem egy eszme vagy elgondolás. Ez egy térben és időben történő eseményben gyökerezik. Erről a mélyen megrendítő eseményről hallottunk az evangéliumban. A feltámadott Úr Jeruzsálemből küldi köszöntését tanítványainak évszázadokon keresztül. S minket arra hív, hogy félelem nélkül kövessük. Ő előttünk jár.

Imádság

Istenünk, özvegyek, árvák és idegenek védelmezője! Abban a világban, amelyben sokan remény nélkül élnek, feltámasztottad Fiadat, hogy reménységet adj az emberiségnek és megújulást a földnek. Erősítsd és egyesítsd továbbra is egyházadat abban a küzdelmében, amelyet a halál erőivel szemben folytat abban a világban, ahol a teremtés és az emberiség elleni erőszak homályosítja el az általad felajánlott új élet reménységét. Ezt kérjük a feltámadott Úr nevében, az ő Lelke erejével. Ámen.

8. nap

Meghívás a kiengesztelődés szolgálatára

- 1Móz/Ter 33,1–4: *„Ézsau eléje futott, megölelte… és sírtak.”*
- Zsolt 96,1–13: *„Mondjátok el a népeknek, hogy király az Úr!”*
- 2Kor 5,17–21: *„…és reánk bízta a békéltetés igéjét.”*
- Mt 5,21–26: *„…békülj ki előbb atyádfiával, s csak azután térj vissza.”*

Az elmúlt hét imádságai különleges utazásra vittek bennünket. A Szentírás vezetésével visszatértünk keresztyén gyökereinkhez, a jeruzsálemi apostoli egyházhoz. Megvizsgáltuk elkötelezettségünket az apostolok tanításához, a közösséghez, a kenyér megtöréséhez és az imádsághoz. Az *Apostolok cselekedeteiben* leírt ideális keresztyén közösség tanulmányozása után visszatérünk saját világunkba, a megosztottság, elégedetlenség, kiábrándulás és igazságtalanság valóságába. Ennél a pontnál a jeruzsálemi egyház egy kérdést intéz hozzánk. Mire kaptunk meghívást itt és most, az egyetemes imahét végén?

A jeruzsálemi keresztyének a következő választ ajánlják számunkra. Arra kaptunk meghívást mindenekelőtt, hogy szolgáljuk a megbékélést, a kiengesztelődést. Ez a felhívás a megbékélés különböző szintjeit mutatja az összetett/bonyolult megosztottsággal szemben. A keresztyén egységért imádkozunk, vagyis azért, hogy az egyház a gyógyulás jele és eszköze lehessen a politikai, strukturális szétszakadozottság/megosztottság és igazságtalanság miatti fájdalmakban. A békés és igazságos együttélés jele és eszköze legyen a zsidók, keresztyének és muszlimok között. Egymás növekvő megértésének jele és eszköze legyen a hívők és nem hívők között A kiengesztelődésre szóló felhívásnak meg kell jelennie a személyes és családi életünkben is.

Jákób és Ézsau testvérek, de elidegenedtek egymástól. Ugyanakkor megbékélésük akkor történik, amikor a konfliktus további mélyülése lett volna várható. Találkozásukkor az együtt síró fivérek félreteszik az erőszakot és a haragot.

Keresztyén és emberi egységünk felismerése Isten színe előtt a zsoltár szavához vezet bennünket, ami a világot szerető igazságossággal kormányzó Urat dicséri. Krisztusban Isten megbékéltet minden népet önmagával. Ennek leírásakor Szent Pál apostol a kiengesztelődés megélését mint új teremtést ünnepli. A megbékélésre szóló felhívás azt jelenti, hogy engedjük, hogy Isten hatalma mindent újjáteremtsen bennünk.

Tudjuk, hogy ez a jó hír arra hív, hogy megváltoztassuk életünket. Amint Jézus – *Máté evangéliuma* szerint – megpróbál bennünket, nem mehetünk az oltárhoz felajánlásainkkal mindaddig, amíg tudjuk, hogy felelősek vagyunk a megosztottságért és igazságtalanságért. A keresztyének egységére szóló felhívás egyúttal felhívás a kiengesztelődésre. És a felhívás a kiengesztelődésre felhívás a cselekvésre – olykor olyan cselekvésre, amely kizökkent bennünket a megszokott egyházi tevékenységünkből.

Imádság

Békesség Ura! Köszönjük, hogy elküldted Fiadat, Jézust, hogy kiengesztelj önmagaddal. Add nekünk kegyelmedet, hogy a megbékélés hathatós szolgái legyünk egyházainkban. Ily módon segíts nekünk, hogy szolgálhassuk a népek közötti megbékélést, különös tekintettel a Szentföldön – azon a helyen, ahol lerombolod a népeket elválasztó falakat, és mindenkit eggyé teszel Jézus testében, aki a szenvedés hegyén áldozta önmagát. Tölts el bennünket egymás iránti szeretettel. Egységünk szolgálja azt a kiengesztelődést, amely kedves előtted az egész teremtés számára. Ezt kérjük a Lélek erejében. Ámen.

Az ökumenikus élet Jeruzsálemben

Jeruzsálemből Jézus kiküldte tanítványait, hogy tanúi legyenek *„a föld végső határáig”* (ApCsel 1,8). Küldetésük során sokféle nyelvvel és gazdag civilizációval találkoztak, és ezeken a nyelveken kezdték hirdetni az evangéliumot, ünnepelni az eucharisztiát, az úrvacsorát. Ennek következményeként a keresztény élet és a liturgia sokféle arcra és kifejezésre tett szert, amelyek gazdagítják és kiegészítik egymást.

Ezek a keresztény hagyományok és gyülekezetek a kezdetektől fogva együtt kívántak élni Jeruzsálemben a helyi egyházzal, az ősgyülekezet jeruzsálemi utódaival. Érezték annak szükségességét, hogy abban az országban, ahol a megváltás története, Jézus szenvedése, halála és feltámadása kibontakozott, legyen egy imádkozó és szolgáló közösség. Ily módon a jeruzsálemi egyház a sokféle keleti és nyugati keresztény hagyomány gazdagságának jelképévé lett. Minden látogatót, zarándokot, aki Jeruzsálembe érkezik, elsősorban arra bátorítanak, hogy fedezze fel e különböző, gazdag hagyományokat.

Sajnos a történelem folyamán ez a gyönyörű sokféleség a megosztottság forrásává is vált. Ez a nyilvánvaló megosztottság Jeruzsálemben még fájdalmasabb, mint máshol, hiszen ez az a hely, ahol Jézus azért imádkozott, hogy a tanítványok *„egyek legyenek”* (Jn 17,21). Ez az a hely, ahol azért halt meg, hogy egybegyűjtse Isten gyermekeit, akik *„szétszórattak”* (Jn 11,52), és ahol az első pünkösd megtörtént.

Ugyanakkor el kell mondanunk, hogy az egyház szakadása nem Jeruzsálemben történt. A megosztott egyház felekezetei telepedtek le Jeruzsálemben. Ennek az a következménye, hogy minden egyház – a világ bármely pontján éljen is – valamilyen részben felelős a jeruzsálemi egyház megosztottságáért, és ezért arra is hívatott, hogy a helyi egyházzal együtt munkálkodjon annak egységén.

Jeruzsálemben ma tizenhárom püspöki egyház szolgál. A görög ortodox egyház, a római katolikus egyház, az örmény apostoli egyház, a szír ortodox egyház, a kopt ortodox egyház, az etióp ortodox egyház, a görög katolikus egyház, a maronita katolikus egyház, a szír katolikus egyház, az örmény katolikus egyház, a káld katolikus egyház, a püspöki evangéliumi egyház és az evangélikus egyház. Ezek mellett jelentős számú egyéb egyház és keresztény közösség van jelen Jeruzsálemben és a Szentföldön, mint például a presbiteriánus, a református, a baptista, az evangéliumi és a pünkösdi.

Palesztinában és Izraelben a keresztények száma 150–200 ezer között van, ami a teljes népesség mindössze egy-két százaléka. Ezen keresztények nagy többsége arab anyanyelvű palesztin, de néhány gyülekezetben léteznek héberül beszélő hívő csoportok is, amelyek a kereszténység jelenlétét kívánják tanúsítani az izraeli társadalomban. Ezek mellett léteznek az úgynevezett messiási gyülekezetek, amelyek négy-öt ezer embert jelentenek. Őket azonban általában nem számolják a keresztények közé.

Jeruzsálem ökumenikus kapcsolatainak terén *VI. Pál* pápa szentföldi látogatása 1964 januárjában mérföldkövet jelentett. Jeruzsálemi találkozása a konstantinápolyi *Athenagorás* patriarchával és a jeruzsálemi *Benedictos* patriarchával új korszak kezdetét jelezte az egyházak közötti kapcsolatban. Ettől kezdve a helyi kapcsolatok is új irányba mozdultak.

A következő fontos állomás az első Palesztin intifáda (felkelés) alatt történt a nyolcvanas évek vége felé. A bizonytalanság, erőszak, szenvedés és halál közepette az egyházak vezetői elkezdtek közösen gondolkodni azon, hogy mi az üzenetük, és mi a teendőjük. Elhatározták, hogy közös üzeneteket és nyilatkozatokat adnak ki, és közös kezdeményezéseket indítanak az igazság és a tartós béke érdekében.

Azóta a jeruzsálemi egyházi vezetők minden év húsvétján és karácsonyán közös üzenetet adnak ki, valamint néhány különleges alkalommal is közös nyilatkozattal jelennek meg a többi egyház és a világ előtt.

Két nyilatkozat külön is említést érdemel. 1994 novemberében a tizenhárom egyház közös memorandumot írt alá Jeruzsálem fontosságáról a keresztény közösségek számára. Attól az időtől kezdve rendszeresen találkoznak, szinte minden hónapban. Ugyanerről a témáról egy második nyilatkozatot is aláírtak 2006 szeptemberében. 1999 decemberében a betlehemi Jászol téren a harmadik évezred küszöbén tartott közös ökumenikus zarándoklat alkalmával a tizenhárom egyház vezetői és a világ minden tájáról odasereglett hívei énekelve, Isten igéjét olvasva és együtt imádkozva töltötték el egy délutánt.

A helyi egyházak közötti növekvő együttműködésnek, valamint a helyi egyházak és a világ más pontjain élő egyházak szoros kapcsolatának újabb kifejeződése a Jeruzsálemi Felekezetközi Centrum létrehozása 2006-ban. A helyi egyházak, az Egyházak Világtanácsa (EVT) és az Egyházak Közép-keleti Tanácsa együttműködésével létrejött intézmény értékes eszköz az ökumenikus növekedés szolgálatában.

Az úgynevezett *ökumenikus kísérő programot* 2002-ben kezdeményezték Palesztinában és Izraelben a helyi egyházak az EVT-vel karöltve. Ez a program a világ minden tájáról származó önkénteseket foglalkoztat azzal a céllal, hogy az izraeliekkel, a palesztinokkal együttműködve enyhítsék a konfliktus következményeit, és mellettük legyenek a konkrét konfrontációk alkalmával. Ez a kezdeményezés fontos új eszközt jelent a szolidaritás erősítésében. Erősíti a kapcsolatokat a Szentföldön belül és mindazokkal az országokkal, ahonnan az önkéntesek érkeznek.

Sok más, nem hivatalos ökumenikus csoport is létezik Jeruzsálemben. Egyik közülük a Barátok Ökumenikus Köre, amely havonta egyszer találkozik. Ők azok, akik már negyven éve koordinálják Jeruzsálemben az egyetemes imahetet. Az egyházak életében ez a hét mindig különleges eseménynek számít.

A jeruzsálemi egyházi vezetők imája

Mennyi Atyánk, hálát adunk neked, és dicsérünk téged, hogy egyszülött Fiadat adtad nekünk. Betlehemi születése, a Szentföldön elvégzett szolgálata, halála a kereszten, feltámadása és mennybemenetele mind drága ajándék nekünk. Azért jött, hogy ezt a földet és világot megváltsa. Mint a békefejedelem jött.

Hálát adunk neked minden egyházért és minden gyülekezetért világszerte, amelyek ma velünk imádkoznak a békéért. A mi városunknak és országunknak nagy szüksége van a békére. A te kifürkészhetetlen titokzatosságodban és mindenki iránti szeretetedben engedd, hogy a megváltás és béke hatalma minden kulturális és vallási határon felülemelkedjen, és töltsd meg szolgáidnak szívét, legyenek izraeliek vagy palesztinok vagy bármilyen vallás követői. Küldj nekünk olyan politikai vezetőket, akik odaszánják életüket a rájuk bízottak igazságos békéjéért.

Tedd őket elég bátrakká, hogy kézjegyükkel szentesítsék azt a békét, amely véget vet a megszállásnak, ezáltal biztosítsák a palesztinok szabadságát, ezzel szerezzenek biztonságot az izraelieknek, és felszabadítsanak minket mindenfajta félelem alól. Adj nekünk vezetőket, akik megértik városod szentségét, és megnyitják azt mindenki előtt. Palesztinok előtt, izraeliek előtt és az egész világ előtt.

Azon a földön, amelyet te tettél szentté, szabadíts meg mindannyiunkat a gyűlölködésnek és a gyilkosságnak bűneitől. Szabadítsd meg az izraeliek és palesztinok szívét ettől a bűntől. Adj szabadságot Gáza népének, amely vég nélküli megpróbáltatásban és rettegésben él.

Benned bízunk, mennyei Atyánk. Hisszük, hogy te jó vagy, és hisszük, hogy a te jóságod legyőzi a háború gonoszságát és a gyűlölködést földünkön. Várjuk áldásodat, különösen a gyermekeken, a fiatalokon, hogy a konfliktusok miatti félelmüket és aggodalmukat felváltsa a békesség öröme és boldogsága. Imádkozunk az idősekért is, a fogyatékosokért, az ő jólétükért és azért, amivel ők tudnak hozzájárulni ennek a földnek a jövőjéhez.

Végül pedig imádkozunk a menekültekért, akik e miatt a konfliktus miatt szóródtak szét a világban. Istenünk, adj a politikusoknak és a kormányoknak világszerte bölcsességet és bátorságot, hogy megtalálják a megfelelő megoldást számukra. Mindezt Jézus nevében kérjük. Ámen.

A vallások közötti párbeszédnek Jeruzsálemben – amelyet a zsidók, a keresztények és a muszlimok is szent városnak tartanak – szintén messzire ható ökumenikus hatása van a különböző egyházak tagjainak köszönhetően, akik nagyon szorosan együttműködnek ebben a dialógusban. E dialógus teremti meg annak lehetőségét, hogy a múltbeli nézeteltéréseket és ellentmondásokat legyőzzék, és egy új, közös nyelvet találjanak, amellyel képesek a kölcsönös tisztelet hangján az egy evangéliumi üzenetről tanúskodni.

A Palesztinában és Izraelben élő hívők széles rétegei számára az ökumenizmus a mindennapi élet része. Állandó tapasztalatuk, hogy életükben a szolidaritás és az együttműködés alapvető fontosságú, hiszen kisebbségben élnek a másik két monoteista vallás híveinek rengetegében. A keresztény iskolák, intézmények és mozgalmak spontán módon, határokon átívelve is együttműködnek. Közös istentiszteletet tartanak, és közösen tesznek bizonyságot Urukról. A vegyes házasságok általánosan elfogadott valósággá váltak, és szinte minden családban megtalálhatóak. Ennek következményeként egy bizonytalan és konfliktusokkal terhes szituációban is osztoznak egymás örömében és bánatában.

Ezzel a lelkülettel érintkeznek muszlim testvéreikkel, akikkel közös nyelvet beszélnek, ugyanabban a kultúrában élnek, egyazon történelem részesei, és akikkel együtt hivatottak egy jobb közös jövő felépítésére. A muszlim és a zsidó hívőkkel készek együttműködni a dialógus módjainak, a konfliktus igazságos és tartós rendezésének előkészítésében. (Ebben a konfliktusban túl gyakran használták fel a vallásokat és éltek vissza velük.) Az igazi egyház tehát nem a konfliktus része kíván lenni, hanem a megoldásé.

Szintén jelentős, hogy Jeruzsálem egyháza továbbra is olyan politikai klímában él, amely sokban hasonlít az első keresztény közösség életéhez. A palesztin keresztény közösség jelentéktelen kisebbség lett, amely komoly, a jövőjét veszélyeztető kihívásokkal néz szembe, mialatt szabadságra, emberi méltóságra, igazságosságra, békességre és biztonságra vágyakozik.

Jeruzsálem keresztényei ilyen körülmények között szólítják meg a világ keresztényeit az idei imahéten. Kérik, hogy imádkozzanak velük és értük, hogy a szabadság és méltóság utáni vágyuk beteljesedjen, és véget vethessenek mindenfajta elnyomásnak. Az egyház magáért és a világért imádságban emeli fel hangját Istenhez azzal az elvárással és reménységgel, hogy mi mindannyian egyek legyünk hitünkben, tanúságtételünkben és a szeretetben.

FOTÓK: T. PINTÉR KÁROLY

Szabadíts ki, kérlek!

Macskám viselkedésén keresztül sokat tanított nekem az Úr.

Egyszer, mikor éppen kicsinyei voltak a cicusomnak, egyszerűen eltűnt. Körbejártam a környéket, még az úttestet is megnéztem, de sehol sem volt. Aggódtam a pár napos picikért, mit csinálok velük az anyjuk nélkül. Hosszas keresés után aztán mintha az ő nyávogására lettem volna figyelmes. Kiderült, hogy a szomszéd néni padlásán rekedt. Besétált a nyitott ajtón, nem számolva azzal, hogy az hamar becsukódik, így órákra ott rekedt. Eltartott egy darabig, mire kiszabadult, hiszen a padlásajtó csak az idős néni családjának riadóztatása után tárult fel újra. Sose felejtem el macskám viselkedését: azt a panaszos nyávogást, amivel könyörgött a szabadulásért, és azt a szövegelést, amit utána produkált.

Gondoltam, tanult a leckéből, viszonylag könnyen megúsztuk a kalandot. Úgy tűnt, igazam van, néhány héttel később azonban megint hiába szólongattam a macsekot. Gyanakodva indultam a szomszéd ház felé, és hívó hangomra gyorsan válaszolt is az ismerős, türelmetlen hang. Újabb kiszabadítási hadművelet, hála Istennek, megvan a macska. A sokadik hasonló eset után már azt se tudtam, hogy szabadkozzam a telefonban: „Ne tessék haragudni, de a macska megint…”

Nagyon dühös voltam rá. Büdös dög, miért nem tanulja meg végre a leckét? Már éppen elégszer pórul járt, tudhatná, hogy nem szabad bemenni arra a padlásra! Tudhatná, de nem tudja… Vagy lehet, hogy emlékszik a bezártságra, de a nyitott ajtó olyan hívogatóan áll előtte, hogy nem tud ellenállni a kísértésnek… Így hát újra és újra csapdába esik, és külső segítség nélkül akár ott is pusztulna!

Szidom a macskát, miközben én pontosan ugyanígy viselkedem. Elkövetek bűnöket, melyekben már többször elbuktam, bemerészkedem olyan helyekre, ahol már sokszor pórul jártam. Hívogat, csábít a helyzet, nyílik az ajtó, és tudom, hogy veszélyes, én mégis belépek, és csapdába esem. És semmi mást nem tehetek, mint kiáltok szabadításért.

Az Úr pedig századszorra is meghallja panaszos hangomat, és segítségemre siet. Minden követ megmozgat, komoly erőfeszítéseket tesz, hogy kiszabadítson. Reméli, hogy végre megtanultam a leckét. És én tudom, ha legközelebb elbukom, ő akkor is eljön, mert nagyon szeret. Nem élhetek azonban vissza a szeretetével, és nem ringathatom magam abban, hogy az Úr Jézus úgyis megsegít. Okulnom kellene az eddigiekből és résen lenni a „nyitott padlásajtók” láttán…

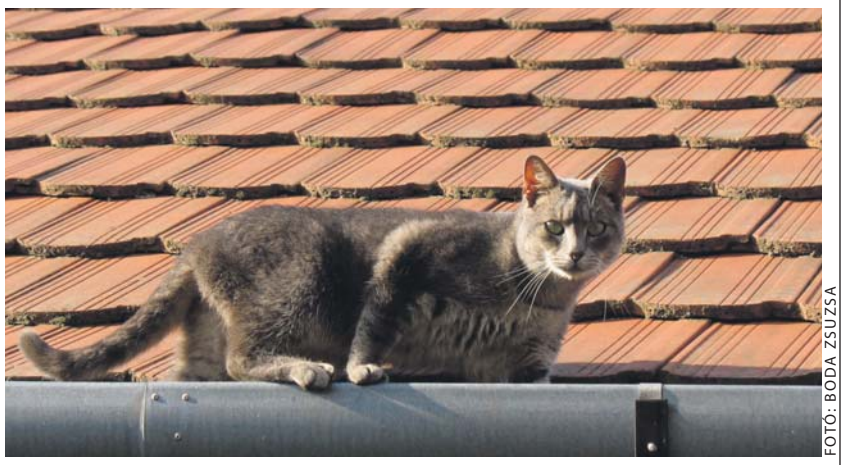

FOTÓ: BODA ZSUZSA

■ Hulej Enikő

Segélykiáltás

Egy reggel hatéves fiammal halászni indultam. Nagyon jó fogást csináltunk. Teljesen belemerültem a munkába, amikor a hátam mögött csobbanást hallottam. Hirtelen megfordulva láttam, hogy a fiamat éppen elnyelték a hullámok. Tétovázás nélkül utánaugrottam, lemerültem, és meg tudtam ragadni.

Amikor felbukkantunk, a csónak sehol sem volt. Egészen messze elsodródott, és gyors iramban távolodott tőlünk. Izgalmamban ugyanis elfelejtettem a motort leállítani. Ott tartottam a megmentett fiút a karomban – és mégis el voltunk veszve!

A kilátástalanság elszívta a maradék erőmet.

Mit tehettem egyebet, mint hogy imádkoztam. De így még életemben nem könyörögtem. Valósággal üvöltöttem Istenhez segítségért. És megtörtént a felfoghatatlan: a csónak félkört írt le, és megindult felénk.

Már nem tudom, hogy másztam bele. Utána vettem észre, hogy az egyik kivetett kötél rátekeredett a hajócsavarra meg az evezőlapátra, és ez okozta a csónak megfordulását.

Lehet ilyesmit véletlennek nevezni? Bizonyára nem! Isten maga nyúlt bele a helyzetbe, és csodát tett.

▶ *Forrás: Élet és Világosság*

Zsirai László

Cél

Lelkes léptekkel lépkedünk,
leltári sorsot hoz az út.
Jövőnk lábához tehetünk
mázas mosolyból koszorút.

Csillag-csillogás, csupa csel.
Belülről érik meg a jó –
Szívtől lélekig fut a jel,
szájtól szívekig jut a szó.

Szánkó csilingel. Nyugalom
terjed a tájon szerteszét.
Istennél vár a jutalom,
ez szembesíti majd a célt.

Ébresztő

▶ **Az Evangélikus Belmissziói Baráti Egyesület (EBBE) 2008–2009-es munkaévében előadás-sorozatot szervezett *„Serkenj fel, aki aluszol!” – A magyar evangélikus ébredés kiemelkedő egyéniségei a 20. században* címmel. A Hermeneutikai Kutatóközpont és az EBBE tavaly kötetbe gyűjtve adta ki az elhangzott előadásokat. A könyv ajánló szavaival hívjuk fel olvasóink figyelmét a kiadványra.**

Az apostolok cselekedeteiről szóló könyv, az első egyház-, misszió- és ébredéstörténet nem ér véget a 28. fejezettel. A Lélek immár két évezrede írja tovább. Ki tudja, hányadik fejezet mindaz, amiről ez a most könyv formában is megjelent előadás-sorozat bizonyságot tesz…

A kötet már bibliai címével is – *„Serkenj fel, aki aluszol!”* (Ef 5,14) – ébreszteni akar. Rádöbbenteni arra, hogy Urunk a 20. században is csodásan működött olyan apostolain keresztül, akiknek – részben – mi is kortársai lehettünk. Ők soha nem tekintették magukat „kiemelkedő egyéniségeknek”, csupán az első apostolokhoz hasonlóan vallották: *„…nem tehetjük, hogy ne mondjuk el azt, amit láttunk és hallottunk…”* (ApCsel 4,20)

Ebben az esztendőben ünnepeljük az 1910-ben Edinburgh-ben tartott első világmissziói konferencia centenáriumát. A skót városban *John Mott* amerikai metodista lelkész meghirdette sürgető programját: *„A világ evangelizációja még ebben a nemzedékben!”*

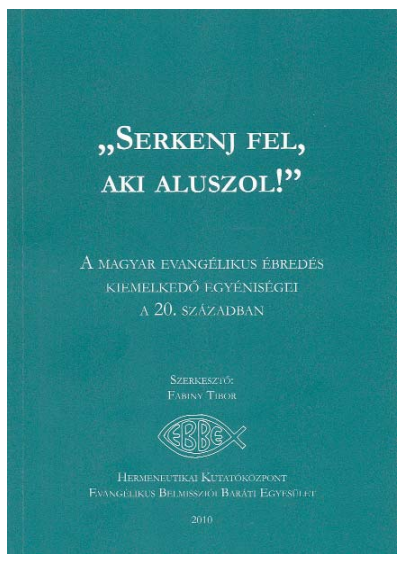

Sajnos a 20. század nemcsak a világ evangelizációjáról szólt, hanem rettenetes világégésekről, embertelen és istentelen hatalmak tombolásáról, de összeomlásáról is. De mindeközben Isten hűségesen munkálkodott az övéin keresztül. S mindez nem csupán fakuló emlék, nem múlt idő. Ő ma is ébreszt, életre hív. A misszió-, az ébredéstörténet napjainkban is folytatódik, mert a feltámadott Krisztus missziói parancsához fűzött ígéret ma is érvényes: *„Íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.”* (Mt 28,20)

Áldott emlékezetű nagyapám, Gáncs Aladár (1891–1935), a hazai evangélikus ébredés egyik úttörője, aki immár hetvenöt éve előrement, így vallott a megtérésről: *„Megtérés az, aminek folytatása van.”* Igaz lehet ez az ébredésre nézve is: ébredés az, aminek folytatása van!

Ma is azok áldott magvetéséből élünk, akiknek hűséges szolgálatáért ezzel a kötettel is hálát adunk az egyház Urának. Tapasztalhatjuk a Jézus által idézett közmondás igazságát: *„…más a vető, és más az arató.”* (Jn 4,37)

Adja az ébredés Ura, hogy folytatása legyen az ő odaszánt életüknek!

Adja a misszió Ura, hogy közöttünk, általunk és bennünk is tovább íródjon a magyar evangélikus ébredés története – a 21. században is!

■ Gáncs Péter *püspök*

„Serkenj fel, aki aluszol!” – A magyar evangélikus ébredés kiemelkedő egyéniségei a 20. században. Szerkesztette Fabiny Tibor. Hermeneutikai Kutatóközpont – Evangélikus Belmissziói Baráti Egyesület, Budapest, 2010. Ára 600 Ft.

HETI ÚTRAVALÓ

„A törvény Mózes által adatott, a kegyelem és az igazság Jézus Krisztus által jelent meg.” (Jn 1,17)

Vízkereszt ünnepe után a második héten az *Útmutató* reggeli és heti igéi – mint egy érme két oldala – Isten törvényben és evangéliumban megfogalmazott kijelentéseit hordozzák. Jézus Krisztusban látható Isten akarata, ő kinyilatkoztatta s engedelmesen be is töltötte Atyja akaratát e világban. „Jézus Krisztus a láthatatlan Isten képe: minden őáltala és őérte teremtetett, és őbenne áll fenn minden.” (Kol 1,15–17; LK) „Örvendezzetek Istennek, minden földek!” (GyLK 718) Krisztus dicsősége megjelent a kánai menyegzőn. *„Amikor a násznagy megízlelte a vizet, amely borrá lett,”* ezt mondta a vőlegénynek: *„…te pedig ekkorra tartogattad a jó bort.”* Jézus *„így jelentette ki dicsőségét, és tanítványai hittek benne”* (Jn 2,9–11). *Luther* szerint „a víz borrá változtatása azt jelenti, hogy Jézus a törvény értelmét megédesítette. A törvény tehát Krisztust követeli, és hozzá utal, hogy kegyelme a hitben újjászüljön, és igazi jó cselekedetek végzésére képesítsen.” Pál is a képmutatás nélküli szeretet cselekedeteire hív: *„Örüljetek az örülőkkel (…). A szentekkel vállaljatok közösséget szükségeikben, gyakoroljátok a vendégszeretetet.”* (Róm 12,15.13) És Mózes is a törvény megtartására inti népét; emlékezteti őket a Sínai-hegynél (azaz a Hóreben) történtekre: *„A tűz közepéből az Úr beszélt hozzátok. (…) Kijelentette nektek szövetségét, amikor megparancsolta, hogy tartsátok meg a tíz igét, és felírta azokat két kőtáblára.”* (5Móz 4,12–13) Jézus Urunk törvényértelmezése eltért a farizeusokétól; a nyugalomnapi kalásztépés – tehát munkavégzés – kapcsán így tanított: *„A szombat lett az emberért, nem az ember a szombatért; tehát az Emberfia ura a szombatnak is.”* (Mk 2,27–28) Ugyanakkor a törvény érvényességét és a válás tilalmát hangsúlyozta; s nemcsak az önigaz farizeusoknak! *„A törvényt és a prófétákat Jánosig hirdették, azóta az Isten országának örömhírét hirdetik, és mindenki erőnek erejével törekszik feléje.”* (Lk 16,16) Urunk e missziói parancsának ezért mi is engedelmeskedjünk: *„…hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek”* (Mk 16,15); akár a világias világhálón is! A jeruzsálemi apostoli gyűlésnek a Szentlélek vezetése alatt hozott határozatát a tanítványok levélben vitték el Antiókhiába, ahol először nevezték kereszténynek Jézus követőit: *„…hogy tartózkodjatok a bálványáldozati hústól, a vértől, a megfulladt állattól és a parázna-ságtól. (…) Legyetek egészségben!”* (ApCsel 15,29) Mivel még nem jött el az ő órája, Jézus csak később és titokban ment fel Jeruzsálembe a lombsátorünnepre, ahol némelyek azt mondták róla, hogy jó, de mások szerint *„nem az, sőt félrevezeti a népet”* (Jn 7,12). Nyilvánosan mi mit mondunk róla? A törvény közvetítőjéről olvassuk: *„Ezzel az áldással áldotta meg Izráel fiait Mózes, az Isten embere, mielőtt meghalt. (…) A Sínairól jött az Úr (…). Mennyire szereti népét!”* (5Móz 33,1–3) „Eljött hozzánk az üdvösség, / Mely kegyelemből árad…” (lásd EÉ 320,1–6)

■ Garai András

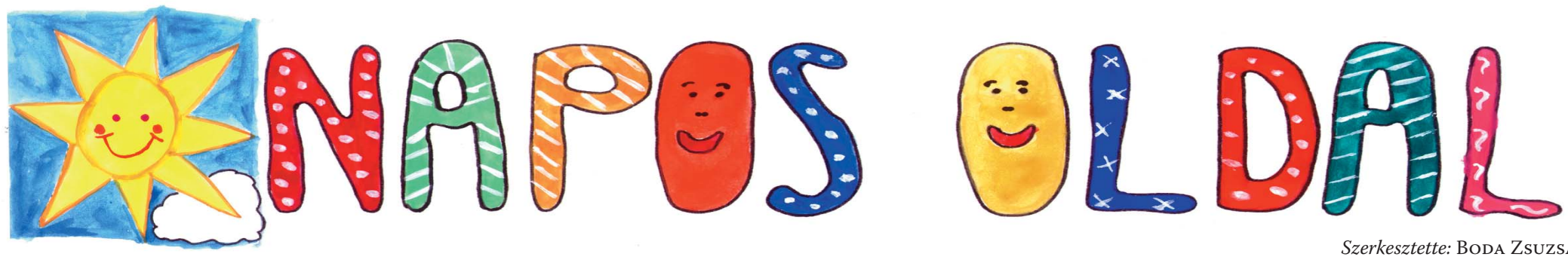

Szerkesztette: Boda Zsuzsa

Mezei pacsirta

MESÉLNEK AZ ÁLLATOK

A tavaszi madárvonulás korán, már február második felében megkezdődik, hazatérnek az első nyári ludak, nagy kócsagok, seregélyek. Felcsendül a madárdal is, a kertekben „nyitni kék”-et kiált a széncinege, és a néphit szerint Zsuzsanna napján, február 19-én a nagy legelők felett megszólal, trillázni kezd az első pacsirta. Jó megfigyelés, mert az időjárástól függően akár néhány nappal korábban, máskor kicsit később, de valóban dalolni kezdenek a Dél-Európából hazatért mezei pacsirták.

Észrevehette ezt *Petőfi* is, mert így írt *Pacsírtaszót hallok megint* című versében:

„Pacsírtaszót hallok megint!
Egészen elfeledtem már.
Dalolj, tavasznak hírmondója te,
Dalolj, te kedves kis madár.”

A frissen hazatért pacsirták eleinte többedmagukkal járják a nem egyszer még hófoltokkal tarkított határt, de alig süt ki a nap, enyhül meg a levegő, a hímek máris a magasba emelkednek, és énekelni kezdenek. Később, amikor a tojó a talajon, fűcsomó védelmében épült fészkében már a tojásokat melengeti, párja kettőzött szorgalommal énekel, így védi a birtokolt területet. Ha valahol a Kiskunság legelőin felrepült előttem, és énekelni kezdett, tudtam, hogy számomra „tilos” területre léptem.

A madár mindig széllel szemben kel fel, néhány métert némán, meredeken emelkedik, majd énekelve, eleinte nagyobb, majd egyre szűkülő köröket írva általában 60-80, de néha akár 100 méter magasan dalol tovább. Gyakran hosszú ideig trillázik, majd lefelé ereszkedik, és a végén némán, hulló kő módjára száll a fű közé.

A párok évente kétszer, néha háromszor költenek, egyszerre 4-5 fiókát nevelnek. Rovarokkal, főleg hernyókkal táplálják őket, később, az ősz folyamán sok gyommagot fogyasztanak. Szeptemberben laza csapatokba verődnek, és október–novemberben indulnak dél felé.

Valamikor a hatvanas évek elején két fiókát hoztak hozzám. Egyikük már annyira legyengült, hogy nem sikerült megmentenem, a másikat azonban felneveltem. Teljesen szelíd volt, a kezemből evett, és amikor meglátott, rövid trillával üdvözölt. Amikor egy nagy legelőn szabadon engedtem, szerettem volna néhány felvételt készíteni róla. Ebből azonban semmi sem lett. A korábban oly bizalmas madár igazi élőhelyére kerülve teljesen megváltozott. Riadtan szaladt a fűben, szemében félelem csillogott, és amikor fényképezni próbáltam, messzire repült. Sajnáltam, de megértettem. Természetes környezetébe érkezve ösztönösen érezte, hogy az embertől félnie kell, és ha arra a sok százezer pacsirtára gondolok, amelyeket minden ősszel elpusztítanak és ínyencek asztalára tesznek Olaszországban, francia földön és másutt, akkor azt hiszem, sajnos igaza volt.

■ Schmidt Egon

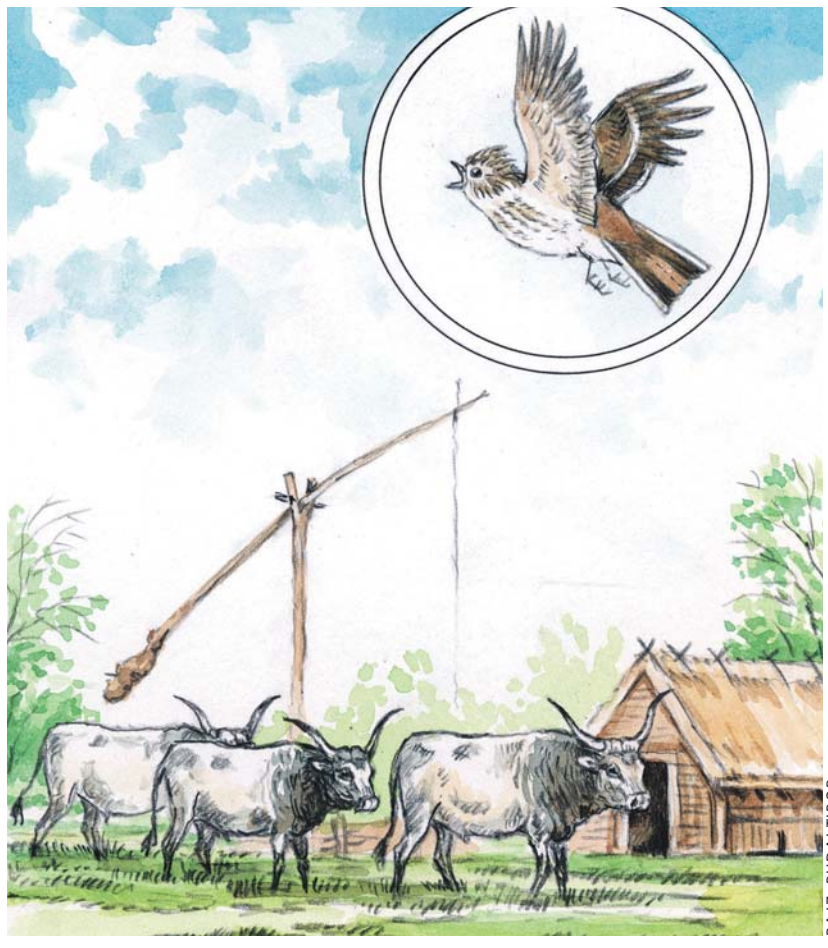

RAJZ: BUDAI TIBOR

Kérdések

1. Mit gondolsz, hány nap alatt kelnek ki a fiókák?
2. Vajon hány naposan hagyják el a fészket?
3. Mikortól tudnak repülni?

(Válaszok: 1. 12-13; 2. 8-10; 3. csak 18-20 napos korukról)

A tizenkét éves Jézus Jeruzsálemben

József és Mária a húsvéti ünnepekre mindig felment a jeruzsálemi templomba. Abban az évben is ott voltak, amikor Jézus tizenkét éves lett. Hatalmas tömeg volt mindenütt, és ez a sok ember az ünnep elteltével hazafelé ismét megtöltötte az utakat.

Szokás volt, hogy az egy helyről vagy az egy irányból érkezők csapatokban mentek haza. Nem volt akkor még vonat vagy repülő, de még autó sem, így a legtöbben gyalogosan vagy szamárháton tették meg a néha több napig tartó utat. A nagyobbacska gyerekek sokszor nem is a szüleikkel mentek, hanem együtt. Játszva, énekelve vidámabban és gyorsabban telt az idő.

Mária és József ezért nem vette észre, hogy Jézus Jeruzsálemben maradt. Már egy napja mentek, amikor elkezdték őt keresni a rokonok és az ismerősök között. Nagyon megijedtek, amikor kiderült, hogy senki sem látta Jézust. Kétségbeesve siettek hát vissza Jeruzsálembe. Bejárták azokat a helyeket, ahol előzőleg megfordultak, sokakat megkérdeztek, nem látták-e valahol a fiukat. Ahogy teltek az órák, egyre ijedtebbek és szomorúbbak voltak.

Három nap is elmúlt, amikor végre megpillantották őt a templomban. A nagy tudású tanítómesterek körében ült. Hallgatta őket, kérdezett tőlük, de sok mindent ő magyarázott el az írásokkal kapcsolatban. A bölcs és okos tanítók pedig ámulva hallgatták a fiúcskát.

Amikor József és Mária megtalálta őt, és látták, mit csinál, nagyon elcsodálkoztak. Mária sírva kérdezte tőle:

– Gyermekem, miért tetted ezt velünk? Apád és én nagy bánattal kerestünk téged.

Jézus azonban így válaszolt:

– Miért kerestetek engem? Nem tudtátok, hogy az én Atyám házában kell lennem?

József és Mária azonban nem értette a válaszát. Nem tudták, hogy Jézusnak miért kellene a templomban, vagyis az Isten házában lennie. Viszont nagyon örültek annak, hogy megtalálták a fiukat, és nem volt semmi baja.

Mária azonban nem felejtette el, mit mondott Jézus. Eddig is tudta, hogy különleges gyermeke van, de ezután még inkább ezt gondolta róla.

Ezek után Jézus elindult velük haza, Názáretbe.

Oldjátok meg a keresztrejtvényt! Mit gondoltok, miért ez a szó a megfejtés?

1. József, Mária és Jézus ebben a városban lakott.
2. Húsvét is ez.
3. Ők jelentették Jézus születését a pásztoroknak.
4. Ebbe a városba mentek fel húsvétot ünnepelni.
5. Ilyen volt Mária és József, amikor nem találták Jézust.
6. Az épület, ahol ráleltek a fiukra.
7. Észrevesz más szóval.
8. Élő közlekedési eszköz.
9. Innen jöttek a bölcsek Jézusnak hódolni.
10. Az újszülött Jézus első látogatói.
11. József foglalkozása.
12. Ilyen volt a csillag, amely a bölcseket vezette.
13. Sokan így mentek az ünnepre.

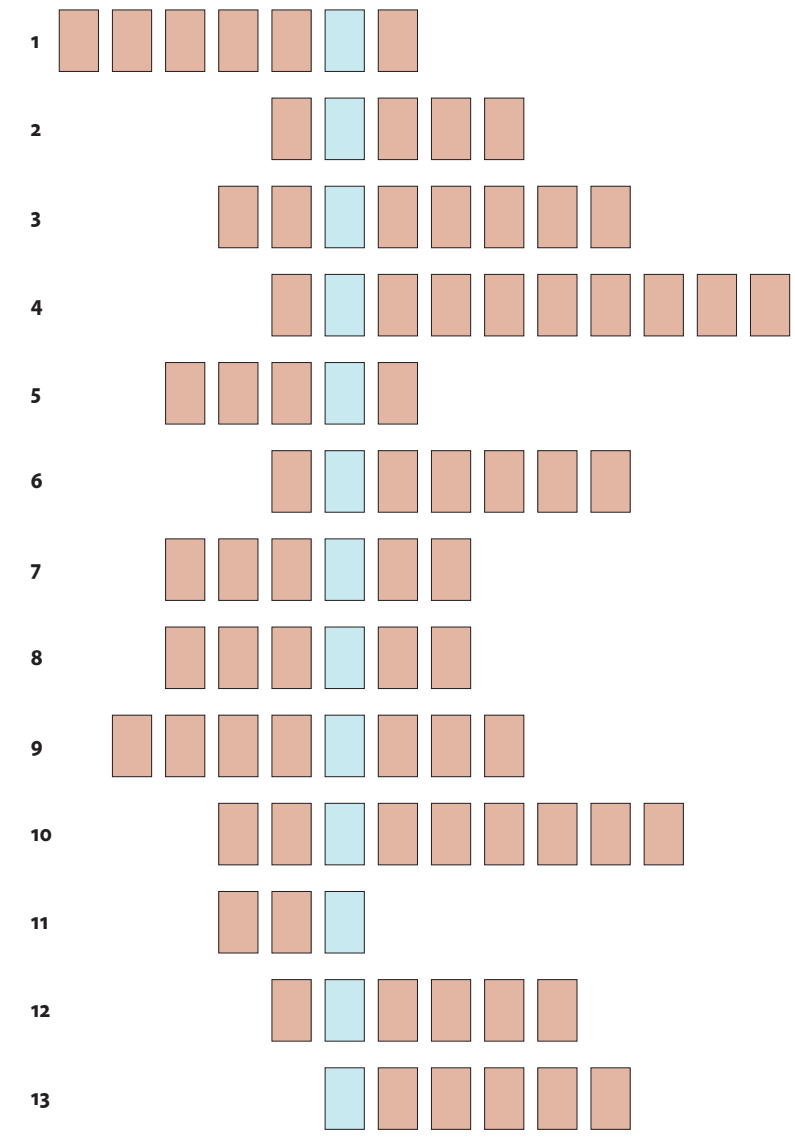

Melyik úton induljon el József és Mária, hogy megtalálják a jeruzsálemi templomban Jézust?

RAJZ: JENES KATALIN

„Csak eszköz vagyok az Úristen kezében”

Beszélgetés dr. Blatniczky László gyermekorvossal

Szaktudása, megbízhatósága és precizitása olyanok körében is közismert, akik személyesen nem ismerik őt, vagy nem is érintettek a témában. Az a hír járja róla, hogy a hivatalos munkaidőn kívül, sőt még külföldön is elérhető, és ha másképp nem tud, hát telefonon keresztül próbál segíteni a kis betegeken. Egy orvos, akinek nem szakmája, hanem hivatása van – *dr. Blatniczky László* gyermekgyógyásszal, endokrinológussal, az orvostudomány kandidátusával, a Budai Gyermekkórház tizenkét éven át volt főigazgatójával, a Deák téri gyülekezet presbiterével családjáról, hivatásáról és a hitről beszélgettünk.

– Doktor úr apai és anyai ágon egyaránt lelkészcsaládból származik. Mit jelent ez az Ön számára?

– Egy olyan örökséget, amely áldás is, mert a családi hátterem gyerekkorom óta meghatározta az életemet, pályámat. Anyai ágon az 1800-as évek elejéig visszavezethetően megtalálhatók a családban az evangélikus lelkészek. Az elsőt *Stúr Dánielnek* hívták. Az utána következő minden generációban lett követője.

Életem és kialakuló mentalitásom egyik legmeghatározóbb személyisége édesanyám testvére, *idősebb Kendeh György* volt. Ő jelentette számomra a tántoríthatatlanságot és a megalkuvásnélküliséget. Ő adta számomra a rend szeretetét. Apai ágon körülbelül százötven évre visszamenőleg találunk lelkészeket. Erről az ágról a lágyszívűséget, a néha már a naivitást súroló, nagyon szeretetteljes vonásokat örököltem, mindenekelőtt édesapámtól, *Blatniczky Jenőtől*.

– Ilyen családi háttérrel nem gondolt arra, hogy ön is lelkész legyen?

– A pályaválasztás korszakában önkritikusan be kellett vallanom, hogy nem érzek olyan mély elhivatottságot, amely ebbe az irányba indítana.

– És miért éppen az orvosi pályát választotta?

– Mert ugyanakkor bennem volt az igény, hogy olyan területet találjak, ahol szolgálni kell. Ma már világosan látom, hogy eszközök vagyunk az Úristen kezében. Ez azt jelenti, hogy ő hív el a feladatra, nekünk pedig azon a területen kell megpróbálnunk – a képességeinkhez és lehetőségeinkhez mérten – a maximumot nyújtani.

– De honnan lehet felismerni egy-egy döntés esetében, hogy valóban eszköz vagyok, vagy csak én gondolom, hogy az általam tervezett lépés a helyes?

– Kétszer fordult elő az életemben olyan szituáció, amikor én akartam valamit változtatni. Egyik sem sikerült, mert azt én akartam, és nem velem akarta az Úristen. A kérdésére a válaszom az, hogy nem tudom pontosan, hogyan történik, de egyszer csak spontán megoldódnak a dolgok, vagy bevillannak a megoldások.

– Gyermekorvosként szakterülete az 1-es típusú cukorbetegség korai, illetve a 2-es típusú diabétesz gyermekkori felismerése és kezelése. Hogyan jutott el ehhez a területhez?

– Az első munkahelyeimen, Pécsett és Budapesten öt évig elméleti területen dolgoztam: anatómusként a hasnyálmirigy inzulintermelő béta-sejtjeinek regenerációs képességét kutattam. Ezután kerültem a Budai Gyermekkórházba, ahol elkezdtem a diabéteszgondozással foglalkozni. Ma már a tevékenységemnek a nyolcvan százalékát ez teszi ki. Ebben is az Úristen tervét látom.

– Gondolom, elég sokkoló lehet szülőként szembesülni azzal a ténnyel, hogy cukros lett a néhány hónapos vagy pár éves gyerekem… Mit tud tenni ilyenkor a szakember?

– Igen, ez sajnos egy életre szóló kórkép. Épp ezért a betegség diagnózisa szinte gyászreakciókat vált ki a hozzátartozókban. Ezt kell oldani a családtagokban úgy, hogy az első tíz-tizenkét napos kórházi időszak után úgy menjenek haza, hogy már tudják a megoldást.

– Hogyan lehet ezt elérni?

– A legfontosabb a korrekt tájékoztatás, még ha nem is könnyű szembesíteni őket azzal a ténnyel, hogy ez a betegség egy életre szólóan külső inzulinkezelést igényel. Amikor elmúlik az első néhány napos sokk, és túljutnak az első lelki harcon, akkor elkezdjük felkészíteni őket a további teendőkre. Ez napi legalább határás, jól felépített elméleti és gyakorlati tanulást jelent. Az esetek kilencvenöt százalékában az érintettek úgy hagyják el a kórházat, hogy látják: megoldható, kezelhető helyzetről van szó.

– A hit mennyire segíti a szülőket a gyerek betegségével járó krízis lelki feldolgozásban?

– Több évtizedes tapasztalatom az, hogy a kialakult helyzetnek az egyik szülő fogja vinni a súlyát. Sajnos fennáll a veszélye annak, hogy egy idő múlva már nem marad energiája a többi gyerekre, a házastársára, és a végén válás lesz belőle. Döbbenetes, hogy ez alatt a harminc év alatt milyen sokszor találkoztam az ilyen családokban válással! Statisztikailag kimutatható, hogy a diabéteszes gyerekek állandó kezelésének a problémája következtében a magyar populációban nő a válások száma – szemben például a finnekkel, ahol csökken. Azt látom, hogy hazánkban a hívő párok könnyebben elhordozzák ennek a betegségnek a terhét.

– Evangélikus orvosként Ön mennyire szokta a hitet megoldásként ajánlani?

– Nem érzem magam elég erősnek ahhoz, hogy misszionárius is legyek. Én azoknak a hitével és meggyőződésével akarok élni, akiknek van erre affinitásuk. A beszélgetések során néhány mondatból meg tudom állapítani, hogy a velem szemben ülő párnak van-e kötődése az Isten ügyéhez vagy sem. Bár nyíltan nem említem, de mindig érzékeltetem, hova tartozom. Néhány évvel ezelőtt írtam egy könyvet *Cukorbeteg a gyermekünk!* címmel, amely röviden összefoglalja mindazokat a tudnivalókat, amelyeket a kórházban meg is tanítunk. Ezt mindenki megkapja, hazaviheti, így a benne szereplő mottót is elolvassa, amely így hangzik: *„Nem a félelemnek lelkét adta nekünk az Isten, hanem az erő, a szeretet és a józanság lelkét.”* Ebből elég egyértelműen kiderülhet a világnézetem, és ha valaki nyitott erre, akkor nagyon szívesen beszélek erről is, hiszen ez adja a legnagyobb segítséget és erőt a gondokban.

– Volt rá példa, hogy rákérdeztek, és éltek is ezzel a lehetőséggel?

– Hogyne!

– A hit mennyire segíti Önt a nehéz orvosi helyzetekben?

– Egészen biztos, hogy nagyon. Bár azt is hozzá kell tenni, hogy a gyerekgyógyászat – szemben például a belgyógyászattal – egészen „szerencsés” szakma, mert szinte csak sikerélményünk van.

– De nehezebb is megállapítani a kórt, mivel a kis betegek sokszor még nem is beszélnek.

– Idővel kialakulnak azok az érzékek, amelyek segítenek a diagnosztizálásban, amikor a gyerek nem tudja elmondani, hol fáj. Az én esetemben itt is égi irányítást látok, mert a pályám elején évekig mikroszkóp segítségével kellett felfedeznem – a morfológia területén – bizonyos (el)változásokat. Így kialakult bennem egy olyan megfigyelőkészség, amelyre a gyerekgyógyászatban nagyon nagy szükség van.

Emellett számtalanszor átéltem már, hogy azokban az esetekben, amikor szakmailag megakadtam, egyszer csak bevillant a megoldás. Megkaptam fentről a kellő segítséget, és újra eszköz lehettem.

– Most este nyolc óra van, ennek ellenére nem doktor úr otthonában beszélgetünk. A héten ez lett volna az a szabad estéje, amikor hét óra előtt szokott hazaérni. A családja hogy viseli a hivatását?

– Nagyon hálás vagyok az Úristennek, hogy a feleségem és a gyermekeim ennyire megértők és támogatók. E nélkül a családi háttér nélkül valóban nagyon nehéz lenne elvégezni azokat a feladatokat, amelyek rám bízattak.

■ Boda Zsuzsa

HIRDETÉS

Felvétel az Evangélikus Hittudományi Egyetemre a 2011/2012-es tanévre

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem (EHE) felvételt hirdet a 2011/2012-es tanévre a következő képzésekre:

1. Teológus, lelkész szak: egységes, osztatlan mesterképzés
Képzési idő: 12 félév. Megszerzendő kreditek száma: 360. A képzés Budapesten, nappali tagozaton folyik.

A képzés célja: felkészítés a teológia tudományának művelésére és az evangélikus lelkészi hivatás betöltésére. A szak a keresztény teológiai hagyomány egészére épülő alapismereteket nyújt és követel meg, felkészíti a hallgatókat az önálló, evangélikus szemléletű teológiai gondolkodásra, továbbá az evangélikus egyházban, de elsődlegesen a Magyarországi Evangélikus Egyházban végzendő lelkészi munkára, és kialakítja bennük az ehhez szükséges jártasságokat, készségeket és szemléleti jellemzőket.

2. Katekéta-lelkipásztori munkatárs alapszak (BA)
Képzési idő: 6 félév. Megszerzendő kreditek száma: 180. A képzés Budapesten, nappali és levelező tagozaton folyik.

A képzés célja olyan felkészült gyülekezeti hitoktatók, illetve lelkészi munkatársak képzése, akik gyülekezeti lelkész vagy hittanár felügyelete mellett önálló hitoktatói szolgálatot láthatnak el, illetve segíthetik a lelkész adminisztratív, lelkigondozói, gyülekezetépítési munkáját.

3. Kántor alapszak (BA)
Képzési idő: 6 félév. Megszerzendő kreditek száma: 180. A képzés Budapesten, nappali tagozaton folyik.

A képzés célja felsőfokú elméleti és gyakorlati ismeretekkel és kompetenciákkal rendelkező kántorok képzése, akik jól hasznosítható alapozást kapnak a teológiai alapismeretek, az orgonajáték és a karvezetés mellett a pedagógia, az ifjúsági zene és a gyülekezetépítés területén is.

4. Hittanár-nevelő tanári mesterszak (MA)
Képzési idő: 5 félév. Megszerzendő kreditek száma: 150. A képzés nappali tagozaton, az EHE és az ELTE PPK közös képzése keretében Budapesten történik.

A mesterképzés azoknak nyújt továbbtanulási lehetőséget, akik katekéta-lelkipásztori munkatárs vagy kántor alapszakon végeztek, továbbá akik főiskolai hittanári oklevéllel vagy egyetemi szintű teológus-lelkész oklevéllel rendelkeznek.

A jelentkezésnél *feltétel nélkül* elfogadott a katekéta-lelkipásztori munkatárs BA oklevél.

A jelentkezéshez *feltétellel* elfogadott oklevelek a következők:
– teológus-lelkész egyetemi oklevél;
– főiskolai szintű hittanár/hitoktató oklevél;
– kántor BA oklevél.

Az utóbbi három esetben előfeltétel 10 kreditnyi pedagógiai-pszichológiai modul elvégzése, amelyet szükség esetén az ELTE PPK biztosít.

Más alapszakokról való jelentkezés esetén a belépés feltétele legalább 50 kredit megszerzése az alábbi ismeretkörökből: alapozó rendszeres teológiai és/vagy filozófiai ismeretek, történeti teológiai ismeretek, biblikus teológiai ismeretek, gyakorlati teológiai ismeretek.

5. Teológus mesterszak (MA)
Szakirányok: biblikum; szociáletika. Képzési idő: 4 félév. Megszerzendő kreditek száma: 120. A képzés levelező tagozaton, Budapesten történik.

A képzés célja olyan értelmiségiek képzése, akik a teológia tudományát magas szinten művelik, és be tudnak kapcsolódni az egyes egyházak, vallási közösségek szellemi vezetésébe.

A jelentkezéshez *feltétel nélkül* elfogadott oklevél:
– teológus BA oklevél;
– katekéta-lelkipásztori munkatárs BA oklevél.

A jelentkezéshez *feltétellel* elfogadott a nem teológus szakon szerzett legalább alapfokozatú (BA) oklevél.

Az utóbbi esetben feltétel, hogy a jelentkezőnek a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 30 kredit a teológus BA képzés törzsanyagának ismeretköréből.

A biblikum szakirányra jelentkezők számára feltétel továbbá bibliai héber vagy görög nyelvismeret igazolása (egyetemi záróvizsga vagy állami nyelvvizsga). Ezek hiányában a felvételi alkalmassági vizsgával egy időben a görög- vagy hébervizsga letehető.

* * *

További információk az Evangélikus Hittudományi Egyetem honlapján *(http://teol.lutheran.hu)* találhatók.

A *mellékletekkel ellátott kitöltött saját jelentkezési lapnak,* valamint a *piros postautalványon feladott 4000 Ft* felvételi eljárási díjnak *február 15-ig* kell az Evangélikus Hittudományi Egyetem Rektori Hivatalába beérkeznie (1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3., tel.: 1/469-1051, fax: 1/363-7454, mobil: 20/824-9263).

HIRDETÉS

Első evangélikus várandóshétvége

Sok szeretettel várunk az alkalomra minden érdeklődő kismamát, apukát, kistestvért a piliscsabai Béthel Evangélikus Missziói Otthonba január 21. és 23 között. Az MEE Női Missziói Szolgálatának támogatásával rendezendő hétvégén előadások hangzanak el a várandósságról, a gyermekgondozás kérdéseiről, a kisgyermekes családok spirituális életéről. Kiscsoportokban nyílik mód a hallottak elmélyítésére, illetve a szakemberek nyújtotta személyes tanácsadásra. Jelentkezni és bővebb információt kapni a következő címen lehet: *Balogh Márta,* 70/606-9231, illetve varandos@freemail.hu.

A ferencvárosi gyülekezetben vízkereszt ünnepével rendszeres polifon vesperás indult. A zsoltározó, napzáró énekes alkalmakat vasárnap esténként 6 órától tartják a Gát utcai katolikus templomban. A vesperás anyaga túlnyomó részben egyik legrégebbi énekeskönyvünknek, *Huszár Gál* 1574-es énekeskönyvének a szövegein alapszik. Igét hirdetett *Koczor Tamás,* az énekkart *Muntag Lőrinc* vezette.

■ Mészáros Gábor *felvétele*

A Győri Evangélikus Egyházközség és a bécsújhelyi német ajkú evangélikus gyülekezet között egy évtizeddel ezelőtt megszületett testvér-gyülekezeti kapcsolat megújítása céljából január 7-én, pénteken küldöttség utazott Győrből a burgenlandi kisvárosba. A *Jánosa Attila* lelkész vezette delegáció találkozott az ottani gyülekezet vezetőivel, többek között *Wolfgang Salzer* lelkésszel és *Joachim Wleczek* gyülekezeti munkatárssal.

A délelőtt folyamán *Erich Schrödl* levéltár-igazgató vezetésével megnézték a város nevezetességeit, majd ebéd után áttekintették a közeljövőre tervezett közös programokat, találkozókat. A megbeszélésen részt vett *Michael Heinrichs* ágfalvi lelkész, valamint *Jánosa Enikő* gyülekezeti tag – a Péterfy Sándor Evangélikus Oktatási Központ képviseletében –, *Macher Sándor* másodfelügyelő és *Menyes Gyula* püspöki titkár is.

■ Menyes Gyula *felvétele*

HIRDETÉS

MagyarRádió **Evangélikus istentisztelet a Magyar Rádióban**

Január 16-án, a vízkereszt ünnepe utáni második vasárnapon 10.04-től istentiszteletet hallhatunk az MR1 – Kossuth rádió hullámhosszán Óbudáról. Igét hirdet *Bálintné Varsányi Vilma* lelkész.

Istentiszteleti rend • 2011. január 16.

Vízkereszt után 2. vasárnap. Liturgikus szín: zöld. Lekció: Jn 2,1–11; 2Móz 33,17b–23. Alapige: Zsid 13,20–21. Énekek: 336., 437.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; de. 10. (német) Johannes Erlbruch; de. 11. (Duna tévés istentisztelet-közvetítés felvétele, úrv.) Bence Imre; du. fél 6. Makláry Ákos görög katolikus parókus; **II., Hűvösvölgyi út 193., Fébé** de. 10. (úrv.) Herzog Csaba; **II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. Sztojanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy–Békásmegyer, III., Mező u. 12.** de. 10. (úrv.) Kónya Attila római katolikus plébános; du. 2. (összegyülekezés napja – szlovák nap) dr. Kiss Szemán Róbert előadása; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. (rádiós istentisztelet-közvetítés) Bálintné Varsányi Vilma; **Újpest, IV., Lebstück M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv., liturgikus istentisztelet) Smidéliusz Gábor; de. 11. (úrv.) Steinbach József református püspök; du. 6. (úrv., ifjúsági) Cselovszky Ferenc; **VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) Aradi György; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. Szabó Bertalan; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák, úrv.) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Szabó Bertalan; **IX., Haller u. 19–21., I. em.** de. 11. (úrv., énekes liturgia) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. Benkóczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) dr. Joób Máté; de. fél 11. (úrv.) dr. Joób Máté; du. 6. (vespera) dr. Blázy Árpádné; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. (családbarát istentisztelet) dr. Blázy Árpádné; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Balicza Iván; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Grendorf Péter; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamás; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamás; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistemplom)** de. 10. (úrv.) Ponicsán Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. Vető István; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. Vető István; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Nagyné Szeker Éva; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Nagyné Szeker Éva; **Rákoscsaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Zsíros András; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. Zsíros András; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. Győri Gábor; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. Győri Gábor; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. (úrv.) Solymár Gábor; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. (úrv.) dr. Lacknerné Puskás Sára; **Soroksár, Otthon Közösségi Ház, Szitás u. 112.** du. 4. Győri János Sámuelné; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Ittzés István.

Összeállította: Boda Zsuzsa

Alpár Geyza

(1924–2010)

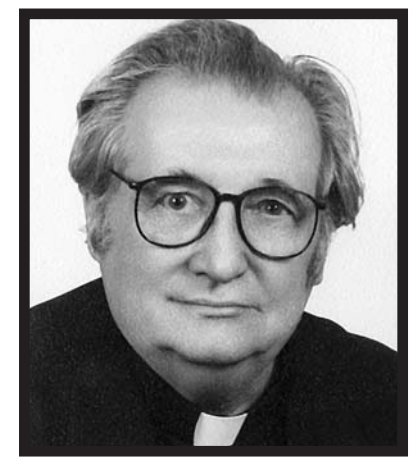

Kivételes életút után az elmúlt év december 22-én elhunyt *Alpár Geyza* evangélikus lelkész. Budapesten született. Édesapját, *Alpár Géza* gépészmérnököt korán elvesztette, édesanyja *Varga Margit;* ő századik évében halt meg.

Alpár Geyza 1930-ban került Sopronba, ahol katolikus elemi iskolába, a bencés gimnáziumba, majd felsőkereskedelmi iskolába járt. 1943-ban érettségizett. 1945-ben frontszolgálatot teljesített, majd hadifogságba esett. Ezután a szociáldemokrata pártban volt tisztviselő, 1946-ban önként kísérte el a Németországba kitelepítetteket. Később a budapesti Magyar Agrártudományi Egyetemen tanult, közben népi kollégiumi nevelőtanár lett. 1949-ben mindkét helyről eltávolították, ezután Sopronban napszámosként dolgozott.

Már fiatalkorában érdeklődött a Biblia iránt, leginkább a protestáns igehirdetések ragadták meg. Istenkeresésében az 1950. év jelentett fordulópontot, amikor egy barátja révén kapcsolatba került *Budaker Oszkár* soproni evangélikus lelkésszel, aki lelkipásztora és tanítója lett egy személyben. Az ő indíttatására vett részt gyenesdiási konferenciákon, és kezdte meg teológiai tanulmányait huszonhat évesen, 1950 őszén.

Az időközben Budapestre költözött Evangélikus Teológiai Akadémiáról 1953-ban egyik napról a másikra indoklás nélkül eltávolították. Ekkor *Groó Gyula* professzornál talált lakhatást és lelki támogatást e törés feldolgozásához. Élete Budapesten folytatódott, ahol fizikai munkásként és bérelszámolóként dolgozott. Eközben családot is alapított, 1953-ban vette feleségül *Balassa Évát.*

1956-ban költözött vissza családjával Sopronba, ahol a Győr–Sopron–Ebenfurti Vasúttársaságnál helyezkedett el, innen – a tiszti tanfolyam elvégzése és a felsőfokú német nyelvvizsga megszerzése után – műszaki-gazdasági tanácsadóként ment nyugdíjba 1985-ben. Időközben elvesztette feleségét, majd 1978-ban házasságot kötött *Szála Erzsébettel.* Két házasságából két leánygyermeke és öt unokája származott.

1986-ban a Soproni Evangélikus Egyházközség pénztárosa lett, valamint levelező tagozaton folytatta teológiai tanulmányait. Időközben rehabilitálták, így lehetővé vált, hogy szabályosan, a nappali tagozaton tegyen zárószigorlatot, bár lelkészi szolgálatot püspöki megbízással már előtte is végzett. *D. Szebik Imre* püspök 1991. augusztus 11-én avatta lelkésszé a soproni evangélikus templomban, német és magyar lelkészvizsgát 1993-ban, 69 évesen tett.

1991-től az éppen akkor újraindulóBerzsenyi Dániel Evangélikus Gimnázium (Líceum) hittantanára lett, s itt végezte nagy hatású szolgálatát. Óráira hihetetlen precizitással, szorgalommal és odaadással készült. Tudatosan felvállalta és nagy hozzáértéssel, őszinteséggel és sok humorral végezte diákjai lelkigondozását is, sokan közülünk az évek alatt szinte családtaggá váltunk otthonában – beszélgetéseink közben észre sem véve azt a tényt, hogy már hetvenéves is elmúlt.

Lelkészi szolgálatával rendkívül termékeny – s saját maga számára életének legértékesebb időszakát jelentő – majdnem két évtizedet kapott Istentől. És nem utolsósorban – állandóan küzdve testi gyengeségével – erőt is kapott hozzá, hogy kiteljesíthesse fiatalon kapott elhívását az apostoli szolgálatra.

Búcsúztatása 2010. december 30-án volt a soproni evangélikus templomban. Ravatalánál veje, *Jakob Kruse* loipersbachi lelkész és egykori tanítványa, e sorok írója szolgált. Az igehirdetés Róm 12,7–8 alapján arról tett bizonyságot a nagyszámú családtag, rokon, barát és tisztelő előtt, hogy Isten a benne bízó és őt követő, azaz neki élő embert sokféleképpen vezeti földi életében, és emberek által elé gördített minden akadály ellenére elsegíti elhívása kiteljesítésére.

De Alpár Geyza maga is bizonyságot tett egy önéletrajzában írt mondatával, amely elhangzott búcsúztatásán is: „…napról napra a bűnbocsánat bizonyosságában, kegyelemből élek. Hálát adva mindazért, amiben részem volt, és van ma is. Amikor most visszaemlékezem, köszönöm az én Uramnak, hogy minden körülmény között elviselt engem, és kezében tart.”

■ Wagner Szilárd

Szolga-Tőkés Sándor

(1958–2010)

Sándor élete nagyon változatos volt. Szinte „a zarándok útján” haladt, sok baj, küzdelem és kísértés közepette, de mindig hűségesen az Úrra figyelve. 1958. március 6-án született Kolozsvárott, *Ráduly Irma* és *Szolga Mózes* második gyermekeként. Nővére, *Teréz* nyolc évvel volt idősebb nála.

Gyermekkora harmonikus és gondtalan volt. Az érettségi után a karosszérialakatos szakmát tanulta ki. Szakmája egyben hobbija maradt egész életében. Húszévesen hat hónap leforgása alatt veszítette el először édesanyját, később édesapját. Isten ekkor szeretetével hajolt le hozzá, és vigasztalta.

1981. november 7-én megnősült, felesége *Tőkés Judit.* Rá egy évre megszületett első fiúgyermekük, *Levente.*

Ekkor még Erdélyben laktak, Kolozsváron. Amikor egyszer a buszmegállóban várakozott, több fiatal rátámadt, aminek következtében beteg lett. Néhány év múlva, 1986. októberében fény derült rá, hogy betegsége vesezsugorodás és veseelégtelenség. Ekkor kezdődött az élethalálharc. Az orvosok azt mondták: nem ő az első ember, aki huszonnyolc évesen meghal ebben a betegségben, nyugodjon bele a megváltoztathatatlanba.

Isten és a család nem nyugodott bele. Apósa és anyósa minden tőlük telhetőt megtettek, hogy leányuk férje életben maradjon.

1987-ben áttelepedett a kis család Magyarországra. A nyomorúságban Isten még jobban átölelte szeretetével.

Sándor a művesekezelés közben, 1988-ban jelentkezett az Evangélikus Teológiai Akadémiára. Tanulmányait unitáriusként kezdte, és úgy is fejezte be 1993-ban. A lelkészi diploma kézhezvétele után kétségbeesés gyötörte, mert úgy érezte, hogy nem tud megvigasztalni másokat, ehhez kevés a hite és adottsága. Jézus Krisztus tekintélye és isteni mivolta akkor már nőttön-nőtt a szívében, de igazán személyes Megváltója egy csendeshéten lett, amikor megbánva bűneit, bocsánatot kérve átadta szívét, életét Jézus Krisztusnak. Akkor megkérdezte unitárius püspökét, hogy így, Jézushitben végezheti-e a szolgálatot. Amikor erre „nem” volt a felelet, evangélikus lelkésszé lett.

Közben három évig tartó dialízis után transzplantálták, ami nagy öröm volt a családnak, hiszen újra egészségesen élhetett. A Transzplantált Betegek Egyesületének tagja lett, így részt vehetett úszóként a kanadai paraolimpián. 1990-ben megszületett második fiúgyermekük, *Gergely.*

Első szolgálati helye Ősagárdon volt. Ebben a kis nógrádi faluban tanultak meg sok mindent, ami a teológia gyakorlati megvalósítása volt. Itt sokan Sándor szolgálatára újultak meg és tértek meg. Tíz év után 2004 tavaszán kerültek Körmendre. Beiktatási igéje a Fil 4,13 volt: „ *Mindenre van erőm a Krisztusban, aki engem megerősít.*” Itt egy évig működött még a beültetett második veséje. Azóta – hat évig – vese nélkül élt. Hetente háromszor utazott Szombathelyre, az egyenként határás dialízisre. Aztán egyre sűrűsödtek a komplikációk. 2008-ban Zalaegerszegen komoly szívoperáción esett át, amelyet orvosi hiba miatt egy hónap múlva meg kellett ismételni.

Mindezek ellenére az Úr valóban mindig kirendelte számára az elégséges erőt. Többen azt tanácsolták neki, hogy menjen nyugdíjba, de ő ezt nem akarta. Azt mondta: „Mi lenne életem értelme, ha nyugdíjba mennék? Sokaknak kell még hirdetni az örömhírt.” Buzgón hirdette Isten igéjét, és evangélizációkon, csendesheteken szolgált.

Körmenden kívül még három filia tartozott szolgálati területéhez: Hegyháthodász, Szarvaskend, Katafa. Az elmúlt karácsonyi istentiszteleten feltűnően sokan voltak a templomban. Még senki sem gondolta, hogy az volt az utolsó igehirdetése.

2010. december 30-án hunyt el a szombathelyi kórházban. Hűséges szolgája volt az Úrnak. Szerető testvére volt a lelkipásztoroknak is, sok áldást kaptunk általa. Mindig az evangélium ügyére gondolt, és a szolgálatokat tervezgette. Sosem keseredett el, és megmaradt a reménysége. Ami most abban teljesedett be, hogy találkozhatott hazahívó, megváltó Urával.

■ Széll Bulcsú

A püspökválasztás és a Facebook

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Nagy Bence

Több mint két éve e rovatban már elemeztük, hogy *Barack Obama* elnökké választásában milyen szerepet játszott az internet. A *Királyválasztás 2.0* című cikk (*Evangélikus Élet,* 2008/46.) akkor még azt emelte ki, mekkora jelentősége volt annak, hogy a jelenlegi amerikai elnök szimpatizánsait és támogatóit külön közösségi oldalon gyűjtötték össze és koordinálták.

Az azóta eltelt két év alatt a *Facebook* közösségi oldal arra a szintre fejlődött, hogy nemcsak a 2010-es magyar választásoknál használták már kampánycélokra, de minden bizonnyal döntően fog támaszkodni rá az Egyesült Államokban a következő elnökválasztás előtt beinduló marketinggépezet is.

És adott esetben fontos szerepet játszhat a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület új püspökének megválasztásában is.

A Facebook elsősorban ugyanis kommunikációs felület, amely rendkívül alkalmas a hívekkel való kapcsolattartásra, így a jelöltek programjainak bemutatására vagy az érdeklődők részéről felmerülő kérdések megválaszolására. És szinte annyira részévé vált a mindennapos internethasználatnak, hogy teljesen természetes: a két püspökjelölt saját profiloldallal rendelkezik, ráadásul mindkettejüknek pár száz ismerőse is van az oldalon. És ha ők jelen vannak, akkor választóik egyre nagyobb százalékáról is elmondható ugyanez, így igazából csak rajtuk áll, hogy „mennyire élnek a modern technológia adta lehetőségekkel”.

Kérdés tehát, hogy a két jelölt miként fog élni a közösségi oldalak eszközeivel. Azért is fontos kérdés ez, mert az egyház egyik legfontosabb és legsürgetőbb feladata az ifjúság megszólítása, ennek pedig olcsó és hatékony módja lehet a *Facebookon* keresztül felvenni velük a kapcsolatot. A fiatalok ugyanis már ott vannak. Ott osztják meg egymással a gondolataikat, ott mutogatják egymásnak a képeiket, ott élnek. A cél az lenne, hogy hasonlóképpen a hitüket is vallják meg, az egyházhoz való tartozásukat is nyilvánítsák ki a közösségi oldalon. Márpedig ennek a világnak az aktív ismerete elengedhetetlen ahhoz, hogy meg lehessen szólítani őket.

Ez azonban nem feltétlenül csak a két püspökjelölt feladata, sőt bárki részt vehet az evangélikus egyház népszerűsítésében. A *http://www.facebook.com/pages/Magyarorszagi-Evangelikus-Egyhaz/146690828680712* címen – bár egyszerűbb a felső keresőmezőbe begépelni az egyház nevét – lehet csatlakozni az egyház hivatalos oldalához, és akár a valós ismeretségeket újrakötni a már most csaknem ezer „rajongó” között. Mivel az intézményi oldalak is kedvencnek jelölhetők, az egyház oldala megjelenik a saját ismerőseink hírfolyamában, ezért mások számára is nyilvánvaló lesz hovatartozásunk. Nem utolsósorban pedig ezen a felületen is lehet értesülni az egyházi hírekről.

■ Nagy Bence

ISTENTISZTELET-KÖZVETÍTÉS A DUNA TELEVÍZIÓBAN FELVÉTELRŐL

A Budavári Evangélikus Egyházközség

A budai evangélikusság egyidős a reformációval. Ezt a megállapítást a reformáció kori adatok támasztják alá, s igaz még akkor is, ha a Budavári Evangélikus Egyházközség az 1844. évet tartja számon megalakulása esztendejeként. A budai evangélikusság *Mária Dorottyának – József* nádor élő hitű, evangélikus feleségének – köszönhetően formálódott gyülekezetté.

A gyülekezet 1844-ben meghívott első lelkésze *Bauhofer György* volt. 1847-ben felépült a Dísz téren az első templom, amely negyvennyolc évig nyújtott otthont a budavári evangélikusoknak. A templom telkére azonban igényt formált az állam, hogy ott építse fel a Honvédelmi Minisztériumot. Nehéz tárgyalások során sikerült megegyezni, és a kisajátított és lebontásra ítélt templomért cserébe újat épített a honvédség a Bécsi kapu téren. Ez a templom 1895-ben *Kallina Mór* tervei alapján épült fel, iskolával és lelkészlakással, és azóta lelki otthona a budavári evangélikus gyülekezetnek.

A II. világháború súlyos veszteséget okozott az egyházközségnek. 1944. december 31-én a budai Várat sújtó bombázás során a templom és az iskola, valamint a lelkészlakás jelentős károkat szenvedett. Az anyagi károk mellett a személyi veszteségek is súlyosak voltak. A romok között 1945-ben tartott első húsvéti istentisztelet mégis azt jelezte, hogy a gyülekezet élni akar. Az iskola már nem épülhetett újjá, mert romjaiban is államosították, s a templom is veszített eredeti pompájából. De ma is – többszöri felújítás és átalakítás után is – kedves és szeretett lelki otthona a gyülekezetnek.

Evangélikus istentisztelet a Duna Televízióban

Január 23-án, a vízkereszt ünnepe utáni harmadik vasárnapon 10.05-kor istentiszteletet láthatunk felvételről a budavári evangélikus gyülekezetből (ismétlés: 12.00 / Duna II. Autonómia). Igét hirdet *Bence Imre* esperes.

A budavári egyházközség földrajzilag az I. és a II. kerület területén működik, de többen más kerületben laknak. A nyilvántartásban több mint ezernyolcszáz család neve szerepel, így a gyülekezet lélekszáma megközelítőleg háromezer fő.

Gyülekezetünk életét a jól működő kisközösségek jellemzik. Vasárnaponként három istentisztelet van templomunkban, hét közben pedig tizenhét különböző csoport jön össze bibliaórákra, imaórára, hittan- és ifjúsági órákra. Négy lelkész végzi a szolgálatokat: *Balicza Iván* igazgató lelkész, *Bence Imre* esperes, *dr. Fabiny Tamás* püspök és *Bencéné Szabó Márta* kisegítő lelkész. Budavár tíz éve úgynevezett gyakorlógyülekezet. Bence Imre mentor mellett minden évben egy-egy teológus készülhet fel a szolgálatra. A gyülekezeti feladatok végzésében, diakóniai munkában, gazdasági kérdésekben, programszervezésben, tájékoztatásban, zenei életben a presbiterek és különböző munkacsoportok segítenek.

A gyülekezet fontosnak érzi, hogy szolgálata és élete családias és kisugárzó legyen, lelki otthonra leljenek itt a keresők, és sokakhoz eljusson az örömhír.

Valljuk az előttünk járttakkal, hogy „nem rejthető el a hegyen épült város”.

HIRDETÉS

Álláshirdetés

Az MEE Ökumenikus és Külügyi Osztálya állást hirdet február 1-jétől *külügyi referensi munkakör* betöltésére.

A munkakör az alábbi területekre terjed ki: levelezés német, angol nyelven; csoportok, delegációk fogadása; ösztöndíjak ügyintézése; utaztatás; az egyház képviselete konferenciákon.

Feltételek: magas szintű német és angol nyelvtudás, jó írásbeli és szóbeli kommunikáció; egyházismeret, ökumenikus nyitottság; evangélikus egyháztagság; rugalmas munkavégzés; jogosítvány előnyt jelenthet.

A jelentkezéseket kérjük a klara.tarr@lutheran.hu e-mail címre vagy az alábbi postacímre küldeni: MEE Ökumenikus és Külügyi Osztály, 1125 Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor 24. Jelentkezési határidő: január 21.

SZERETETVENDÉGSÉGRE

Dióka

FOTÓ: BODA ZSUZSA

Hozzávalók a tésztához: *30 dkg liszt, 25 dkg margarin, 10 dkg darált dió, 10 dkg porcukor, 2 csomag vaníliás cukor.*

Hozzávalók a töltelékhez: *15 dkg puha margarin, 20 dkg porcukor, 1 csomag vaníliás cukor, ízlés szerint 1 evőkanál rum.*

A tésztához a margarint jól kikeverjük a porcukorral, majd hozzáadjuk a többi hozzávalót. Az elkészült tésztát több darabban vékonyra nyújtjuk, és pogácsaszaggatóval a dió alakú sütőformácskák méretére szaggatjuk, majd azokba belehelyezzük. (A tészta többi részét addig tartsuk hidegen!) A formákat egy nagy tepsibe tesszük, és előmelegített sütőben megsütjük a tésztát.

A krém hozzávalóit összedolgozzuk, majd a kihűlt fél diókákat összeragasztjuk vele. Porcukrozva tálaljuk.

EVÉLET-EST

Az Evangélikus Élet legközelebbi rendezvénye Ünnep címmel Kákay Istvánnak, a Poézis együttes vezetőjének dalestje lesz. A programban a szerző 20. századi magyar költők verseire írt dalai hangzanak el. Vendégek: Kákay Katalin énekművész és Tolnai Judit csellóművész.

Január 27-én, csütörtökön 18 órakor a Fehér Páva zarándokszálló étterme pincehelyiségében (1091 Budapest, Üllői út 7., a Kálvin tértől egy percre; az épületben van lift). A részvétel ingyenes.

HIRDETÉS

Kirchentag 2011

A *33. német protestáns egyházi napokat* 2011. június 1–5. között Drezdában rendezik meg. Erre a kiemelkedő eseménysorozatra több mint 120 ezer résztvevőt várnak, akik mintegy háromezer különféle rendezvény közül válogathatnak.

Az ez évi *Kirchentag* különlegessége, hogy egyben a kelet-közép-európai protestáns egyházak találkozójának is otthont ad, így minél több jelentkezőt várnak Európa ezen régiójából.

Az MEE Ökumenikus és Külügyi Osztályán keresztül jelentkező magyar résztvevőknek privát szállást és három napon át meleg étkezést biztosítanak, és ezért mindössze 24 euró részvételi díjat számolnak fel. Fontos különbség a korábbi évekhez képest, hogy a helyek korlátlan számban állnak rendelkezésre! Az utazást mindenkinek magának kell szerveznie és fizetnie, de az MEE 500 ezer forintos utazási költségkeretéből gyülekezeti csoportok számára pályázat útján támogatás nyerhető.

Ha gyülekezeti csoportok vagy egyéni résztvevők szeretnének Drezdába utazni, kérjük, *január 30-ig* jelentkezzenek lehetőleg e-mailben a kulugy@lutheran.hu címen vagy – ha nincs internet-hozzáférésük – levélben, illetve faxon az MEE Ökumenikus és Külügyi Osztályának címén (1125 Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor 24., fax: 1/266-5532) a névnek, címnek, telefonszámnak, e-mail címnek és a kiutazók számának megadásával.

HIRDETÉS

Pályázati hírek

Szombathely • A Szombathelyi Evangélikus Egyházközség a TIOP-1.1.1-07/1-2008-0681-es azonosító jelű pályázatával 13 224 053 Ft-ot nyert. A *Reményik Sándor Evangélikus Általános Iskola informatikai fejlesztése az intelligens iskola programon belül* című pályázat célja az élethosszig tartó tanulás kulcskompetenciáinak fejlesztéséhez szükséges, egyenlő hozzáférést biztosító IKT-infrastruktúra megteremtése a Reményik Sándor Evangélikus Általános Iskolában. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Orosháza • *A pedagógiai, módszertani reformot támogató informatikai infrastruktúra fejlesztése* címmel nyújtott be pályázatot az Orosházi Evangélikus Egyházközség. Összesen 19 619 539 Ft támogatásban részesült a kedvezményezett a TIOP-1.1.1-07/1-2008-0029-es azonosító jelű pályázatával. A támogatás közvetlen célja az élethosszig tartó tanulás kulcskompetenciáinak fejlesztéséhez szükséges, egyenlő hozzáférést biztosító IKT-infrastruktúra megteremtése Magyarországon. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Pápa • *A Gyurátz Ferenc Evangélikus Általános Iskola informatikai infrastruktúrájának fejlesztése* címmel nyújtott be pályázatot a Pápai Evangélikus Egyházközség. Összesen 5 408 824 Ft támogatásban részesült a kedvezményezett a TIOP-1.1.1-07/1-2008-1097-es azonosító jelű pályázatával. A TIOP 1.1.1/07 pályázati konstrukció közvetlen célja az élethosszig tartó tanulás kulcskompetenciáinak fejlesztéséhez szükséges, egyenlő hozzáférést biztosító IKT-infrastruktúra megteremtése Magyarországon. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

HÍREK, HIRDETÉSEK

A legközelebbi evangélikus külmissziói est keretében *dr. Németh Júlia* orvos és *Pálur Tamás* mérnök *Orvosként más kultúrában* címmel tartanak vetített képes előadást az Indiában, a fatahpuri kórházban töltött egyesztendős munkájukról, valamint indiai tartózkodásuk során szerzett tapasztalataikról. Időpont: január 17., hétfő 18 óra. Helyszín: 1085 Budapest, Üllői út 24., az utca felőli előadóterem. *Az Evangélikus Külmissziói Egyesület vezetősége*

A Keresztyén Értelmiségi Fórum következő alkalmán, január 24-én, hétfőn 18.30-kor a budahegyvidéki evangélikus templomban (Budapest XII,. Kék Golyó u. 17.) *Gáncs Péter* püspök *Ökoteológia – Felelősségünk a teremtett világ védelmében, ökumenikus perspektívák* címmel tart előadást és fórumbeszélgetést.

HIRDETÉS

A tihanyi bencés apátság templomában az ökumenikus imahét alkalmából január 17-én 17 órától imaalkalmat tartanak. Az igehirdetés szolgálatát *Gáncs Péter,* a Déli Evangélikus Egyházkerület püspöke végzi. Mindenkit szeretettel várnak!

HIRDETÉS

Ökumenikus imaheti imaalkalmat tartanak január 20-án 17 órától a békéscsabai Páduai Szent Antal-templomban – amelyet nemrégiben a római katolikus Szeged–Csanádi Egyházmegye társszékesegyházává nyilvánítottak – *dr. Kiss-Rigó László* megyés püspök vezetésével. Az igehirdetés szolgálatát *Gáncs Péter,* a Déli Evangélikus Egyházkerület püspöke végzi.

HIRDETÉS

Tájékoztatjuk kedves vásárlóinkat, hogy a Luther Kiadó könyvesboltja (1085 Budapest, Üllői út 24.) leltár miatt zárva tart. Nyitás 2011. január 17-én, hétfőn. Felhívjuk kedves megrendelőink figyelmét, hogy a leltározási időszak alatt írásos megrendeléseket felveszünk, de teljesíteni csak január 17-étől tudjuk őket.

LUTHER KIADÓ

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból január 16-ától január 23-áig

VASÁRNAP

8.00 / Civil Rádió (Budapest)
Evangélikus óra
Az Evangélikus Rádiómisszió összeállítása (On-line adás: www.civilradio.hu)
10.04 / Kossuth rádió
Evangélikus istentisztelet közvetítése az óbudai templomból. Igét hirdet: Bálintné Varsányi Vilma lelkész
10.45 / m1
Evangélikus magazin
(Ismétlés: 13.45 / m2)
11.15 / m1
Ökumenikus imahét
12.05 / Duna Tv
Élő egyház
(vallási híradó)
15.05 / Bartók rádió
Jubilate Deo. Évszázadok egyházi muzsikája
15.34 / M. Katolikus Rádió
Gregorián énekek

HÉTFŐ

13.30 / Kossuth rádió
Erős vár a mi Istenünk!
Az evangélikus egyház félórája
13.45 / m2
Jelképtár
A galamb
18.00 / Bartók rádió
200 éve született Liszt Ferenc
Csalog Gábor zongoraestje
20.40 / Duna Tv
Szigorúan titkos
(magyar dokumentumfilmsorozat)
23.00 / Rádió 17 (Budapest)
Lélekhangoló
Evangélikus félóra (On-line adás: www.radio17.hu)
23.30 / m1
Osztálytársak
Erdélyi Zsuzsanna néprajzkutató és Szilárd Klára festőművész portréja

KEDD

5.20 / m1
Hajnali gondolatok
12.10 / TV2
Ház a szigeten
(amerikai–kanadai filmdráma, 2008) (84')
13.04 / Kossuth rádió
Rádiószínház
Molnár Ferenc:
A Pál utcai fiúk
14.05 / m2
A tihanyi bencés apátság
(magyar dokumentumfilm)
17.35 / PAX
Invocatio Musicalis
(egyházzenei műsor)
18.00 / Bartók rádió
Chopin összes zongoraműve
Bogányi Gergely zongorázik X/1. rész
21.00 / Duna Tv
Retúr
(magyar játékfilm, 1996) (85')

SZERDA

11.30 / Kossuth rádió
Vendég a háznál
Gyerekekről felnőtteknek
13.00 / PAX
Az anyaméh gyümölcse jutalom
(családtervező magazinműsor)
13.30 / Kossuth rádió
„Tebenned bíztunk eleitől fogva…”
A református egyház félórája
14.00 / M. Katolikus Rádió
„Valaki ír a kezeddel”
Fejezetek a kortárs magyar költészetből
14.30 / Duna Tv
A gyógyító növények világa
21.47 / Bartók rádió
Társalgó a kultúráról
22.55 / m1
Múlt-kor
(történelmi magazin)

CSÜTÖRTÖK

10.55 / Duna Tv
A világ konyhái
Magyarország
13.25 / Bartók rádió
Malcolm Rudland játszik a Szent István-bazilika orgonáján
14.05 / Kossuth rádió
Arcvonások
Egerszegi Krisztina olimpiai bajnok
18.15 / HBO
Churchill háborúja
(angol–amerikai életrajzi filmdráma, 2009) (95')
21.10 / Duna Tv
Az álom tudománya
(francia–olasz játékfilm) (102')
21.10 / PAX
Felekezetközi zsoltárolvasás
24.00 / Bartók rádió
Notturno. Benne:
Három Storace-orgonadarab

PÉNTEK

12.56 / Bartók rádió
XXIV. debreceni Bartók Béla nemzetközi kórusverseny 2010
A Debreceni Kodály Kórus és a Debreceni Szimfonikus Zenekar nyitóhangversenye
14.35 / Kossuth rádió
Tér-idő. Egyházak a Kádár-korszakban
18.35 / Filmmúzeum
A nagy átverés (francia filmvígjáték, 1963) (84')
19.15 / Duna Tv
A nap birodalma
(amerikai játékfilm, 1987) (147')
21.40 / Bartók rádió
Hang-fogó. Benne:
Bach: 36. kantáta (Schwingt freudig euch empor)
21.40 / m1
A vihar mindent felkavar
(francia–belga–svájci film, 2005) (87')

SZOMBAT

12.05 / Bartók rádió
Bravissimo!
Benne:
Lajtha László: Magnificat
12.05 / Duna Tv
Isten kezében
Történelem alulnézetből
19.35 / Bartók rádió
A Liszt-emlékév nyitóhangversenye
Benne:
Liszt: Koronázási mise
20.55 / m2
Keresztelő
(magyar filmdráma, 1967) (83')
21.00 / m1
Az aranyember
(magyar film, 1962) (107')
21.10 / Duna Tv
Lélek Boulevard
Vendég: Kubik Anna
22.30 / Kossuth rádió
Esti beszélgetés – a Földről

VASÁRNAP

8.08 / Vörösmarty Rádió (Székesfehérvár)
Lélekhangoló. Evangélikus félóra (On-line adás: www.vorosmartyradio.hu)
10.00 / m1
Református magazin
10.05 / Duna Tv
Evangélikus istentisztelet
Közvetítés Budapestről, a Bécsi kapu téri templomból
(Ismétlés: 12.00 / Duna II. Autonómia)
10.25 / m1
Baptista ifjúsági műsor
11.00 / m1
Ökumenikus istentisztelet
(Ismétlés: 13.50 / m2)
14.55 / m2
Templomi orgonák titkai
15.05 / Bartók rádió
Beszélgetések az egyházzenéről
Mendelssohn egyházzenéje

Új nap – új kegyelem

Vasárnap
Ne tévelyegjetek: Istent nem lehet megcsúfolni. Hiszen amit vet az ember, azt fogja aratni is. Gal 6,7 (5Móz 6,16; Jn 2,1–11; Róm 12,/4–8/9–16; Zsolt 107,1–22) Ki amit vet, azt aratja – ez az emberi élet örök igazsága. A nem bibliaolvasók is ismerik ezt mint közmondást. Életünk ideje egy hosszú vetésidő. És már ez idő alatt is aratunk, de az ítéletkor minden tettünk napvilágra kerül. Pál a legfontosabbra mutat rá: mi ugyan hihetjük, hogy nem lesz következménye annak, amit vetünk, ahogy élünk – de ezzel csak magunkat csapjuk be. Mit vetünk ma, az ökumenikus imahét kezdetén? Vessünk nyitott szívvel, béketeremtő, egymásnak Krisztus közösségében örvendező tetteket és szavakat!

Hétfő
Krisztus ezt mondja: „Jöjj, és kövess engem.” Mt 19,21 (1Kir 18,21; 5Móz 4,5–13; 1Móz 7,17–24) Jöjj, és kövess! Mondja a celeb, a popsztár, a politikus, a multicég, a közösségi portál, a pletykalap, a bank, az alkoholgyártó, a divatdiktátor. Mindenki meg akarja szerezni a pénzünket, időnket, testünket, de főleg: a lelkünket. Mert akkor mindenünk az övék. És bekebeleznek. Amit adnak: kihullik kezünkből. Szegénnyé tesz, kifoszt. Jöjj, és kövess – mondja Jézus. Nem kérek mást, csak őszinte szívet. Bízz bennem, mert nem kifosztani jöttem, hanem betölteni. Gazdaggá tenni a lelkedet, az életedet. Nem uralkodni jött: szolgálni. Pedig ő az Úr mennyen és földön. Nem elvakít ígéretével, hanem tisztasággal és igazsággal a szennyesből hófehérré tesz. És mindezt ingyen, kegyelemből.

Kedd
Jézus ezt mondta: „Ha akkora hitetek volna, mint egy mustármag, és azt mondanátok ennek a hegynek: Menj innen oda! – odamenne, és semmi sem volna nektek lehetetlen.” Mt 17,20 (Zsolt 86,16; Mk 2,23–28; 1Móz 8,1–12) Szemléletes példa, mert a mustármag az egyik legkisebb méretű mag, a belőle kinövő fa pedig hatalmas. Az igazi hitből tehát nagyon kicsi is elegendő, hogy óriási dolgokat vigyen véghez. Az erős hit a természeti törvényeknél is hatalmasabb erő! Ezt Jézus bizonyította be, aki hitével legyőzte a természeti törvényeket is, gyógyított, feltámasztott, vízen járt. Ha csak egy kis hittel odamennénk Jézus elé, csodálatos megtapasztalásunk lenne! Ne restelljük, ha most csak egy pici mag van a szívünkben. Adjuk át, hogy az Úr fává növelje! Neki semmi sem lehetetlen.

Szerda
Isten kegyelmi ajándéka az örök élet Krisztus Jézusban, a mi Urunkban. Róm 6,23 (Zsolt 62,8; Lk 16,14–17/18/; 1Móz 8,13–22) Nemrég minden az ajándék körül forgott. Kinek mit vegyünk? Mekkora értékben? Fog-e örülni? Vagy egy hét múlva becseréli, kidobja, továbbadja? Mi az, ami mindig ajándék marad? Például ami személyes, amit mi nem tudnánk magunknak megszerezni. Ami a legnagyobb szükségletünket tölti be. Megváltoztatja a mindennapjainkat, mindig velünk lehet, és rágondolva örül a szívünk. Isten a legnagyobbat adja gyermekeinek! Napi öröm a javából. Amelyet nem tudnánk megvenni. Amelyet csak tőle, személyesen kaphatunk. Amely az egész életünkre kihat, és azon túl is. Itt van immár: Krisztusban miénk az ajándék.

Csütörtök
Aki könyörül a szegényen, az dicsőíti Istent. Péld 14,31 (Mt 19,21; ApCsel 15,22–31; 1Móz 9,1–17) Ha az ember végigmegy egy fővárosi utcán, fél óra alatt annyi rászoruló szólítja meg, hogy kétségbeesik. Nem győzi, pedig szíve szerint segítene. Egész havi fizetését szétoszthatná egy hét alatt, annyi a rászoruló. Hogyan dicsőítsük Istent, ha nekünk is fogynak a tartalékaink? Lehet, hogy a pénzünk kevés – de lelki gazdagságunk végtelen, ha Istenből merítünk! Ha ő a Forrás, akkor nem apad el, van miből osztani. Akkor leleményesen tudok áldott szolgálatot véghezvinni. Adni. Abból, amit én is úgy kaptam – és így magam is gazdag maradok! Bár a matematika nem így tudja. De Isten matematikája más…

Péntek
Legyen bátor az ország egész népe – így szól az Úr –, és dolgozzatok, mert én veletek vagyok! Hag 2,4 (Lk 5,5; Jn 7,1–13; 1Móz 9,18–29) Nem politikus, nem kormánypárt, nem az unió mondja ezt – hanem az Úr, aki valóban velünk van, és ő valódi erő! Annyi üres szlogen cseng már a fülünkben, hogy nem hiszünk senkinek. Az ország a válságban fuldoklik – mint sokszor Isten választott népe is. És mindig kinyújtotta feléjük erős kezét. Hiszem, hogy ma sem az EU vagy más szervezet emelhet fel embert és országot, családot és gyülekezetet, csak az Úristen.

Szombat
Ami igaz, ami tisztességes, ami igazságos, ami tiszta, ami szeretetre méltó, ami jó hírű, ha valami nemes és dicséretes, azt vegyétek figyelembe! Fil 4,8 (Zsolt 37,28; 5Móz 33,1–4/7.12–16/; 1Móz 11,1–9) Mi az, ami igaz? Ami tisztességes? Igazságos és tiszta? Olyan világban élünk, amelynek szinte minden területén értékválság tombol. Egymásnak ellentmondó nézetek hirdetik magukról, hogy tisztességesek, és nemesek a szándékaik. Kinek higgyünk? Rengeteg a megtéveszteni akaró, álságos, gyarló ember és csoportosulás. Nagyon fontos és aktuális az apostoli intés korunkban, de ehhez tudnunk kell: a keresztény ember számára az egyetlen hiteles mérce és útjelző csak Krisztus lehet. Figyeljünk először Urunk igéjére és tanítására, majd annak mérlegén vizsgáljunk meg mindent, hogy megtudjuk: mi az, ami igaz, tisztességes, igazságos és szeretetre méltó.

■ Kőháti Dóra

Evangélikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu • **EvÉlet on-line**: www.evelet.hu, www.evangelikuselet.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu.
Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.
Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). **Szerkesztőségi titkár** (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vitális Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).
Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). **Olvasószerkesztő**: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). **Korrektor**: Sinkáné Zombory Katalin (katalin.zombory@lutheran.hu). **Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line**: Nagy Bence (bence.nagy@gmail.com). **Rovatvezetők**: Boda Zsuzsa – Új nap – új kegyelem (zsuzsa.boda@lutheran.hu), Ecsedi Zsuzsa – Cantate (ezsu@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Véghelyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu).

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518; fax: 1/486-1229. **Felelős kiadó**: Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).
Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: Nagy Zoltán.
Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3250 Ft, fél évre 6500 Ft, egy évre 13 000 Ft, európai országba egy évre 43 800 Ft (168 euró), egyéb külföldi országba egy évre 51 200 Ft (196 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével töröltetni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hétvégi eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

1 133130 211035